

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด
และร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑. วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

สำนักงาน ป.ป.ส. ได้กำหนดวิธีในการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด และร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยได้ออกประกาศสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อกำหนดวิธีการในการรับฟังความคิดเห็น จำนวน ๒ ฉบับ คือ

๑. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด และร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

๒. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมประกาศสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด และร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

๑. ประกาศเชิญหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องร่วมแสดงความคิดเห็นทางเว็บไซต์สำนักงาน ป.ป.ส. (www.oncb.go.th) วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๐

๒. ระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็น : ระหว่างวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

๓. วิธีการแสดงความคิดเห็น : สามารถส่งความคิดเห็นตามแบบแสดงความคิดเห็นท้ายประกาศนี้ได้ตั้งแต่วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ผ่านช่องทาง (เลือกวิธีใดวิธีหนึ่ง) ดังต่อไปนี้

๓.๑ ทางโทรสารหมายเลข ๐๒ ๒๔๕ ๙๔๑๓

๓.๒ นำส่งด้วยตนเองหรือทางไปรษณีย์ตามที่อยู่ “สำนักงาน ป.ป.ส. (กองกฎหมาย) เลขที่ ๕ ถนนดินแดง แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐

๓.๓ ผ่านทางระบบเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (www.oncb.go.th)

๓.๔ ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด และร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ โรงแรมเจ้าพระยาปาร์ค ถนนรัชดาภิเษก แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

๒. จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

สำนักงาน ป.ป.ส. ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด และร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จำนวน ๑ ครั้ง ในระหว่างวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ รวมระยะเวลาที่จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นทั้งสิ้น ๒๘ วัน

๓. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

กลุ่มเป้าหมายที่สำนักงาน ป.ป.ส. กำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นในครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาเสพติดในทุกด้าน ทั้งด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านการสาธารณสุข ด้านการศึกษา ด้านวิชาการ และด้านสังคมอื่นๆ ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยมีกลุ่มผู้เกี่ยวข้องที่สำนักงาน ป.ป.ส. ได้ส่งร่างกฎหมายดังกล่าวให้หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งสิ้น ๗๒ หน่วยงาน ดังนี้

๑. สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
๒. กองบัญชาการกองทัพไทย
๓. กองทัพบก
๔. กองทัพเรือ
๕. กองทัพอากาศ
๖. กรมพระธรรมนูญ
๗. กรมศุลกากร
๘. กรมสรรพากร
๙. สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
๑๐. สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๑. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
๑๒. กรมการปกครอง
๑๓. กรมที่ดิน
๑๔. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๕. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
๑๖. กรมคุมประพฤติ
๑๗. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
๑๘. กรมบังคับคดี
๑๙. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
๒๐. กรมราชทัณฑ์
๒๑. สำนักงานกิจการยุติธรรม
๒๒. สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
๒๓. สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
๒๔. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๒๕. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒๖. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๒๗. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
๒๘. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒๙. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๓๐. มหาวิทยาลัยมหิดล
๓๑. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๓๒. มหาวิทยาลัยขอนแก่น

๓๓. มหาวิทยาลัยนเรศวร
๓๔. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
๓๕. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
๓๖. กรมการแพทย์
๓๗. กรมควบคุมโรค
๓๘. กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
๓๙. กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
๔๐. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
๔๑. กรมสุขภาพจิต
๔๒. กรมอนามัย
๔๓. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๔๔. องค์การเภสัชกรรม
๔๕. แพทยสภา
๔๖. สภาเภสัชกรรม
๔๗. กระทรวงอุตสาหกรรม
๔๘. สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
๔๙. กรมโรงงานอุตสาหกรรม
๕๐. สำนักนายกรัฐมนตรี
๕๑. ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ
๕๒. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
๕๓. เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
๕๔. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
๕๕. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๕๖. กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
๕๗. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
๕๘. สำนักงานอัยการสูงสุด
๕๙. สำนักงานคดียาเสพติด
๖๐. ศาลยุติธรรม
๖๑. สำนักงานศาลยุติธรรม
๖๒. ประธานแผนกคดียาเสพติดในศาลอุทธรณ์
๖๓. ศาลอาญา
๖๔. กรุงเทพมหานคร
๖๕. การกีฬาแห่งประเทศไทย
๖๖. สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๖๗. สภาเกษตรกรแห่งชาติ
๖๘. หอการค้าไทย
๖๙. ธนาคารแห่งประเทศไทย
๗๐. ศูนย์วิชาการเฝ้าระวังและพัฒนาระบบยา

๗๑. กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

๗๒. มูลนิธิศูนย์คุ้มครองสิทธิด้านเอดส์

โดยมีหน่วยงานและบุคคลทั่วไปร่วมแสดงความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายดังกล่าว ตามแบบแสดงความคิดเห็นตั้งแต่วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ รวมทั้งสิ้น ๔๕๗ ราย แยกเป็น

๑. ทางโทรสาร นำส่งด้วยตนเองหรือทางไปรษณีย์ รวมทั้งสิ้น ๑๑๓ ราย

๒. ทางระบบเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (www.oncb.go.th) จำนวน ๓๔๔ ราย

โดยสำนักงาน ป.ป.ส. ได้กำหนดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด และร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ โรงแรมเจ้าพระยาปาร์ค ถนนรัชดาภิเษก แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยเชิญผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งด้านความมั่นคง ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษาและวิชาการ รวมถึงด้านสังคม ในมิติต่าง ๆ ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการในวันดังกล่าว รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๘๒ คน

๔. ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

สำนักงาน ป.ป.ส. ได้กำหนดให้มีการแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ตามเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด และร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. รวมทั้งสิ้น ๒๕ ประเด็น แยกเป็น

๑. ความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.

(มาตรา ๑ - มาตรา ๒๒) จำนวน ๑ ประเด็น

๒. ความเห็นต่อร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด

(มาตรา ๑ - มาตรา ๑๘๒) จำนวน ๑๗ ประเด็น

๓. ความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(มาตรา ๑ - มาตรา ๑๑) จำนวน ๗ ประเด็น

โดยมีรายละเอียดหัวข้อที่ขอรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

๑. ความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.

๒. ความเห็นต่อร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด

ภาค ๑ การป้องกัน ปราบปราม และควบคุมยาเสพติด

๒.๑ ลักษณะ ๑ บทบัญญัติทั่วไป

(มาตรา ๑ - มาตรา ๓)

๒.๒ ลักษณะ ๒ การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

(มาตรา ๔ - มาตรา ๑๔)

๒.๓ ลักษณะ ๓ การควบคุมยาเสพติด

หมวด ๑ บทบัญญัติทั่วไป

หมวด ๒ คณะกรรมการควบคุมยาเสพติด

หมวด ๓ ประเภทของยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์

(มาตรา ๑๕ - มาตรา ๓๐)

๒.๔ ลักษณะ ๓ การควบคุมยาเสพติด

หมวด ๔ การอนุญาตเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์

หมวด ๕ การขึ้นทะเบียนตำรับยาเสพติดให้โทษในประเภท ๓ และการขึ้นทะเบียน

หมวด ๕ ตำรับวัตถุออกฤทธิ์

หมวด ๖ ยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ปลอม ผิดมาตรฐาน หรือเสื่อมคุณภาพ

(มาตรา ๓๑ - มาตรา ๕๓)

๒.๕ ลักษณะ ๓ การควบคุมยาเสพติด

หมวด ๗ มาตรการควบคุมพิเศษ

(มาตรา ๕๔ - มาตรา ๖๒)

๒.๖ ลักษณะ ๔ การตรวจสอบทรัพย์สิน

หมวด ๑ คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน

หมวด ๒ มาตรการตรวจสอบทรัพย์สิน

(มาตรา ๖๓ - มาตรา ๘๒)

๒.๗ ลักษณะ ๔ การตรวจสอบทรัพย์สิน

หมวด ๓ กองทุนป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

(มาตรา ๘๓ - มาตรา ๘๕)

๒.๘ ลักษณะ ๕ ความผิดเกี่ยวกับการผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย มีไว้ในครอบครอง หรือ

ลักษณะ ๕ นำผ่านซึ่งยาเสพติด

ลักษณะ ๖ ความผิดเกี่ยวกับสารระเหย

ลักษณะ ๗ ความผิดเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนตำรับ

ลักษณะ ๘ ความผิดเกี่ยวกับการเสพและการมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดเพื่อเสพ

(มาตรา ๘๖ - มาตรา ๑๐๒)

ภาค ๒ การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติด

๒.๙ ลักษณะ ๑ บทบัญญัติทั่วไป

ลักษณะ ๒ คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

(มาตรา ๑๐๓ - มาตรา ๑๑๐)

๒.๑๐ ลักษณะ ๓ การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

ลักษณะ ๔ การฟื้นฟูสภาพทางสังคม

(มาตรา ๑๑๑ - มาตรา ๑๑๘)

๒.๑๑ ลักษณะ ๕ ความผิดเกี่ยวกับการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

(มาตรา ๑๑๙ - มาตรา ๑๒๑)

ภาค ๓ บทกำหนดโทษ

๒.๑๒ ลักษณะ ๑ บทบัญญัติทั่วไป

(มาตรา ๑๒๒ - มาตรา ๑๓๒)

๒.๑๓ ลักษณะ ๒ บทกำหนดโทษเกี่ยวกับการอนุญาตสำหรับยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์

ลักษณะ ๓ บทกำหนดโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ปลอม ผิดมาตรฐาน

ลักษณะ ๓ หรือเสื่อมคุณภาพ

(มาตรา ๑๓๓ - มาตรา ๑๔๑)

๒.๑๔ ลักษณะ ๔ บทกำหนดโทษเกี่ยวกับการผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย มีไว้ในครอบครอง
ลักษณะ ๔ หรือนำผ่านซึ่งยาเสพติด

ลักษณะ ๕ บทกำหนดโทษเกี่ยวกับสารระเหย

(มาตรา ๑๔๒ – มาตรา ๑๕๕)

๒.๑๕ ลักษณะ ๖ บทกำหนดโทษเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนตำรับ

ลักษณะ ๗ บทกำหนดโทษเกี่ยวกับการเสพยาเสพติดและการมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติด

ลักษณะ ๗ เพื่อเสพ

ลักษณะ ๘ บทกำหนดโทษสำหรับการจูงใจ ชักนำ ยุยงส่งเสริม ใช้อุบายหลอกลวง หรือ

ลักษณะ ๘ ใช้กำลังบังคับ ให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด

(มาตรา ๑๕๖ – มาตรา ๑๗๐)

๒.๑๖ ลักษณะ ๙ บทกำหนดโทษสำหรับความผิดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

ลักษณะ ๑๐ บทกำหนดโทษสำหรับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

ลักษณะ ๑๑ บทกำหนดโทษเกี่ยวกับการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

(มาตรา ๑๗๑ – มาตรา ๑๘๑)

๒.๑๗ ลักษณะ ๑๒ การบังคับโทษปรับ

(มาตรา ๑๘๒ – มาตรา ๑๘๓)

๓. ความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๓.๑ แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและ
ครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓ และมาตรา ๔)

๓.๒ แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ยาเสพติด” “กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด” “ความผิดเกี่ยวกับ
ยาเสพติด” และ “เจ้าพนักงาน” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕)

๓.๓ เพิ่มบทนิยามคำว่า “กรรมการ ป.ป.ส.” “คณะกรรมการ ป.ป.ส.” “เลขาธิการ ป.ป.ส.” และ
“เจ้าพนักงาน ป.ป.ส.” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕)

๓.๔ แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตราวิชาการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

๓.๕ เพิ่มหน้าที่และอำนาจของกรรมการ ป.ป.ส. เลขาธิการ ป.ป.ส. รองเลขาธิการ ป.ป.ส. และ
เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. (เพิ่มหมวด ๒/๑ หน้าที่และอำนาจของกรรมการ ป.ป.ส. เลขาธิการ ป.ป.ส.
รองเลขาธิการ ป.ป.ส. และเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มาตรา ๑๑/๑ ถึงมาตรา ๑๑/๗)

๓.๖ เพิ่มบทบัญญัติเรื่องการแสดงตนของจำเลยต่อเจ้าพนักงานศาลในขณะยื่นอุทธรณ์ ยื่นคำขอ
อนุญาตฎีกา และยื่นฎีกา (เพิ่มมาตรา ๑๕/๑ และมาตรา ๑๙/๑)

๓.๗ ยกเลิกการบังคับโทษปรับ (ยกเลิกหมวด ๕ การบังคับโทษปรับ มาตรา ๒๑)

๕. ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

๑. ความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.

๑. มาตรา ๓

ไม่ควรใช้ระยะเวลานานถึง ๑๘๐ วันนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เพราะกฎหมายนี้ คณะรัฐมนตรีรับหลักการตั้งแต่วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ ไม่ควรทิ้งระยะเวลานานจะเสียเวลา

คำชี้แจง

ประมวลกฎหมายยาเสพติด มีบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดในการบังคับใช้กฎหมาย ตามมาตรา ๓ โดยให้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ และการบังคับใช้ในลักษณะของบทเฉพาะกาลตามมาตรา ๘ โดยให้การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการออก กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ภายในระยะเวลาไม่เกินสองปี เนื่องจากระยะเวลา ดังกล่าวเป็นระยะเวลาสำหรับการพิจารณาออกอนุบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับ ประมวลกฎหมายยาเสพติด ทั้งนี้ โดยปกติแล้ว การบัญญัติกฎหมายจะมีลักษณะของการกำหนดวันสำหรับการ ใช้บังคับกฎหมาย หรือการกำหนดในบทเฉพาะกาล อย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น สำนักงาน ป.ป.ส. รับฟังความคิดเห็นจากหลายภาคส่วน ซึ่งมีความเห็นว่าเป็นการใช้ระยะเวลาที่ค่อนข้างนาน แต่เนื่องจากประมวลกฎหมาย ยาเสพติดเป็นกฎหมายที่มีความสำคัญ และมีกฎหมายลำดับรองที่มีรายละเอียดค่อนข้างมาก จึงจำเป็นต้อง เตรียมความพร้อมและสร้างความรับรู้ให้แก่ทั้งหน่วยงานและประชาชน รับทราบถึงหลักการและแนวนโยบายใหม่ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้จึงเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมแล้ว ในการนี้ หลักการดังกล่าว มีความสำคัญและอาจถูกหยิบยกมาพิจารณาในชั้นแปรญัตติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

๒. มาตรา ๖

- ไม่ควรบัญญัติให้ผูกกับคำสั่งหรือประกาศของสำนักงาน ก.พ. และไม่ต้องเทียบ ในกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากไม่เท่ากันอยู่แล้ว สำนักงาน ป.ป.ส. ได้น้อยกว่าหน่วยงานอื่น ผู้ที่ได้รับแต่งตั้ง ก็สมควรได้ค่าตอบแทนเลย ไม่ต้องบัญญัติมากนัก อำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ส. เรื่องนโยบายแผนวิชาการ ติดตามประสานต่างประเทศ แต่การได้รับค่าตอบแทนไปลงเรื่องในเรื่องเงินตอบแทนในงานปฏิบัติที่มีความเสี่ยง ๑๓ ภารกิจ ตามประกาศสำนักงาน ก.พ. ซึ่งไม่สอดคล้องกับบทบาท ป.ป.ส. มาตรา ๑๒ ของร่างประมวล กฎหมายยาเสพติด

- ในเรื่องการให้ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ส. เป็นตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบข้าราชการพลเรือน และกำหนดให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ ควรใช้วิธีกำหนดเป็นเรื่องๆ ไป เพราะแต่ละเรื่องคล้ายกับสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ให้มีวิธีกำหนดเงินเพิ่มเป็นผลงาน ในแต่ละเรื่อง เพื่อเน้นแรงจูงใจ แทนการรับเงินเพิ่มโดยรวม น่าจะส่งผลต่อประสิทธิภาพมากกว่า

- ไม่เห็นด้วยกับมาตรา ๖ ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ เพราะไม่ควร มากำหนดไว้ในกฎหมายยาเสพติด และการกำหนดดังกล่าวควรให้มีความชัดเจน และควรไปบัญญัติ ใน พ.ร.บ. จัดตั้งองค์กร ไม่ควรมาบัญญัติในร่างฉบับนี้

คำชี้แจง

การร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด และการร่างประมวลกฎหมาย ยาเสพติด เป็นการร่างโดยนำแนวทางของหน่วยงานใกล้เคียง เช่น สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงาน ป.ป.ง. และ กรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยนำหลักการของหน่วยงานดังกล่าวเป็นต้นแบบของการร่างกฎหมาย โดยการกำหนด ค่าตอบแทนพิเศษนั้น เป็นลักษณะเงินที่แตกต่างจากค่าตอบแทนของสำนักงาน ก.พ. ในเรื่องของค่าตอบแทน เหตุพิเศษ (ค่าเสี่ยงภัย) ซึ่งเป็นค่าตอบแทนในการปฏิบัติราชการปกติ แต่เนื่องจากตามมาตรา ๖

เป็นค่าตอบแทนที่เทียบจากเงินค่าตอบแทนในกระบวนการยุติธรรม และเทียบเคียงกับหน่วยงานอื่นๆ ในกระบวนการยุติธรรม ในกรณีนี้ เพื่อให้การกำหนดค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับค่าของงานซึ่งมีลักษณะเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนในกระบวนการยุติธรรม การค้นจับกุม และการตรวจสอบเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับคดีอาชญากรรม ด้วยเหตุผลและการปรับเปลี่ยนให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และเทียบเท่ากับหน่วยงานที่ปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกัน จึงเห็นควรให้มีการกำหนดเงินค่าตอบแทนตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษดังกล่าวขึ้น

สำหรับผู้ที่ได้รับเงินค่าตอบแทนตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษนั้น จะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. และมีหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม การสืบสวนสอบสวน การค้นจับกุม และการตรวจสอบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับคดีอาชญากรรม ดังนั้น บทบัญญัติดังกล่าวมีความชัดเจน สำนักงาน ป.ป.ส. จึงยังคงยืนยันในหลักการเดิม

๓. มาตรา ๘

- การกำหนดให้ดำเนินการออกกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องภายใน ๒ ปี เป็นระยะเวลาที่นานเกินไป ควรต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว อย่างน้อยควรให้แล้วเสร็จภายในไม่เกิน ๑๘๐ วัน หรือ ๖ เดือน นับแต่วันที่ พ.ร.บ. ฉบับนี้ประกาศใช้

- ในส่วนของมาตรา ๘ กำหนดให้ดำเนินการออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปี นั้น เห็นว่าล่าช้าเกินไปอาจเกิดปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในทางปฏิบัติได้ และการดำเนินการดังกล่าวอาจล่วงเลยระยะเวลา ๒ ปี เนื่องจากกำหนดเวลาตามมาตรา ๘ วรรคสอง เป็นระยะเวลาเร่งรัด ไม่ใช่ระยะเวลาบังคับ

คำชี้แจง

การกำหนดบทเฉพาะกาลในมาตรา ๘ นั้น เพื่อรองรับการออกอนุบัญญัติหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยได้กำหนดให้มีการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาไม่เกินสองปี ในกรณีนี้ เป็นระยะเวลาที่ถูกกำหนดไว้และอาจดำเนินการแล้วเสร็จก่อนระยะเวลาดังกล่าว อีกทั้ง บทบัญญัติตามกฎหมายเดิมยังคงสภาพและสามารถใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติใหม่ การกำหนดบทบัญญัติดังกล่าวจึงมีความเหมาะสมแล้วและสำนักงาน ป.ป.ส. ยังคงยืนยันในหลักการเดิม

๔. มาตรา ๑๒

- การที่กำหนดให้คำขอใด ๆ ที่ยื่นไว้ตามกฎหมายเดิม ให้ถือว่าเป็นคำขออนุญาต ตามประมวลกฎหมายยาเสพติดฉบับนี้ และในเรื่องคำขอที่มีข้อแตกต่างไปจากคำขออนุญาตท้ายประมวลกฎหมายยาเสพติด “ให้ผู้อนุญาตสั่งให้ผู้ขออนุญาต แก้ไขเพิ่มเติมคำขออนุญาตเพื่อให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายยาเสพติดท้ายพระราชบัญญัตินี้” เนื่องจากการยื่นคำขอที่ได้ดำเนินการไปแล้ว มีการตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของคำขอไปแล้ว ดังนั้น มาตรา ๑๒ อาจกระทบต่อประชาชนในฐานะผู้ขออนุญาต ซึ่งการดำเนินการอาจต้องใช้เวลาดังเห็นควรทบทวนความจำเป็นในการให้ผู้ขออนุญาตและได้ดำเนินการตามกฎหมายเดิมที่อยู่ระหว่างการพิจารณานั้น ให้ดำเนินการต่อไปโดยไม่จำเป็นต้องเริ่มดำเนินการตามพระราชบัญญัติฉบับใหม่

คำชี้แจง

บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการกำหนดหลักการเพื่อรองรับการใช้สิทธิของประชาชน โดยคำขออนุญาตที่ได้ยื่นไว้แล้วนั้น บทบัญญัติกำหนดให้มีการพิจารณาต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ แต่เฉพาะกรณีที่มีความแตกต่างไปจากคำขออนุญาตตามประมวลกฎหมายยาเสพติด กฎหมายบัญญัติให้ผู้อนุญาต สามารถขอให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมคำขออนุญาตได้ เพื่อให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายยาเสพติด โดยสำนักงาน ป.ป.ส.

พิจารณาเห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการกำหนดหลักในการรับรองการใช้สิทธิของประชาชนที่เหมาะสมแล้ว
ในการนี้ จึงยังคงยืนยันในหลักการเดิม

๕. มาตรา ๑๕

-ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการต่าง ๆ ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่ง อาจเป็นการ
รวบอำนาจให้กับภาครัฐจนเกินสมควร ในหลักการต้องยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้มีกรรมการ
ครบองค์ประกอบเสียก่อนจึงจะถือว่าคณะกรรมการเหล่านั้นเป็นคณะกรรมการโดยชอบ มิใช่กรรมการ
โดยตำแหน่งเท่านั้น

คำชี้แจง

เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายในระยะแรกเพื่อให้สำเร็จผลได้ ตามนโยบายแนวใหม่และ
นโยบายของรัฐบาล ที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ในการนี้
การกำหนดคณะกรรมการต่างๆ จำต้องกำหนดจากตำแหน่งที่มีความสำคัญต่อความมั่นคง ผู้แทนจากหน่วยงาน
ด้านการปราบปรามยาเสพติด ผู้แทนจากหน่วยงานที่ดูแลด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และหาก
คณะกรรมการฯ ที่ได้กำหนดขึ้นนั้นยังมีองค์ประชุมไม่ครบ ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการในชุดเดิม สามารถ
ดำเนินการต่อไปได้ และดำเนินการในเรื่องเท่าที่จำเป็นเพื่อมิให้กระบวนการและการบริหารจัดการขาดช่วง
ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ส. พิจารณาเห็นว่าระยะเวลาในการแต่งตั้งกรรมการและผู้ทรงคุณวุฒินั้น สามารถดำเนินการ
และใช้ระยะเวลาไม่นานนัก สำหรับการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หากแนวโน้มหรือ
ทิศทางของนานาอารยประเทศมีการเปลี่ยนแปลงไป สำนักงาน ป.ป.ส. ก็จะปรับเปลี่ยนรูปแบบของการบริหาร
จัดการให้สอดคล้องต่อไป

๖. มาตรา ๑๘

- การกำหนดเกี่ยวกับองค์กรและคณะกรรมการฯ มีหน้าที่และอำนาจที่และปฏิบัติงาน
ที่ค้างอยู่ไปจนกว่าจะเสร็จสิ้น รวมถึงกรรมการที่ไม่ครบองค์ประกอบ และงานเดิมยังมีอยู่ในหน้าที่และมีอำนาจ
ดำเนินการอยู่ต่อไปจนกว่าจะเสร็จสิ้นนั้น ไม่เห็นด้วย เนื่องจากกฎหมายที่มีอยู่เดิมเป็นระบบบังคับบำบัด
ซึ่งขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนและหลักผู้เสพคือผู้ป่วย จึงไม่ควรนำมาใช้เมื่อมีการบังคับตามกฎหมายใหม่
และในเรื่องสถานที่การตรวจพิสูจน์และการควบคุมตัวที่ขัดต่อหลักการสากลโดยสิ้นเชิง ดังนั้น เมื่อกฎหมายใหม่
ใช้บังคับ ซึ่งเป็นผลดีแก่ผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดมากกว่า ก็ควรบัญญัติให้กฎหมายมีผลใช้บังคับในทันที
เพราะเวลาที่จะมีผลมาใช้ในภายหลังเกิดจากรัฐโดยตรง และเป็นปัญหาที่สามารถจะป้องกันมิให้เกิดได้ หากรัฐ
มีความจริงใจในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

คำชี้แจง

การกำหนดบทเฉพาะกาลดังกล่าว มีไว้เพื่อให้คณะกรรมการตามมาตรา ๑๘ นั้น สามารถ
ดำเนินงานได้อยู่ต่อไปจนกว่าการดำเนินการจะแล้วเสร็จ หากไม่มีการกำหนดบทบัญญัติดังกล่าวไว้ อาจทำให้เกิด
ความลักลั่นของการบังคับใช้กฎหมาย โดยผู้ที่จะต้องเข้ารับการบำบัดจะต้องเข้าระบบตามประมวลกฎหมาย
ยาเสพติดฉบับใหม่นั้น จะพิจารณาจากการตั้งข้อหาเกี่ยวกับยาเสพติดว่าเกิดขึ้นก่อนหรือภายหลังวันที่กฎหมาย
มีผลบังคับใช้ โดยพิจารณาจากผู้เข้ารับการบำบัดที่อยู่ระหว่างดำเนินการนั้น มีอยู่ในระบบไม่มากนัก การที่
คงบทบัญญัติไว้เพื่อให้เกิดความเหมาะสม

๗. มาตรา ๒๐

หลักของโทษทางอาญาของกฎหมาย ให้ใช้กฎหมายที่เป็นคุณกับผู้กระทำความผิด ทำไม่ต้องใช้กฎหมายเก่าจนคดีถึงที่สุด ถ้ากฎหมายมีคุณ แม้ศาลจะตัดสินแล้วและคดียังไม่ถึงที่สุด ก็ให้ใช้กฎหมายใหม่ตัดสินคดี

คำชี้แจง

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓ ซึ่งวางหลักที่เกี่ยวข้อกับการใช้กฎหมายที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิด โดยการบัญญัติมาตรา ๒๐ นี้ ในชั้นของคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเห็นว่าควรใช้กฎหมายเดิมต่อไปจนกว่ากระบวนการจะแล้วเสร็จ เพื่อให้การดำเนินการตามหลักกฎหมายเดิมเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ในการนี้ หากพิจารณาเห็นว่าเป็นการขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความสำคัญ และเห็นควรนำหลักการดังกล่าวเสนอเข้าพิจารณาในชั้นแปรญัตติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

๘. ความเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

- เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมเหตุผลเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดในทางการแพทย์และสุขภาพ และการเพิ่มความร่วมมือร่วมใจของประชาชนในการดำเนินการเกี่ยวกับกลุ่มเสี่ยงและการดูแลรักษาผู้เสพยาเสพติด รวมถึงการเพิ่มการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาพืชสมุนไพรที่มีสารเสพติดมาเป็นยารักษาผู้ป่วย นอกจากนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบและได้แสดงความเห็นต่อร่างกฎหมายลำดับรองและที่เกี่ยวข้อง

- ความผิดฐานมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย โดยกำหนดปริมาณไว้หากเกินปริมาณที่กำหนด ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่ามีไว้เพื่อจำหน่ายนั้น บางกรณีอาจเกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้กระทำ ความผิดบางคนที่มีไว้เพื่อเสพ ควรกำหนดโทษให้เป็นไปตามจำนวนยาเสพติด ที่มีไว้ในครอบครอง จะเป็นการเหมาะสมกว่าให้สันนิษฐานว่ามีไว้เพื่อจำหน่าย

คำชี้แจง

เนื่องจากหลักการและเหตุผลเกี่ยวกับการบัญญัติประมวลกฎหมาย เพื่อให้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดสอดคล้องกับมาตรการในการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยหลักการตามที่ได้เสนอนั้น เป็นหลักการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ส. พิจารณาไม่ขัดข้องหากจะมีการปรับแก้ในชั้นของการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และรับความเห็นเพื่อพิจารณาปรับปรุงเกี่ยวกับแนวทางของการประชาสัมพันธ์และการสร้างความรับรู้ให้กับประชาชน

สำหรับความคิดเห็นในเรื่องการกำหนดบทสันนิษฐานนั้น เนื่องจากเป็นบทสันนิษฐานเด็ดขาดที่ไม่เหมาะสมและกระทบต่อสิทธิของประชาชน เนื่องจากเป็นบทสันนิษฐานในลักษณะที่เป็นโทษ ดังนั้น จึงจำเป็นจะต้องยกเลิกบทสันนิษฐานดังกล่าว เพื่อให้เกิดความยุติธรรม

๒. ความเห็นต่อร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด

ภาค ๑ การป้องกัน ปราบปราม และควบคุมยาเสพติด

๒.๑ ลักษณะ ๑ บทบัญญัติทั่วไป

(มาตรา ๑ – มาตรา ๓)

๑. บทนิยามคำว่า “ยาเสพติด”

- คำว่า “ยาเสพติด” เป็นคำที่ใช้เพื่อสื่อความหมายหรือสร้างความเข้าใจในทางที่ผิด ๆ เป็นคำที่ใช้ติตราบาปสำหรับคนที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในทำนองเดียวกับ “ยาบ้า” ควรจะใช้เพียงคำว่า “ยาเสพติด” หรือ “สารเสพติด” น่าจะมีความเหมาะสมและถูกต้องมากกว่า

- ควรแก่นิยามคำว่า “ยาเสพติด” แก้ไขเป็น “สารเสพติด โดยให้หมายความว่า ยาเสพติด วัตถุออกฤทธิ์ หรือสารระเหย เพราะคำว่า “สารเสพติด” มีความหมายที่กว้างกว่ายาเสพติด นิยามที่บัญญัติไว้ ไม่ถูกต้องตามความหมายที่แท้จริงตามหลักวิชาการ โดยเฉพาะสารระเหย ไม่ถือเป็นยาเสพติดตามกฎหมาย ยาเสพติดระหว่างประเทศ เพราะการสูดดมหรือเสพสารระเหยเข้าสู่ร่างกาย ย่อมก่อให้เกิดแต่ผลเสีย เพียงอย่างเดียว ไม่มีผลดีแต่ประการใด

คำชี้แจง

เห็นด้วย นิยาม “ยาเสพติด” เป็นหลักการสาระสำคัญของประมวลกฎหมายฉบับนี้ และอาจมีการปรับแก้บางส่วนของไม่ใช่ว่าหลักการสำคัญ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึง

ประการแรก การเป็นกฎหมายพิเศษหรือกฎหมายเฉพาะ ต้องกำหนดขอบเขตชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อนกฎหมายอื่นที่ใกล้เคียงกัน เช่น กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย กฎหมายว่าด้วยยา กฎหมายว่าด้วยควบคุมโรคภัย เป็นต้น

ประการที่สอง พันธกรณีตามอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านควบคุมยาเสพติด ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีและได้อนุมัติการกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดให้สอดคล้องแล้ว

ประการที่สาม เปรียบเทียบกับกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดที่เคยบังคับใช้อยู่และไม่มีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับขอบเขตการบังคับใช้ รวมทั้งศึกษากฎหมายของประเทศต่างๆที่บัญญัติในเรื่องเดียวกัน

เมื่อได้พิจารณาหลักการทั้งสามประการแล้ว ร่างบทนิยามเป็นขอบเขตของประมวลกฎหมายฉบับนี้ อย่างไรก็ดีเรื่องนี้เป็นประเด็นสำคัญเห็นควรหยิบยกขึ้นพิจารณาแปรญัตติ ในชั้นคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ต่อไป

๒. บทนิยามคำว่า “ยาเสพติดให้โทษ”

- ควรแก้ไขคำว่า “ยาเสพติดให้โทษ” แก้ไขเป็น “ยาเสพติด” และให้หมายความว่า สารเคมี พิษ หรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพแล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมถึงสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดด้วย แต่จะไม่นิยามความรวมถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่ตามกฎหมายว่าด้วยยา ซึ่งการกำหนดนิยาม “ยาเสพติดให้โทษ” เป็นนิยามที่ไม่สอดคล้องกับหลักวิชาการ เนื่องจากยาเสพติดมีทั้งคุณประโยชน์และโทษ ขึ้นอยู่วิธีการนำมาใช้ ความรู้ของผู้ใช้ยาเสพติด ยาเสพติดให้โทษตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ บางชนิดมีคุณประโยชน์มากกว่าโทษ เช่น พืชกระท่อม กัญชา แต่กลับถูกจัดให้เป็นยาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๕

- ควรกำหนดบทนิยามให้ครอบคลุมถึงองค์ประกอบของความผิด เช่น นิยามคำว่า “ยาเสพติดให้โทษ” ชนิดต่าง ๆ ว่าเป็นอย่างไร การกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นอย่างไร

- นิยาม “ยาเสพติดให้โทษ” ที่รวมพิษ แต่คำจำกัดความจะต้องมีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง มีความขัดแย้งกับข้อเท็จจริงที่จะทำให้ไม่เข้าในข้อยูนิยามของยาเสพติดให้โทษ

คำชี้แจง

เห็นด้วย นิยาม “ยาเสพติดให้โทษ” เป็นหลักการสาระสำคัญของประมวลกฎหมายฉบับนี้ และอาจมีการปรับแก้บางส่วนของไม่ใช่ว่าหลักการสำคัญ

อย่างไรก็ดีเรื่องนี้เป็นประเด็นสำคัญเห็นควรหยิบยกขึ้นพิจารณาแปรญัตติ ในชั้นคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ต่อไป

๓. บทนิยามคำว่า “ความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด”

นิยามคำว่า “ความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด” ปัญหาการตีความในส่วนที่ว่า “มีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติด” (ครอบครองธรรมดา) กับ “เว้นแต่มีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ” การครอบครองโดยมีพฤติการณ์หรือจำนวนปริมาณเท่าใดจึงจะชื่อว่า มีไว้เพื่อเสพ

คำชี้แจง

บทนิยามดังกล่าวใช้สำหรับมาตรการสมคบ มาตรการริบทรัพย์สินซึ่งเป็นมาตรการพิเศษ ดำเนินการต่อกลุ่มผู้กระทำความผิดที่ร้ายแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักค้า ผู้ผลิตหรือนายทุน ไม่รวมกลุ่มที่มียาเสพติดจำนวนเล็กน้อย ไม่เกินตามกำหนดในกฎกระทรวง ตามมาตรา ๑๖๑ วรรคสอง ซึ่งสันนิษฐานว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ เนื่องจากกฎหมายถือว่าเป็นความผิดที่ไม่ร้ายแรงและประสงค์จะใช้มาตรการลดทอนความอาญาเช่นเดียวกับผู้เสพ

๔. บทนิยามคำว่า “ผลิต”

- นิยามคำว่า “ผลิต” ให้แก้ไขโดยเพิ่มคำว่า “เก็บเกี่ยว” หลังคำว่า “ปลูก” เพื่อให้สอดคล้อง กับนิยามตามกฎหมายเสพติระหว่างประเทศคือ “อนุสัญญาเดี่ยวว่าด้วยยาเสพติด ค.ศ.๑๙๖๑” (Single Convention on Narcotic Drugs, ๑๙๖๑)

- นิยามคำว่า “ผลิต” เห็นว่าต้องรวมถึงการแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุด้วย เพื่อให้ยังอยู่ในสภาพที่เหมาะสมก่อนจ่ายให้ผู้ป่วย ไม่เกิดการแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุล่วงหน้าเพราะอาจทำให้ยาเสื่อมคุณภาพก่อนถึงมือผู้ป่วย

คำชี้แจง

นิยามคำว่า “ผลิต” ยังคงหลักการตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดเดิม และประกอบกับการจำหน่ายและการมีไว้ในครอบครอง ซึ่งเป็นการกระทำที่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดแล้ว มีความเหมาะสม เพียงพอที่จะใช้บังคับได้ ไม่จำเป็นต้องขยายความนิยามดังกล่าวเพิ่มเติมอีก

การแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุ ไม่รวมอยู่ในนิยาม ผลิต แต่ถือว่าเป็นการจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครอง แล้วแต่พฤติการณ์

๕. บทนิยามคำว่า “จำหน่าย”

- นิยามคำว่า “จำหน่าย” ควรแก้ไขโดยตัดคำว่า “รวมถึง” หลังคำว่า “แลกเปลี่ยน” ออกไป เพื่อให้กะทัดรัด

- นิยามคำว่า “จำหน่าย” เห็นว่าต้องตัดคำว่า “โดยมีสิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์อย่างอื่น” เพราะอาจใช้เป็นข้ออ้างในการกระทำผิด เช่น แจกให้เสพกันโดยเสนหา

- คำนิยาม “จำหน่าย” ในเรื่อง “การให้” จะเป็นความผิดฐานจำหน่าย การให้ต้องมีสิ่งตอบแทน การเดินยาหรือการให้ที่ไม่มีหลักฐาน หรือหาหลักฐานมาพิสูจน์ว่าเป็นการให้ที่มีสิ่งตอบแทนจึงอาจไม่เป็นความผิดฐานจำหน่ายอีกต่อไป

- แม้บทบัญญัติมาตรา ๒๐ กำหนดให้บทบัญญัติที่ให้ถือว่าและให้สันนิษฐานว่าเป็นการกระทำเพื่อจำหน่าย ตามพ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ และเพื่อขายซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ ตาม พ.ร.บ.วัตถุออกฤทธิ์ พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่แก้ไขใหม่จะยกเลิกก็ตาม แต่คำนิยามในมาตรา ๑ คำว่า “จำหน่าย” หมายความว่าขาย แลกเปลี่ยน ฯลฯ และหมายความรวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่าย ความหมายอื่นๆ เช่น ขาย มีการส่งมอบทรัพย์ การมีไว้เพื่อจำหน่ายหมายถึงครอบครอง การใช้คำว่าจำหน่ายจึงเน้นฐานความผิด การร่างคำฟ้อง เมื่อใส่คำว่า

จำหน่าย เมื่อจำเลยมีเพียงครอบครอง การอธิบายฟ้องให้จำเลยสามารถเข้าใจยาก ควรแยก “มิไว้ครอบครอง เพื่อจำหน่าย” แยกออกจาก “จำหน่าย”

คำชี้แจง

เห็นควรคงคำว่า แลกเปลี่ยน ในนิยามคำว่า **จำหน่าย**

เห็นด้วย หากจะปรับบทนิยาม **จำหน่าย** ครอบคลุมการขาย แลกเปลี่ยน จำเลย แจกหรือให้ เท่านั้น อย่างไรก็ตามเรื่องนี้ประเด็นสำคัญเห็นควรหยิบยกขึ้นพิจารณาแปรญัตติ ในชั้นคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ต่อไป

๖. บทนิยามคำว่า “การนำผ่าน”

- บทนิยามเกี่ยวกับ “การนำผ่าน” แม้ว่าเป็นการนำผ่าน โดยการขนส่งส่วนบุคคลระหว่าง ประเทศ คือเป็นการนำผ่านภายใต้บทนิยามของ นำผ่าน ของมาตรา ๑ มิเช่นนั้นอาจเป็นช่องทางให้องค์กร เกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งมีทุนทรัพย์สูง อาศัยช่องทางการนำผ่านโดยการขนส่งส่วนบุคคลระหว่างประเทศในการ ขนส่งยาเสพติดผ่านประเทศไทยได้

- บทนิยามคำว่า นำผ่าน ที่ให้ความหมายว่า ไม่รวมถึงการนำหรือส่งยาเสพติดผ่าน ราชอาณาจักร โดยมีได้มีการขนถ่ายออกจากอากาศยานที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะระหว่างประเทศนั้น จะมีการ ขนถ่ายโดยอากาศยานส่วนตัว จะต้องตามนิยามนี้หรือไม่ ทางน้ำด้วยหรือไม่ และทางบกด้วยหรือไม่

- เห็นควรกำหนดความหมายคำว่า “นำผ่าน” ให้ชัดเจนเพราะอาจมีความคลาดเคลื่อนกับ ลักษณะการที่แท้หรือส่งออก

คำชี้แจง

บทนิยาม **นำผ่าน** มีความเหมาะสมสำหรับใช้กำหนดเป็นความผิดเกี่ยวกับวัตถุออกฤทธิ์ ตามมาตรา ๙๐ ประกอบมาตรา ๑๔๖ วรรคท้าย เท่านั้น โดยไม่รวมถึงยาเสพติดให้โทษ

๗. บทนิยามคำว่า “นำเข้า” “ส่งออก”

- “นำเข้า” และ “ส่งออก” ควรจะมีความหมายที่แสดงให้เห็นว่าเป็นการ “นำเข้า” หรือ “ส่งออก” เพื่อประโยชน์ในทางการค้าหรือเพื่อประกอบธุรกิจเท่านั้น มิใช่การนำเข้าหรือส่งออกเพื่อการเสพหรือ การครอบครองเพื่อเสพ ดังที่เคยมีปัญหาแล้วในอดีตเนื่องจากตีความหมายตามตัวอักษรโดยไม่ต้องใช้ดุลยพินิจ

คำชี้แจง

การกำหนดความผิดเกี่ยวกับการนำเข้าหรือส่งออก ต้องพิจารณาตามมาตรา ๑๔๒ มาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๕ มาตรา ๑๔๖ หากเป็นการกระทำเพื่อการค้าจะเป็นบทหนัก แต่หากไม่ได้มีเหตุจูงใจ กระทำเพื่อการค้า จะกำหนดโทษเบากว่าและไม่ได้กำหนดอัตราโทษขั้นต่ำ เพื่อให้ศาลมีดุลยพินิจในการพิจารณา กำหนดโทษตามพฤติการณ์แห่งคดี ไม่จำเป็นต้องปรับบทนิยามดังกล่าว

๘. บทนิยามคำว่า “เสพ”

- นิยามคำว่า “เสพ” ให้หมายความว่า การรับยาเสพติดเข้าสู่ร่างกายโดยรู้ว่าเป็นยาเสพติด ไม่ว่าโดยวิธีใด อาจทำให้เกิดข้อโต้แย้งหรือการใช้ดุลยพินิจของผู้พิจารณาเป็นได้

คำชี้แจง

บทนิยามดังกล่าวมีความเหมาะสมแล้วไม่ปรับแก้

๙. บทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ ป.ป.ส.” “สำนักงาน ป.ป.ส.” “เลขาธิการป.ป.ส.” และ “เจ้าพนักงาน ป.ป.ส.”

- ควรปรับปรุงคำนิยามในส่วนของ “คณะกรรมการ ป.ป.ส.” “สำนักงาน ป.ป.ส.” “เลขาธิการป.ป.ส.” และ “เจ้าพนักงาน ป.ป.ส.” โดยพิจารณาเทียบเคียงกับร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.... ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม (ฉบับที่..) พ.ศ. และควรปรับปรุงรูปแบบการยกอ้างกฎหมายให้สอดคล้องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

คำชี้แจง

บทนิยามดังกล่าวมีความเหมาะสมแล้วไม่ปรับแก้

๑๐. ความคิดเห็นเพิ่มเติมอื่น ๆ

- ควรจะเพิ่มนิยามคำว่า “การลดอันตรายจากการใช้สารเสพติด” เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง เพราะคำนี้มีบัญญัติไว้ในร่างประมวลกฎหมายนี้หลายมาตรา เช่น มาตรา ๕๔ มาตรา ๑๑๕

- ควรจะเพิ่มนิยามคำว่า “การตรวจหรือทดสอบสารเสพติดในร่างกาย” เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง เพราะคำนี้มีบัญญัติไว้ในร่างประมวลกฎหมายนี้หลายมาตรา เช่น มาตรา ๑๑๓ (๓) มาตรา ๑๓๓ และมาตรา ๑๑/๒ แห่งร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาอาชญากรรม พ.ศ.

- ควรเพิ่มนิยามคำว่า “ผู้เสพ” โดยให้หมายความว่า ผู้ที่มีอาการด้านร่างกายที่บ่งบอกว่าไม่เป็นผู้ที่มิภาวะพึ่งพิงยาเสพติด และไม่ได้เป็นผู้เข้ายาเป็นประจำ โดยอาจจะเป็นผู้เข้ายาเป็นครั้งคราวแต่ไม่มีอาการอยากยาอย่างรุนแรง สามารถทำงานและใช้ชีวิตได้ตามปกติ และไม่มีพฤติกรรมที่สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น

- ควรเพิ่มนิยามคำว่า “ผู้ติดยาเสพติด” โดยให้หมายความว่า ผู้ที่มีอาการป่วยอย่างหนึ่ง ที่เรียกว่า โรคสมองติดยาเสพติด โรคสมองติดยา เป็นโรคเรื้อรัง สามารถรักษาได้ หากมีการเข้ายาเสพติดเป็นประจำ และต่อเนื่อง อาจส่งผลที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของผู้ติดยาเสพติด มีอาการถอนยา มีโอกาสที่จะกลับมาติดยาได้อีก หรือมีพฤติกรรมสร้างความเดือดร้อนและอันตรายให้กับผู้อื่น โดยมีการจำแนกระดับของการติดยาตามหลักวิชาการ

- ควรเพิ่มนิยามคำว่า “การลดอันตรายจากการใช้สารเสพติด” คือ การป้องกันหรือลดความเสี่ยงและอันตรายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้สารเสพติดของตนเอง กลุ่มเสี่ยง ผู้เสพ หรือผู้ติดยาเสพติดที่กำลังจะพยายามเลิก โดยมีวิธีการลดอันตรายจากการใช้สารเสพติดทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การถ่ายถอดเชื้อเอชไอวี เชื้อไวรัสตับอักเสบบี และชนิดบี อีกทั้งช่วยให้ผู้ที่เข้ายาเสพติดสามารถปรับตัวเองให้ลดการเข้ายาและดำรงสถานภาพการไม่กลับไปเสพซ้ำให้นานขึ้น

- เสนอเพิ่มนิยามสำคัญ เช่น “ผู้เสพ” “ผู้ติดยาเสพติด” “การลดอันตรายจากการใช้สารเสพติด” หรือ harm reduction เพื่อประโยชน์ในการตรากฎหมายลำดับรองและแนวปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่

- เสนอให้เพิ่มนิยามคำว่า “การกระทำเพื่อการค้า” และ “การก่อให้เกิดการแพร่กระจายในกลุ่มประชาชน” เพื่อให้มีความชัดเจนว่ามีความหมายว่าอย่างไร

- ควรมีบทสันนิษฐานเกี่ยวกับการครอบครองเพื่อจำหน่าย เพื่อประสิทธิภาพในการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ

- ควรเพิ่มคำจำกัดความลักษณะการกระทำความผิดให้ชัดเจน แน่นนอนเป็นรูปธรรม เช่น การทำให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประชาชนทั่วไปอย่างไร เพื่อจัดบันทึกการตีความและควรกำหนดปริมาณยาเสพติดที่ถือว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

- ความผิดร้ายแรงในประเด็น “มีไว้ในครอบครอง” โดยมีได้กำหนดจำนวนหรือปริมาณ จะต้องมีการตรวจสอบทรัพย์สินตามลักษณะ ๔ ด้วยทุกครั้งหรือไม่

- ต้องเพิ่มการให้คำจำกัดความของคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดที่มีปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธาน ตามหมวด ๒ มาตรา ๒๔ หรือไม่ เพราะไม่ได้มีการกล่าวถึงในบทบัญญัติทั่วไปแต่มาระบุไว้ในหมวด ๒ มาตรา ๒๔

คำชี้แจง

ไม่จำเป็นต้องมีบทนิยามในเรื่องดังกล่าวเพิ่มขึ้น เนื่องจากในการดำเนินการในบางเรื่อง การกำหนด บทนิยามอาจเป็นข้อจำกัด บางเรื่องไม่อาจนิยามได้ เนื่องจากเป็นเรื่องทางนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติ ซึ่งมีกลไกองค์กรตามประมวลกฎหมายฉบับนี้ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการอยู่แล้ว

๒.๒ ลักษณะ ๒ การป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

(มาตรา ๔ – มาตรา ๑๔)

๑. มาตรา ๔

มาตรา ๔ ระบุว่า นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างน้อยต้องมีเรื่องดังต่อไปนี้ (๔) ยุทธศาสตร์และแนวทางในการสร้างความร่วมมือกับประเทศต่างๆ หรือองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อปราบปรามการลักลอบผลิตและค้ายาเสพติด รวมทั้งประสานงาน การข่าวเพื่อสกัดกั้นและปราบปรามจับกุมขบวนการและเครือข่ายการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ นั้น เห็นว่า ยุทธศาสตร์และแนวทางในการประสานความร่วมมือกับประเทศต่างๆ หรือองค์กรระหว่างประเทศ ควรเน้นการประสานความร่วมมือที่ครอบคลุมในทุกด้านนอกเหนือจากด้านปราบปรามและประสานการข่าว ได้แก่ ความร่วมมือด้านการลดอุปสงค์ ซึ่งรวมถึงการป้องกันและการบำบัดรักษา การควบคุมสารที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ ในทางการแพทย์หรือทางวิทยาศาสตร์ความร่วมมือในการต่อต้านการฟอกเงินและความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทางอาญา ความร่วมมือในการแก้ไขข้อท้าทายต่อวัตถุประสงค์ที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ชนิดใหม่ๆ ความร่วมมือ ด้านการพัฒนาทางเลือก และความร่วมมือในประเด็นที่เป็น Cross cutting issues ในการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด อาทิ เรื่องความเท่าเทียมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข ความเสี่ยงต่อกลุ่ม ผู้เปราะบาง (ผู้หญิง เด็กหญิง เยาวชน) ความอ่อนไหวเรื่องประเด็นทางเพศ การคำนึงถึงประเด็นด้านสิทธิ มนุษยชนและการพัฒนา การส่งเสริมขีดความสามารถในการสกัดกั้นการใช้ประโยชน์ทางเทคโนโลยีเพื่อ ประโยชน์ที่เกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลลัพธ์การประชุมสหประชาชาติสมัยพิเศษว่าด้วยปัญหา ยาเสพติดโลก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙

- มาตรา ๔ ควรกำหนดให้นโยบายและแผนระดับชาติ มีการกำหนดเกี่ยวกับ “การดำเนินการ ลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด” ไว้ด้วย เพื่อความชัดเจนในทางปฏิบัติและในอดีตก็เคยมีแผนในเรื่องนี้มาก่อนแล้ว

- เสนอขอแก้ไขมาตรา ๔ (๔) เป็น “ยุทธศาสตร์และแนวทางในการประสานความร่วมมือกับ ประเทศ ...” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๒ (๗)

- เสนอขอแก้ไขมาตรา ๔ (๕) เป็น “การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัย และพัฒนา ด้านวิชาการเกี่ยวกับยาเสพติด การนำมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์และสุขภาพ มาตรการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด และส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนและเยาวชนทั้งในและ นอกสถานศึกษา

คำอธิบาย นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ควรให้ความสำคัญกับการนำยาเสพติดมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์และสุขภาพ จึงควรแก้ไขมาตรา ๔ (๕)

- มาตรา ๔ (๔) ขอแก้ไขข้อความเพื่อให้มีเนื้อหาครอบคลุมการประสานกับดำเนินการแก้ไข ปัญหายาเสพติดกับต่างประเทศทั้งด้านการลดอุปสงค์และลดอุปทานขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อความ ดังนี้

(๔) ยุทธศาสตร์และแนวทางและการค้ายาเสพติดการประสานงานการข่าวการค้ายาเสพติด ระหว่างประเทศ รวมทั้งความร่วมมือทางด้านวิชาการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และประสานงาน เพื่อผลักดันข้อเสนอของประเทศไทยในเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศ

คำชี้แจง

การจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติ ตามมาตรา ๔ อาจจะมีเรื่องที่ครอบคลุมถึงการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวข้างต้น บางเรื่องมีหน่วยงานหลักรับผิดชอบตามกฎหมายอยู่แล้ว การดำเนินการ ในบางเรื่องอาจจะมีการประสานงานหน่วยงานหลักเพื่อบูรณาการงานด้านยาเสพติด ประกอบกับการดำเนินการ ตามนโยบายแนวใหม่ในบางเรื่อง เป็นการดำเนินการในทางบริหาร อาจจะไม่จำเป็นต้องบัญญัติไว้ในกฎหมาย

๒. มาตรา ๕

- องค์ประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นภาครัฐ เกือบ ๑๐๐% มีเพียงผู้ทรงคุณวุฒิ ๓ คน ที่อาจไม่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ต้องตระหนักว่าปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชน ควรจะมีผู้แทนภาคประชาชนในสัดส่วนพอสมควรอย่างน้อยภาคละ ๑ คน (รวมประมาณ ๔-๖ คน) เข้าไปร่วมเป็นกรรมการด้วย ที่ผ่านมามีผู้ทรงคุณวุฒิแต่ก็มาจากการจัดตั้งโดยภาครัฐมิใช่เป็นตัวแทนของประชาชน

- เสนอให้แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการ ป.ป.ส. โดยให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการโดยตำแหน่ง และกำหนดความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องประกอบด้วยอย่างน้อย ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านการทำงานที่เกี่ยวข้องกับผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด ด้านการพัฒนาชุมชน ด้านสังคมวิทยาหรือมานุษยวิทยา ด้านกฎหมาย โดยเฉพาะผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้มาจากองค์กร เอกชนที่ไม่แสวงหากำไรที่ดำเนินงานด้านสารเสพติดหรือด้านสุขภาพ

คำอธิบาย เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ส. มีประสิทธิภาพ จึงควรเพิ่มจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิจากเดิมที่มีเพียง ๓ คน เป็นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการโดยตำแหน่ง และกำหนดความเชี่ยวชาญของผู้ทรง ๓ ในแต่ละด้านที่มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ส. อีกทั้งยัง สอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญ

- องค์ประกอบคณะกรรมการ ป.ป.ส. มิได้กำหนดให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (เลขาธิการ ป.ง.) เป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วยดังเช่นร่างประมวลยาเสพติดที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรี และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๔

โดยที่รายงานการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้ระบุว่า ความเสี่ยงด้านการฟอกเงินฯ ของประเทศไทยที่เป็นผลมาจากการก่ออาชญากรรมต่าง ๆ ในประเทศและต่างประเทศที่ส่งผลกระทบต่อระบบการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมที่เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงิน โดยผลการศึกษาวิจัยระดับภัยคุกคามของอาชญากรรมพบว่าเงินได้จากอาชญากรรมในประเทศไทยที่ได้จากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นอาชญากรรมอันดับที่สองที่มี การนำเงินมาฟอก ซึ่งความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นความผิดมูลฐานหนึ่ง ตามมาตรา ๓ บทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” (๑) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และเมื่อพิจารณาตามร่างฯ มาตรา ๖ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ส. ไว้หลาย ประการ เช่น เสนอนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วย การป้องกัน ปราบปราม และการแก้ไขปัญหายาเสพติดต่อ คณะรัฐมนตรี ติดตาม ดูแล ประสาน สนับสนุน และ เร่งรัดการดำเนินการของคณะกรรมการที่มีหน้าที่และ

อำนาจเกี่ยวกับยาเสพติด ควบคุม เร่งรัด และประสานงานในการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวน สอบสวน ปราบปราม และการบังคับโทษตามประมวลกฎหมายนี้ เป็นต้น ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่สำคัญในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ดังนั้น จึงเห็นควรที่จะกำหนดเพิ่มเติมให้เลขาธิการ ป.ป.ง. เป็นกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่การประสานความร่วมมือกันต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ยาเสพติด และป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีจำนวนกรรมการมากเกินไป และกรรมการนี้ก็เป็นบุคคลที่ประกอบด้วยรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดีกรมต่าง ๆ เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ เมื่อพิจารณาถึงอำนาจหน้าที่แล้ว ผลการปฏิบัติงานก็ต้องรายงานต่อคณะรัฐมนตรีอีกครั้งเท่ากับเป็นการทำงานซ้ำซ้อน และกรรมการตำแหน่งต่าง ๆ ก็เข้าประชุมคณะรัฐมนตรีเป็นประจำ

- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ไม่ควรจะต้องตั้งจากบุคคลหลากหลายจำนวนมาก ควรตั้งแต่บุคคลที่มีภาระหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดโดยตรง

- หมวด ๒ มาตรา ๕ ควรมีปลัดกระทรวงศึกษาธิการอยู่ในคณะกรรมการ ป.ป.ส. ด้วย

- คณะกรรมการ ป.ป.ส. ควรมีอธิบดีกรมวิชาการเกษตรร่วมเป็นกรรมการด้วย เพราะตามมาตรา ๖ (๔) มีการกำหนดพื้นที่ทดลองเพาะปลูก ผลิต และทดสอบ หรือเสพ หรือครอบครองยาเสพติด

- เพิ่มจำนวนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้มาจากหลากหลายองค์กร

คำชี้แจง

องค์ประกอบของคณะกรรมการ จะพิจารณาจากบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หากพิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการ ป.ป.ส. อาจจะมีจำนวนกรรมการโดยตำแหน่งในหน่วยงานในสังกัดเดียวกันหลายตำแหน่ง แต่ครอบคลุมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ส. มากที่สุด สำหรับมีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนจากภาคประชาชนมีจำนวนน้อยเกินไป ถ้ามีการพิจารณาปรับลดกรรมการโดยตำแหน่งเหลือในส่วนเท่าที่จำเป็น อาจไม่จำเป็นต้องเพิ่มกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนภาคประชาชนเพิ่มขึ้น

เพื่อความเหมาะสม ประมวลกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้เลขาธิการ ป.ป.ง. เป็นกรรมการในคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ตามมาตรา ๖๓ แล้ว ไม่จำเป็นต้องเพิ่มเป็นกรรมการ ป.ป.ส. อีก

๓. มาตรา ๖

- เสนอขอให้แก้ไข มาตรา ๖ (๑๐) เป็น

“กำกับและติดตามการใช้งบประมาณของหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ตลอดจนการศึกษาวิจัย การนำมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์และสุขภาพ และอุตสาหกรรม”

คำอธิบาย อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ส. ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัย การนำมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์และสุขภาพ และอุตสาหกรรม ซึ่งจะเป็นผลต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว

- มาตรา ๖ (๑๒) หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ส. ความชัดเจนว่า จะส่งเสริมให้ภาคเอกชน และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในเรื่องใดอย่างไร เพราะการเขียนเพียงใช้คำว่า “ในการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด” เท่านั้น ไม่ชัดเจนพอที่จะทำให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้าใจและนำไปสู่การปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้องดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคแรก

- เสนอขอให้แก้ไขมาตรา ๖ (๑๒) เป็น

“สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการ ป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ตลอดจนการศึกษาวิจัย การนำมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์และสุขภาพ และอุตสาหกรรม”

คำอธิบาย อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ส. ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาวิจัย การนำมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์และสุขภาพ และอุตสาหกรรม ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว

คำชี้แจง

สำนักงาน ป.ป.ส. พิจารณาเห็นด้วย และควรปรับตามที่เสนอ

- มาตรา ๖ (๑๓) หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ส. ในเรื่องการประสานงานและ กำกับเกี่ยวกับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ยังไม่มีความชัดเจนพอและไม่ครอบคลุม บทบัญญัติในภาค ๒ (การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติด) และแสดงให้เห็นว่า ร่าง กฎหมายไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ เพราะมีผู้เสพยาเสพติดหลายล้านคน และการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูในอดีตก็ไม่ประสบความสำเร็จมาโดยตลอด ดังนั้น ควรจะมีอำนาจหน้าที่และอำนาจในการส่งเสริมสนับสนุนและประสานการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพ และฟื้นฟูสภาพทางสังคมในภาค ๒ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

คำชี้แจง

เห็นด้วย โดยปรับข้อความ มาตรา ๑๖ (๑๓) เป็น “ส่งเสริมสนับสนุนและประสานกำกับการดำเนินการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพทางสังคม ร่วมกับคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดและหน่วยงานในภาคสอง”

- ควรจะมีความร่วมมือระหว่างประเทศอยู่ในหน้าที่ อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ส. ด้วย เพราะปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นกรรมการ

คำชี้แจง

เห็นด้วย อาจจะปรับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการให้ครอบคลุมงานด้านต่างประเทศ หรือคงอำนาจหน้าที่ไว้ แต่ปรับกรรมการโดยตำแหน่งบางตำแหน่งออกไป เพื่อความเหมาะสมและลดจำนวน คณะกรรมการที่ไม่จำเป็นลง

- เพิ่มเติมให้คณะกรรมการป้องกันและปรามปรามยาเสพติดแห่งชาติ มีอำนาจในการ ควบคุมและกำกับดูแลการแจกจ่าย หรือให้อุปกรณ์ทางการแพทย์แก่ผู้เสพยาเสพติด เพื่อให้การสนับสนุน อุปกรณ์ทางการแพทย์ อาทิ เข็มฉีดยาแก่ผู้เสพยาเสพติด เพื่อให้สามารถกระทำได้โดยไม่เป็นความผิด ทั้งนี้ เพื่อลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด รวมถึง ลดจำนวนผู้ติดเชื้อ HIV

คำชี้แจง

เห็นด้วย แต่เป็นอำนาจหน้าที่หนึ่งของคณะกรรมการบำบัดรักษาฯ ตามมาตรา ๑๐๖ (๒) ประกอบบทนิยามตามมาตรา ๑๐๓ คำว่า บำบัดรักษา คณะกรรมการดังกล่าวจะกำหนดมาตรการ ลดอันตรายจากยาเสพติด ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะกำหนดต่อไป โดยไม่จำเป็นต้องบัญญัติเรื่องนี้ไว้เป็น พิเศษต่างหาก

๒.๓ ลักษณะ ๓ การควบคุมยาเสพติด

หมวด ๑ บทบัญญัติทั่วไป

หมวด ๒ คณะกรรมการควบคุมยาเสพติด

หมวด ๓ ประเภทของยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์

(มาตรา ๑๕ – มาตรา ๓๐)

๑. มาตรา ๑๕

- มาตรา ๑๕ ต้ารับวัตถุออกฤทธิ์และวัตถุต้ารับ นิยามสองนี้ไม่สามารถแยกออกจากกันได้อย่างชัดเจนในทางการแพทย์อ่านแล้วเข้าใจว่าเป็นสิ่งเดียวกัน และเสนอให้ตัดคำว่าวัตถุต้ารับออก เหลือเพียง ต้ารับวัตถุออกฤทธิ์แล้วแก้ไขคำว่าวัตถุต้ารับยกเว้น เป็น ต้ารับวัตถุออกฤทธิ์ยกเว้นน่าจะเข้าใจและสื่อความหมายได้ดีกว่า

- เสนอให้มีการนิยามคำว่า “เวลาทำการ” เพราะมีปัญหาในการตีความมาก

คำชี้แจง

บทนิยามคำว่า “วัตถุต้ารับ” เป็นคำนิยามที่นำมาจาก พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยมีได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไข ซึ่งคำว่า “วัตถุต้ารับ” มีใช้อยู่ในมาตรา ๒๒, ๓๐ และ ๕๘ ส่วนบทนิยามคำว่า “ต้ารับวัตถุออกฤทธิ์” เป็นคำนิยามที่กำหนดขึ้นใหม่ เพื่อให้ถ้อยคำว่า “ต้ารับวัตถุออกฤทธิ์” มีความหมายที่ชัดเจน สอดรับการการปรับปรุงบทบัญญัติในเรื่องที่เกี่ยวกับการขออนุญาตเกี่ยวกับวัตถุออกฤทธิ์ ซึ่งถ้อยคำว่า “ต้ารับวัตถุออกฤทธิ์” มีใช้อยู่ในมาตรา ๔๘, ๔๙, ๕๐, ๕๑, ๕๒, ๕๓, ๙๘, ๙๙, ๑๕๘ และ ๑๕๙

สำหรับกรณีที่มีผู้แสดงความคิดเห็นโดยขอเสนอให้ตัดคำว่าวัตถุต้ารับออก เนื่องจากเห็นว่าสองคำนี้ไม่สามารถแยกออกจากกันอย่างชัดเจนในทางการแพทย์ อ่านแล้วเข้าใจว่าเป็นสิ่งเดียวกัน และเสนอให้แก้ไขคำว่า “วัตถุต้ารับยกเว้น” เป็น “ต้ารับวัตถุออกฤทธิ์ยกเว้น” น่าจะเข้าใจและสื่อความหมายได้ดีกว่านั้น สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่า การกำหนดบทนิยามดังกล่าวจะทำให้ผู้ใช้กฎหมายมีความเข้าใจความหมายได้ดีขึ้น เนื่องจากคำว่า “ต้ารับวัตถุออกฤทธิ์” ไม่ใช่ถ้อยคำที่ประชาชนทั่วไปเข้าใจความหมายหรือใช้กันอยู่ทั่วไป และบทบัญญัติในร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดก็มีการใช้คำว่า “วัตถุต้ารับ” และคำว่า “ต้ารับวัตถุออกฤทธิ์” ในความหมายที่แตกต่างกัน ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. จึงเห็นว่าการกำหนดบทนิยามดังกล่าวมีความเหมาะสมแล้ว

สำหรับประเด็นที่ขอเสนอให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “เวลาทำการ” เพิ่มขึ้นนั้น คำว่าเวลาทำการนี้ไม่เคยปรากฏว่ามีการนิยามคำนี้ในกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อน ซึ่งในร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดมีการใช้ถ้อยคำว่า “เวลาทำการ” อยู่ในมาตรา ๓๙ และ มาตรา ๖๑ โดยในมาตรา ๓๙ กำหนดให้ให้ผู้รับอนุญาตต้องจัดให้มีเภสัชกรอยู่ประจำควบคุมกิจการตลอดเวลาทำการซึ่งระบุไว้ในใบอนุญาต พร้อมทั้งต้องดูแลให้เภสัชกรได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ส่วนในมาตรา ๖๙ (๑) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการเกี่ยวกับการควบคุมยาเสพติด มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ทำการของผู้รับอนุญาตนำเข้าหรือส่งออก สถานที่ผลิต สถานที่จำหน่าย สถานที่เก็บยาเสพติด หรือสถานที่ที่ต้องได้รับอนุญาตตามภาคนี้ ในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามภาคนี้ ซึ่งในประเด็นนี้ สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่ายังไม่มีความชัดเจนว่าจะส่งผลให้เกิดไม่แน่นอนหรือมีความเข้าใจที่ไม่ตรงกันอันส่งผลกระทบต่อปัญหาการบังคับใช้กฎหมายอย่างไร แต่สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นด้วยกับการกำหนดบทนิยามในกรณีนี้ถ้อยคำในกฎหมายนั้นไม่ใช่ถ้อยคำที่ประชาชนทั่วไปเข้าใจ ซึ่งหากจะมีการกำหนดบทนิยามให้มีความแน่นอนและชัดเจน ก็จะทำให้ประชาชนสามารถทำความเข้าใจกฎหมายได้มากขึ้น

๒. มาตรา ๒๑

- มาตรา ๒๑ ให้เพิ่มข้อที่ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขในการระบุชื่อและจัดแบ่งประเภทยาเสพติดให้โทษ

คำชี้แจง

ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดฉบับนี้ได้มีการเปลี่ยนหลักการในส่วนที่เกี่ยวกับการระบุชื่อและจัดแบ่งประเภทของยาเสพติดให้โทษ จากเดิมที่พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมยาเสพติด แต่บทบัญญัติในร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดกำหนดให้การระบุชื่อและจัดแบ่งประเภทยาเสพติดให้โทษเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ส. เพื่อให้การกำหนดประเภทของยาเสพติดมีความรอบคอบและรอบด้านสอดคล้องกับสถานการณ์ด้านยาเสพติดมากยิ่งขึ้น โดยได้กำหนดเรื่องดังกล่าวไว้ในมาตรา ๒๘ ดังนั้น ในกรณีนี้ สำนักงาน ป.ป.ส. จึงเห็นว่าไม่ต้องเพิ่มอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขในการระบุชื่อและจัดแบ่งประเภทยาเสพติดให้โทษในมาตรา ๒๑ เนื่องจากมีการกำหนดไว้แล้วในมาตรา ๒๘

๓. มาตรา ๒๔

- ขอเสนอให้แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมยาเสพติด โดยขอเสนอเพิ่มเติมกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้มีสัดส่วนเท่ากับกรรมการโดยตำแหน่ง และกำหนดความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิด้านอื่น ต้องประกอบด้วย ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านการทำงานที่เกี่ยวข้องกับผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด ด้านการพัฒนาชุมชน ด้านสังคมวิทยาหรือมานุษยวิทยา ด้านกฎหมาย โดยเฉพาะผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้มาจากองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรที่ดำเนินงานด้านยาเสพติดหรือด้านสุขภาพ

คำอธิบาย คณะกรรมการควบคุมยาเสพติดมีบทบาทในการกำหนดมาตรการควบคุมยาเสพติดและให้ข้อเสนอแนะต่อรัฐมนตรี แต่การกำหนดความเชี่ยวชาญในมาตรา ๒๔ ยังไม่สะท้อนถึงหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ ที่เน้นเฉพาะผู้เชี่ยวชาญทางวิทยาศาสตร์หรือสุขภาพเท่านั้น

- คณะกรรมการควบคุมยาเสพติดตามมาตรา ๒๔ ที่ว่าภาคเอกชนไม่น้อยกว่า ๓ คนเป็นภาคเอกชนจากไหน ควรระบุให้ชัดเจน

คำชี้แจง

ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดฉบับนี้ได้มีการเปลี่ยนหลักการเกี่ยวกับกลไกที่ใช้ในการควบคุมยาเสพติดที่จากเดิมมีคณะกรรมการที่ดูแลรับผิดชอบในเรื่องดังกล่าวจำนวน ๓ คณะ จากกฎหมายหลายฉบับ ได้แก่ คณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ คณะกรรมการวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๕๙ คณะกรรมการป้องกันการใช้สารระเหย ตามพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. ๒๕๓๓ ปรับปรุงแก้ไขเป็นให้มีคณะกรรมการที่ดูแลรับผิดชอบเรื่องดังกล่าวเพียงคณะเดียว คือ คณะกรรมการควบคุมยาเสพติด ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ เช่น การกำหนดมาตรการควบคุมยาเสพติด การประกาศระบุชื่อและจัดแบ่งประเภทของยาเสพติด การให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับการควบคุมยาเสพติด เป็นต้น

เมื่อพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ แล้ว จะเห็นได้ว่าภารกิจของคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดดังกล่าวส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องทางเทคนิคหรือเป็นเรื่องซึ่งต้องการความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์และสาธารณสุข จึงได้กำหนดให้มีผู้แทนจากภาครัฐเข้ามาเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกำหนดให้มี

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านวิสัญญีแพทย์ จิตแพทย์ อายุรแพทย์ เกษศาสตร์ หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการของคณะกรรมการควบคุม ยาเสพติด โดยในจำนวนนี้ให้แต่งตั้งจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่า ๓ คน เพื่อให้การกำหนดมาตรการควบคุมยาเสพติด การประกาศระบุชื่อและจัดแบ่งประเภทของยาเสพติด และการให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับการควบคุมยาเสพติด มีความรอบคอบและรอบด้าน ซึ่งจะเห็นได้ว่าการนอกจากการ กำหนดให้คณะกรรมการโดยตำแหน่งซึ่งประกอบไปด้วยผู้แทนภาครัฐที่เกี่ยวข้องแล้ว ยังกำหนดให้มีผู้แทนจาก ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

สำหรับประเด็นที่มีผู้แสดงความคิดเห็นโดยขอให้แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการ ควบคุมยาเสพติด โดยการเพิ่มกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้มีสัดส่วนเท่ากับกรรมการโดยตำแหน่งนั้น เมื่อพิจารณา องค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดตามที่กำหนดไว้ในร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดมาตรา ๒๔ แล้ว จะเห็นได้ว่ามีสัดส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต่อจำนวนกรรมการทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ ๓๘.๙ ในขณะที่ สัดส่วนของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต่อจำนวนกรรมการทั้งหมดตามกฎหมายเดิมนั้น คณะกรรมการควบคุม ยาเสพติดให้โทษกำหนดไว้ร้อยละ ๓๖.๘ คณะกรรมการวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกำหนดไว้ร้อยละ ๒๙.๒ คณะกรรมการป้องกันการใช้สารระเหยกำหนดไว้ร้อยละ ๒๕.๙ เมื่อเปรียบเทียบแล้วจะเห็นได้ว่ามีสัดส่วน ของคณะกรรมการผู้ทรงคุณเพิ่มขึ้นกว่ากฎหมายเดิม ซึ่งในประเด็นนี้สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่าเป็นสัดส่วนที่มีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจากยังคงเป็นภารกิจสำคัญของภาครัฐที่จะต้องเข้ามามีบทบาทในการกำกับและควบคุม ยาเสพติดตามพันธกรณีระหว่างประเทศ

ส่วนในประเด็นที่มีผู้ขอเสนอให้กำหนดความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านอื่น ต้องประกอบด้วย ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านการทำงานที่เกี่ยวข้องกับผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด ด้านการพัฒนาชุมชน ด้านสังคมวิทยาหรือมานุษยวิทยา ด้านกฎหมาย โดยเฉพาะผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้มาจากองค์กร เอกชนที่ไม่แสวงหากำไรที่ดำเนินงานด้านยาเสพติดหรือด้านสุขภาพนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. มีความเห็นว่าการ กำหนดคุณวุฒิของผู้ทรงคุณวุฒิด้านอื่นนั้น หากเป็นกรณีที่คณะกรรมการชุดดังกล่าวจะต้องให้ข้อคิดเห็นหรือ ข้อพิจารณาในส่วนของการรายละเอียดที่เป็นเรื่องที่ต้องใช้องค์ความรู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านควรที่จะต้องมีภาระ รับผิดชอบ ซึ่งคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดนี้เป็นคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ในลักษณะดังกล่าว แต่ในกรณีนี้มาตรา ๒๔ ได้มีการกำหนดความรู้และความเชี่ยวชาญของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไว้แล้ว โดยกำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวิสัญญีแพทย์ จิตแพทย์ อายุรแพทย์ เกษศาสตร์ และเปิดกว้างไว้โดยกำหนดว่าหรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและ เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการของคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดซึ่งหากกำหนดไว้ดังนี้ ก็สามารถที่จะแต่งตั้ง ผู้ทรงคุณวุฒิจากด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านการทำงานที่เกี่ยวข้องกับผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด ด้านการพัฒนา ชุมชนด้านสังคมวิทยาหรือมานุษยวิทยา ด้านกฎหมาย หรือในด้านอื่นๆ ที่มีความเหมาะสมได้ ซึ่งหากระบุเจาะจง ไปนั้น ในทางกลับกันอาจจะเป็นการปิดกั้นมิให้มีการแต่งตั้งผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องอื่น ๆ ที่มีได้กำหนดไว้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อพิจารณาและข้อเสนอที่เป็นประโยชน์ได้ในส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านอื่นได้ ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. จึงเห็นว่าในส่วนของการกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านอื่นไม่ควรที่จะกำหนดความ เชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิด้านอื่นเป็นการเฉพาะจะมีความเหมาะสมกว่า

ส่วนในประเด็นที่มีผู้เห็นว่าควรระบุที่มาของผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากภาคประชาชนให้ชัดเจนนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่าการเปิดกว้างไว้มีความเหมาะสมแล้ว

๕. มาตรา ๒๘

- ยาเสพติดให้โทษประเภท ๕ เป็นกลุ่มที่จัดได้ว่าเป็นพืชเสพติด ควรจะมีการตรากฎหมาย แยกพืชเสพติดออกมาเป็นการเฉพาะไม่ควรรวมอยู่ในกฎหมายนี้ เนื่องจากไม่มีความรุนแรงในตัวเองและสามารถ

นำมาใช้ประโยชน์ได้ มีอันตรายน้อยกว่าสิ่งเสพติดบางชนิดที่กฎหมายอนุญาต เช่น สุรา บุหรี่ ซึ่งในประเทศต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะผ่อนผันให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ภายใต้การควบคุมไม่เข้มงวด

- เสนอขอให้แก้ไขมาตรา ๒๘ (๕) เป็น

“มาตรา ๒๘ ยาเสพติดแบ่งออกเป็น ๕ ประเภท คือ

...

(๕) ประเภท ๕ ยาเสพติดที่มีได้เข้าอยู่ในประเภท ๑ ถึงประเภท ๔ แต่มีผลกระทบต่อผู้เสพหรือผู้ติดยานาเสพติดน้อยกว่าประเภทอื่น และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้”

คำอธิบาย เนื่องจากตามกฎหมายยาเสพติดปัจจุบัน ไม่เปิดโอกาสให้มีการนำยาเสพติดประเภท ๕ มาใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์ สุขภาพ และด้านอื่น ๆ อีกทั้งยังทำลายภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยรวมทั้งมีโทษ ความผิดฐานเสฟสูง จึงควรปรับปรุงประเภทของยาเสพติดประเภท ๕ เพื่อให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในสังคมไทย โดยจำแนกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่ ๑ เป็นกลุ่มที่มีประโยชน์ทางการแพทย์ กับ กลุ่มที่ ๒ เป็นกลุ่มที่ไม่มีประโยชน์ทางการแพทย์และมีผลกระทบต่อทางสังคมและสุขภาพ โดยกำหนดให้กลุ่มที่ ๑ มีอัตราโทษที่ต่ำกว่ายาเสพติดประเภทอื่น เช่น ผู้เสพหรือ ครอบครองยาเสพติดประเภท ๕ เล็กน้อย ไม่ควรต้องได้รับโทษทางอาญา ส่วนกลุ่มที่ ๒ ควรมีบทลงโทษที่รุนแรง กว่า เช่น หนักขี้ควาย (ต้องแก้ไขมาตรา ๑๖๐-๑๖๑)

คำชี้แจง

ไม่ปรับตามข้อเสนอ เนื่องจากรมว.สธ.จะประกาศกำหนดยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ ที่ให้เสฟเพื่อการรักษาโรคตามคำสั่งแพทย์ รวมถึงแพทย์แผนไทยตามมาตรา ๕๗ เป็นหลักการสำคัญของประมวลกฎหมายฉบับนี้ ที่จะผ่อนปรนการเสฟกัญชาหรือพืชเสฟติดบางประเภทเพื่อใช้ประโยชน์ทางการแพทย์

กัญชาและพืชเสฟติดควบคุมตามกฎหมาย กำหนดให้ รมว.สธ.จะประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ส. ตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง

การผ่อนปรนการเสฟ กัญชาหรือพืชเสฟติดให้โทษอยู่ในประเภทใด มีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่แตกต่างกัน เป็นแยกกันคนละเรื่อง ไม่ปะปนกัน

การฝ่าฝืนเสฟยาเสพติดให้โทษบางประเภท เป็นความผิดตามมาตรา ๑๖๐ แต่อยู่ภายใต้นโยบายลดทอนความมาตรา ๑๖๒ ถึงมาตรา ๑๖๗ หรือบทบัญญัติในภาคสอง แล้วแต่กรณี

- ขอเสนอให้แก้ไขมาตรา ๒๘ วรรคสอง การระบุชื่อและจัดประเภทยาเสพติดให้โทษให้เป็นไปตามความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ส. เป็น “คณะกรรมการควบคุมยาเสพติด” เพราะมาตรา ๒๕ (๒) เขียนว่าเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมยาเสพติด ในการระบุชื่อหรือประเภทยาเสพติด

- มาตรา ๒๘ (๔) เสนอเพิ่มเติมเป็น

“ประเภท ๔ สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ หรือประเภท ๒ หรือวัตถุออกฤทธิ์”

- ประเภท ๕ เป็นการกำหนดที่ไม่เหมาะสม ต้องมีเงื่อนไขเพิ่ม

- มาตรา ๒๘ ควรกำหนดเพียง ๔ ประเภท และในประเภท ๕ เดิมควรยกขึ้นไปเป็นมาตราใหม่ โดยระบุเป็นพืชและหรือสมุนไพรที่มีความจำเป็นต้องมีการควบคุมเป็นพิเศษ เพราะอาจมีผลข้างเคียงเมื่อใช้เป็นเวลานาน เช่น พืชกระท่อมทั้งนี้ในการเพิ่ม เพิกถอน หรือเปลี่ยนแปลงชื่อหรือประเภท ให้อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

- การประกาศระบุชื่อและจัดแบ่งประเภทของยาเสพติดให้โทษไม่ควรเป็นอำนาจของรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ เพราะผลของการประกาศกำหนดชื่อยาเสพติดให้โทษจะทำให้มี

ผลต่อการกำหนดความผิดและอัตราโทษในทางอาญา ซึ่งการตรากฎหมายที่มีโทษทางอาญาควรจะต้องผ่านการพิจารณาของฝ่ายนิติบัญญัติไม่ควรเป็นอำนาจของฝ่ายบริหารตามหลักการตรากฎหมายที่มีโทษทางอาญา

คำชี้แจง

ประเภทยาเสพติดให้โทษ เป็นไปตามมาตรฐานสากล สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการควบคุมยาเสพติดที่ประเทศไทยเป็นภาคแล้ว ประกอบกับแนวทางการกำหนดประเภทยาเสพติดให้โทษของนานาอารยประเทศ อาจกำหนดไว้ในบัญชีแนบท้ายกฎหมาย หรือกำหนดให้ประกาศของฝ่ายบริหารก็ได้ ในกรณีนี้ จึงไม่จำเป็นต้องปรับตามข้อเสนอ

๖. ความเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

- การประกาศระบุชื่อและจัดแบ่งประเภทของวัตถุออกฤทธิ์ไม่ควรเป็นอำนาจของรัฐมนตรี โดยการเสนอแนะของคณะกรรมการ เพราะผลของการประกาศกำหนดชื่อและประเภทวัตถุออกฤทธิ์จะทำให้มีผลต่อการกำหนดความผิดและอัตราโทษในทางอาญา ซึ่งการตรากฎหมายที่มีโทษทางอาญาควรจะต้องผ่านการพิจารณาของฝ่ายนิติบัญญัติไม่ควรเป็นอำนาจของฝ่ายบริหารตามหลักการตรากฎหมายที่มีโทษทางอาญา

คำชี้แจง

เหตุผลที่ต้องมีการกำหนดให้การประกาศระบุชื่อและจัดแบ่งประเภทของยาเสพติดให้โทษ และวัตถุออกฤทธิ์เป็นกฎหมายลำดับรองนั้น เนื่องจากการกำหนดว่าสิ่งใดเป็นยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์นั้นมีรายละเอียดในทางเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับด้านการแพทย์ ด้านสาธารณสุข และด้านอื่นๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งต้องอาศัยความรู้และความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ อีกทั้งหากจะกำหนดให้การประกาศระบุชื่อและจัดแบ่งประเภทของยาเสพติดต้องทำเป็นกฎหมายนั้น จะทำให้การควบคุมยาเสพติดมีความแข็งแกร่งตัวและมีความยากลำบากในการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ด้านยาเสพติดที่มีความเป็นพลวัตเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของความเสี่ยงทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ที่มีการสังเคราะห์สารชนิดใหม่ๆ ที่สามารถออกฤทธิ์ต่อมนุษย์ได้อยู่เสมอ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงมีความจำเป็นที่กฎหมายจะต้องกำหนดไว้เพียงแต่หลักการที่มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเท่านั้น โดยในส่วนของรายละเอียดนั้นจึงไปกำหนดเป็นกฎหมายลำดับรอง ซึ่งในประเด็นที่เห็นว่าการตรากฎหมายที่มีโทษทางอาญาควรจะต้องผ่านการพิจารณาของฝ่ายนิติบัญญัติไม่ควรเป็นอำนาจของฝ่ายบริหารตามหลักการตรากฎหมายที่มีโทษทางอาญานั้น เนื่องจากการประกาศระบุชื่อและจัดแบ่งประเภทของยาเสพติด เป็นกรณีที่มีกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติให้อำนาจ และในการประกาศระบุชื่อและประเภทดังกล่าวก็จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์วิธีการและขั้นตอนให้เป็นที่ประมวลกฎหมายยาเสพติดกำหนด ส่วนความชัดเจนในเรื่องของโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นก็มีความชัดเจนอยู่แล้ว ว่าหากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะมีโทษอย่างไร และอัตราโทษเท่าใด อีกทั้งในการประกาศระบุชื่อและประเภทของยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ดังกล่าวก็จะต้องมีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อให้ประชาชนรับรู้และรับทราบ และหลักการนี้ก็เป็นหลักการที่ปฏิบัติอยู่แล้วตามกฎหมายฉบับเดิม ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. จึงเห็นว่าการที่กำหนดให้การประกาศระบุชื่อและจัดแบ่งประเภทของวัตถุออกฤทธิ์และยาเสพติดให้โทษนั้นสามารถกระทำได้จัดทำเป็นกฎหมายลำดับรองที่อาศัยอำนาจตามกฎหมายแม่บทคือประมวลกฎหมายยาเสพติด ที่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและขั้นตอนในการประกาศนั้นมีความเหมาะสมแล้ว

๒.๔ ลักษณะ ๓ การควบคุมยาเสพติด

หมวด ๔ การอนุญาตเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์

หมวด ๕ การขึ้นทะเบียนตำรับยาเสพติดให้โทษในประเภท ๓ และการขึ้นทะเบียนตำรับวัตถุออกฤทธิ์

หมวด ๖ ยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ปลอม ผิดมาตรฐาน หรือเสื่อมคุณภาพ (มาตรา ๓๑ – มาตรา ๕๓)

๑. มาตรา ๓๑

- ขอเสนอแก้ไขมาตรา ๓๑ เป็นดังนี้

“การผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์เพื่อประโยชน์แก่ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม หรือผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์หรือสาธารณสุขอื่น ๆ หรือเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐหรือสภากาชาดไทย รวมทั้งการศึกษาวิจัยสมุนไพรเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์และสุขภาพ ไม่ต้องขออนุญาต ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข โดยการเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดประกาศกำหนด”

คำอธิบาย เพื่อประโยชน์ในการบำบัดรักษาผู้ป่วย และการนำสมุนไพรซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ ทางทางการแพทย์และสุขภาพ รวมทั้งสอดคล้องกับมาตรา ๙ (๑) ของร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.

คำชี้แจง

สำนักงาน ป.ป.ส. รับความเห็นดังกล่าวและเห็นควรปรับเป็น “หรือเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย ประโยชน์ทางการแพทย์ สุขภาพ หรือวิทยาศาสตร์ “

๒. มาตรา ๓๒

- การมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ ที่ไม่ต้องขออนุญาต โดยเฉพาะการมีไว้ในครอบครองยาเสพติดให้โทษประเภท ๒ หรือวัตถุออกฤทธิ์ประเภท ๓ ประเภท ๔ ที่กำหนดมีไว้ในครอบครองในปริมาณเท่าที่จำเป็นต้องใช้ประจำในการรักษา ปฐมพยาบาล นั้นต้องกำหนดจำนวนปริมาณการให้มีไว้ชัดเจน ไม่ให้เกิดปัญหาตามมา

คำชี้แจง

เมื่อเปรียบเทียบกับ พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๘ ที่มีการกำหนดปริมาณของวัตถุออกฤทธิ์ที่สามารถนำติดตัวเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรที่จำเป็นต้องใช้รักษาเฉพาะตัว โดยมีหนังสือรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม หรือผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งไว้ สำนักงาน ป.ป.ส. จึงเห็นว่าควรในมาตรานี้ก็ควรที่จะต้องมีการระบุปริมาณไว้เพื่อให้เกิดความชัดเจนแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน

๓. มาตรา ๓๓

- ควรเพิ่มอำนาจการครอบครอง นำเข้า นำผ่านตัวอย่างยาเสพติด เพื่อนำมาใช้ในการ (เรื่องใด ๆ เช่น การทดลอง การรักษา) การสืบสวนขยายผลเพื่อผลในการแก้ไขปัญหาเสพติด

- ควรเพิ่มอีกหนึ่งวรรคให้อำนาจเลขาธิการ ป.ป.ส. มีอำนาจอนุญาต ให้นำเข้า ส่งออก ยาเสพติดที่ถูกจับกุมได้เพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนตัวอย่างยาเสพติดติดกับหน่วยงานต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนขยายผลการทำ Drugs project การตรวจพิสูจน์ร่วมกับหน่วยงานต่างประเทศ ทั้งนี้

อาจจะบุให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้มอบอำนาจให้กับเลขาธิการ ป.ป.ส. มีอำนาจอนุญาตดังกล่าว

คำชี้แจง

สำนักงาน ป.ป.ส. รับความเห็นดังกล่าวและควรปรับเป็น “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย”

๔. มาตรา ๓๔

- ไม่เห็นด้วยกับมาตรา ๓๔ การนำเข้า-ส่งออกหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท ๕ ในปริมาณเล็กน้อยเพื่อการเสพส่วนบุคคลหรือเพื่อการบำบัดรักษาโรคควรได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาต

- เสนอให้แก้ไข มาตรา ๓๔ (๓) เป็น “ให้ผู้นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ประเภท ๔ และประเภท ๕ ในปริมาณเล็กน้อย ที่นำไปใช้เป็นสารมาตรฐานในการตรวจวิเคราะห์...” เนื่องจากการระบุเฉพาะวัตถุประสงค์น่าจะเพียงพอแล้ว

คำชี้แจง

ไม่ปรับตามข้อเสนอ เนื่องจากตามมาตรา ๑๐๐ ได้กำหนดบทห้ามและบทยกเว้นเกี่ยวกับการเสพยาเสพติด ไว้ชัดเจนแล้ว การเสพยาเสพติดไม่ใช่เรื่องการอนุญาต แต่พิจารณาตามเงื่อนไขตามบทยกเว้น หากมีการเสพยาเข้าเงื่อนไขตามบทยกเว้น แม้เป็นยาเสพติด บุคคลนั้นไม่ต้องรับผิดชอบทางอาญา

ในกรณีที่บุคคลใดมีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ ไม่เกินปริมาณที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๖๑ วรรคสอง ไม่รวมถึงการนำเข้าและส่งออกเพื่อเสพด้วย

การนำเข้า ส่งออกหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดบางประเภทเพื่อการรักษาโรค หากเข้าเงื่อนไขตาม มาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๒ แล้วแต่กรณี ไม่ต้องขออนุญาต

๕. มาตรา ๔๘

- เสนอแนะให้ มาตรา ๔๘ กำหนดการขึ้นทะเบียนให้ครอบคลุมในทุกกรณีที่ใช้ทางการแพทย์ เช่น ตำรับวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ หรือตำรับยาเสพติดให้โทษประเภท ๒ เพื่อคุ้มครองสร้างความปลอดภัยและมั่นใจให้กับผู้บริโภค

คำชี้แจง

สำนักงาน ป.ป.ส. พิจารณาเห็นว่ามาตราดังกล่าวมีความเหมาะสมแล้ว จึงไม่ปรับตามข้อเสนอ

๖. หมวด ๖ (มาตรา ๕๑-๕๓)

- ไม่เห็นด้วยกับหมวด ๖ (มาตรา ๕๑-๕๓) เรื่องยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ปลอมๆ เพราะอาจจะก่อให้เกิดความวุ่นวายในทางปฏิบัติและทางกฎหมายอย่างมาก เพราะมีวัตถุหรือสารเคมีหลายชนิดมีรูปลักษณ์คล้ายคลึงกับยาเสพติด อาจถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือจำหน่ายฯ ได้โดยเจตนาหรือไม่เจตนาของผู้ปฏิบัติ ทั้งหากมีบุคคลหรือองค์กรใดที่มีเจตนาจะจัดการกับผู้ค้า ผู้จำหน่าย ผู้เสพฯ โดยการหลอกลวงเพื่อจะจับกุมหรือเพื่อให้รู้ตัวผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยนำสิ่งของหรือสารเคมีคล้ายยาเสพติดมาหลอกลวงผู้ที่ต้องการยาเสพติด เพื่อจับกุมหรือให้รู้ตัวผู้ที่ต้องการยาเสพติดจะพลอยผิดกฎหมายไปด้วย ทั้ง ๆ ที่ยาเสพติดปลอมในตัวของมันไม่ได้ก่อพิษภัยต่อประชาชนหรือประเทศชาติแต่อย่างใด ซึ่งแตกต่างกับยาปลอมซึ่งเป็นภัยต่อบุคคล และเกษตรกรอย่างชัดเจน

คำชี้แจง

สำนักงาน ป.ป.ส. ยังคงหลักการในร่างประมวลกฎหมายฉบับนี้ จึงพิจารณาไม่ปรับแก้ตามข้อเสนอ

๒.๕ ลักษณะ ๓ การควบคุมยาเสพติด**หมวด ๗ มาตรการควบคุมพิเศษ****(มาตรา ๕๔ – มาตรา ๖๒)****๑. มาตรา ๕๔**

- มาตรา ๕๔ เกี่ยวกับการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด ซึ่งเป็นมาตรการที่มีประโยชน์ต่อผู้ติดยาเสพติดซึ่งมีอยู่จำนวนมากทั่วประเทศ ไม่จำเป็นที่จะต้องกำหนดพื้นที่เป็นการเฉพาะ ควรจะเปิดกว้างโดยกำหนดเป็นมาตราพิเศษอีกเรื่องต่างหาก การที่จะกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๕๔ (๑)-(๓) จึงไม่ควรนำมากำหนดไว้ เพราะเป็นมาตรการทางด้านสาธารณสุข ที่ควรจะสนับสนุนให้สามารถดำเนินการได้ทั่วประเทศ

- ขอเสนอแก้ไข มาตรา ๕๔ เป็น

“มาตรา ๕๔ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย การลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด และการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหาเสพติด ให้คณะกรรมการควบคุมยาเสพติด กำหนดเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด เพื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) ทดลองเพาะปลูกพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติด

ให้โทษ

(๒) ผลิตและทดสอบเกี่ยวกับยาเสพติด

(๓) เสพหรือครอบครองยาเสพติดตามประเภทและปริมาณที่กำหนด

โดยการกำหนดพื้นที่และการกระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมยาเสพติด ประกาศกำหนด อย่างน้อยต้องมีมาตรการควบคุมและตรวจสอบการเสพและการครอบครองยาเสพติดด้วย

คำอธิบาย

๑) การกำหนดมาตรการตามมาตรา ๕๔ ไม่ควรตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เนื่องจากมีกระบวนการและขั้นตอนที่ค่อนข้างนานไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ และไม่สอดคล้องกับหลักวิชาการในการควบคุมยาเสพติดในสากล จึงควรเปลี่ยนเป็นการออกประกาศคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดแทน ในการส่งเสริม สนับสนุนให้นำพืชสมุนไพรมาทำการศึกษาวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ ป้องกันหรือทดแทนยาเสพติด ทั้งนี้ สามารถออกประกาศกำหนดพื้นที่ออกใบอนุญาตปลูกพืชที่ใช้เป็นยาหรือป้องกันยาเสพติดได้

(ตตามตรา ๖(๔) และเพิ่มอำนาจหน้าที่ในมาตรา ๒๕ แทน)

๒) ดัดข้อความ “การลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด” ในวรรคแรก เนื่องจากหลักการในเรื่องนี้ควรใช้กับทุกพื้นที่ทั่วประเทศไทย ไม่ควรเลือกปฏิบัติว่าจะนำมาตรานี้มาใช้กับบางพื้นที่เท่านั้น ควรเป็น มาตรการทั่วไปในภาค ๒

- อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ส. ในการกำหนดเขตพื้นที่ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามร่างกฎหมายดังกล่าว มีข้อสังเกตเกี่ยวกับข้อดีข้อเสีย เห็นว่าข้อดีคือ สามารถควบคุมพื้นที่ปลูกทดลองได้ ข้อเสียคือ การตราเป็นพระราชกฤษฎีกาอาจทำดำเนินการควบคุม/ตรวจสอบได้เฉพาะพื้นที่ปลูกอย่างเดียว

- มาตรา ๕๔ ควรระบุเป็นกรณีของผู้ควบคุมพิเศษ ไม่ควรต้องจัดทำเป็นพระราชกฤษฎีกาอีก เพราะทำให้เกิดความล่าช้า และหากพืชเป็นเพียงพืชควบคุมพิเศษควรให้อำนาจแก่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด น่าจะเพียงพอ

- มาตรา ๕๔ (๓) มีการระบุเรื่องเสพ และให้มีมาตรการ การกระทำตามมาตรานี้เป็นพระราชกฤษฎีกา อาจขัดกับมาตรา ๕๗ ที่พูดถึงเรื่องเสพเพื่อการรักษาโรคให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้กำหนดหากการเสพมีความแตกต่างกันก็ควรระบุให้อันใดเป็นการเสพที่ไม่ใช่เพื่อการรักษาโรค

- มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๙ เรื่องชั่วคราวและเรื่องถาวร ลำดับกฎหมายมีความแตกต่างกัน
คำชี้แจง

หลักการตามมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๙ อาจจะต้องมีการทบทวน ในกรณีที่ร่างประมวลกฎหมายฉบับนี้มีมาตรการกฎหมายที่เพียงพอแล้ว เช่น ในเรื่องการเสพเพื่อการศึกษาวิจัยตามมาตรา ๕๗ ในเรื่องการอนุญาตผลิต จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการศึกษาวิจัยตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง มาตรการลดอันตรายจากยาเสพติด ตามมาตรา ๑๐๖ (๒) ประกอบบทนิยามคำว่า บำบัดรักษา ตามมาตรา ๑๐๓ หรือการกำหนดการมีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ ไม่เกินปริมาณที่กำหนดในกฎกระทรวง ตามมาตรา ๑๖๑ วรรคสอง ซึ่งเป็นนโยบายการลดทอนความเป็นอาญาตามมาตรา มาตรา ๑๖๒ ถึงมาตรา ๑๖๗ และในภาคสองของร่างประมวลกฎหมายฉบับนี้ เป็นต้น

๒. มาตรา ๕๖

- ไม่เห็นด้วยกับมาตรา ๕๖ เนื่องจากสถานประกอบการมีหน่วยงานที่อนุญาตให้เปิดสถานประกอบการและคอยควบคุมดูแลอยู่แล้ว การให้อำนาจตามมาตรา ๕๖ อาจเป็นการสร้างช่องทางหรือช่องกล่าวหาในทางทุจริตได้ ควรมีเจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. ต้องแจ้งพฤติการณ์ที่เกิดขึ้นให้หน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่แล้ว ดำเนินการกวาดล้างและเร่งดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดหรือสถานประกอบการ ผู้รู้เห็นเป็นใจ หรือร่วมกระทำความผิดโดยตรง ในฐานะผู้สนับสนุนหรือตัวการ

คำชี้แจง

หลักการนี้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ ไม่ปรับตามข้อเสนอ

๓. มาตรา ๕๗

- การประกาศกำหนดให้เสพยาเสพติดประเภท ๕ บางชนิดได้ โดยไม่ถือเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายนี้ ไม่ควรจะคำนึงถึงทางด้านการแพทย์แต่เพียงอย่างเดียว ควรจะคำนึงถึงจารีตประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิมด้วย เพราะตามหลักสิทธิมนุษยชนนั้นการปฏิบัติจามจารีตประเพณี ที่มีได้ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ใดและประชาชนย่อมมีสิทธิจะกระทำได้ เช่น การใช้ยาเสพติดประเภท ๕ บางชนิดมาประกอบพิธีกรรมทางศาสนา หรือการรักษาตามประเพณีท้องถิ่น หรือการใช้ในการดำรงชีวิตตามปกติ ควรจะได้รับการยอมรับในกฎหมายฉบับนี้ด้วย

คำชี้แจง

เห็นด้วยในหลักการ แต่อาจมีปัญหากำหนดขอบเขตความหมายของ จารีตประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น พิธีกรรมทางศาสนา ประเพณีท้องถิ่น ซึ่งอาจเป็นการนอกเหนือหลักการของร่างประมวลกฎหมายฉบับนี้

- เสนอให้เพิ่ม วรรคสอง เพื่อให้มีมาตรการสำหรับผู้ป่วยสามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์หรือเภสัชภัณฑ์ที่มีขายได้ด้วย โดยควรบัญญัติยกเว้นยาหรือผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากยาเสพติดตามพระราชบัญญัติยาหรือร่างพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ.

- มาตรา ๕๗ ควรเป็นผลิตภัณฑ์สุขภาพด้วย

คำชี้แจง

เห็นด้วยในหลักการ แต่อาจนอกเหนือหลักการของประมวลกฎหมายฉบับนี้

๔. มาตรา ๕๘

- มาตรา ๕๘ (๓) เรื่อง วัตถุประสงค์สำหรับยกเว้น พิจารณาแล้วตามหลักเกณฑ์ข้อ ๑-๔ จำเป็นต้องมีครบทุกข้อ แต่ในกรณีที่ไม่เข้าในหลักเกณฑ์ตามที่ระบุ เช่น เป็นวัตถุออกฤทธิ์ประเภท ๒ ที่สามารถแยกสกัดเอาวัตถุออกฤทธิ์ที่มีอยู่ในวัตถุดิบกลับมาใช้ในปริมาณที่จะทำให้เกิดการใช้ที่ผิดทาง แต่มีเหตุจำเป็นต้องใช้ทางการแพทย์จะจัดเป็นวัตถุดิบประเภทใด เนื่องจากไม่เข้านิยามของการขึ้นทะเบียนตำรับที่ระบุเฉพาะวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือ ๔ เท่านั้น และในกรณีที่เป็นตำรับยาเสพติดให้โทษประเภท ๒ จะจัดอยู่ในจำพวกใดตำรับยกเว้นหรือต้องขึ้นทะเบียนเนื่องจากในข้อกฎหมายไม่ได้กล่าวถึง

คำชี้แจง

ควรคงหลักการในร่างประมวลกฎหมายฉบับนี้ ไม่ปรับตามข้อเสนอ

๕. มาตรา ๕๙

- การประกาศกำหนดให้เสพยาเสพติดประเภท ๕ บางชนิดได้ โดยไม่ถือเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายนี้ ไม่ควรจะคำนึงถึงทางด้านการแพทย์แต่เพียงอย่างเดียว ควรจะคำนึงถึงจารีตประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิมด้วย เพราะตามหลักสิทธิมนุษยชนนั้นการปฏิบัติจามจารีตประเพณี ที่มีได้ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ใดและประชาชนย่อมมีสิทธิจะกระทำได้ เช่น การใช้ยาเสพติดประเภท ๕ บางชนิดมาประกอบพิธีกรรมทางศาสนา หรือการรักษาตามประเพณีท้องถิ่น หรือการใช้ในการดำรงชีวิตตามปกติ ควรจะได้รับการยอมรับในกฎหมายฉบับนี้ด้วย

- มาตรา ๕๙ พื้นที่เสพยากระท่อมโดยไม่มีความผิด ตามมาตรา ๕๙ บทบัญญัตินี้มีลักษณะเลือก ปฏิบัติเฉพาะต่อบุคคลที่อาศัยอยู่ในบางพื้นที่ จึงอาจขัดรัฐธรรมนูญ

เสนอเพิ่ม วรรคสอง คณะกรรมการ ป.ป.ส. มีอำนาจประกาศห้ามการเสพยาหรือครอบครองใบกระท่อมในสถานที่ที่กำหนดไว้เช่น สถานที่สาธารณะ ยานพาหนะ สถานีโดยสารสาธารณะ ที่พักอาศัยในบริเวณที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันเช่น พื้นที่ส่วนกลางของคอนโดมิเนียม หอพัก แต่อนุญาตให้ใช้ในสถานพยาบาล เคหสถาน

- ขอเสนอให้แก้ไขมาตรา ๕๙ บรรทัดที่สอง ข้อความว่า “ใบกระท่อม” เปลี่ยนเป็นยาเสพติดประเภท ๕ ด้วยเหตุผลคือ

๑. ใบกระท่อมไม่มีชื่อกำหนดให้เป็นยาเสพติดแล้ว

๒. การใช้คำว่ายาเสพติดประเภท ๕ จะเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐในการวางมาตรการควบคุมหรือดูแลยาเสพติดประเภท ๕ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดในอนาคต

- มาตรา ๕๙ ในกรณีที่มีการประกาศให้ท้องที่ใดสามารถเสพยาใบกระท่อมได้ เป็นประเด็นที่ควรระวังคือจะทำอย่างไร เพื่อไม่เป็นการส่งเสริมให้มีการเสพยา ควรจะมีมาตรการป้องกันการเสพยาในทางที่ผิด หรือการอยากทดลองเสพยา สำหรับนักเสพยาใหม่ที่อยู่นอกหรือในพื้นที่

- มาตรา ๕๙ ไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติไว้ในการประกาศท้องที่เสฟไบกระท่อม เนื่องจากจะมีปัญหาในทางปฏิบัติและความเหลื่อมล้ำในการบังคับใช้กฎหมาย ทั้งนี้การเสฟพิชไบกระท่อมก็ไม่สามารถพิสูจน์ทราบได้ในปัจจุบันหรืออนาคต ก็ไม่มีความจำเป็นต้องพิสูจน์ผลการเสฟแต่ต้องเน้นที่การควบคุมการปลูกเพิ่ม หรือการนำเข้า

- หากจะประกาศกำหนดให้การเสฟไบกระท่อมไม่เป็นความผิด ก็ไม่ควรกำหนดเฉพาะบางพื้นที่

คำชี้แจง

หลักการตามมาตรา ๕๙ อาจจะต้องมีการทบทวน ในกรณีที่ร่างประมวลกฎหมายฉบับนี้มีมาตรการกฎหมายที่เพียงพอแล้ว เช่น ในเรื่องการเสฟเพื่อการศึกษาวิจัยตามมาตรา ๕๗ ในเรื่องการอนุญาตผลิต จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการศึกษาวิจัยตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง มาตรการลดอันตรายจากยาเสฟติด ตามมาตรา ๑๐๖ (๒) ประกอบบทนิยามคำว่า บำบัดรักษา ตามมาตรา ๑๐๓ หรือการกำหนดการมีไว้ในครอบครองเพื่อเสฟ ไม่เกินปริมาณที่กำหนดในกฎกระทรวง ตามมาตรา ๑๖๑ วรรคสอง ซึ่งเป็นนโยบายการลดทอนความเป็นอาญาตามมาตรา มาตรา ๑๖๒ ถึงมาตรา ๑๖๗ และในภาคสองของร่างประมวลกฎหมายฉบับนี้ เป็นต้น

๖. มาตรา ๖๐

- มาตรา ๖๐ ไม่มีการกำหนดโดย ให้พิชให้คนนำทางไม่ต้องรับโทษ เช่นมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ ส่งออกให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือตามพระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ. ๒๔๙๐ ซึ่งมีอำนาจตรวจค้นจับกุมเฉพาะการนำเข้า หรือส่งออกเท่านั้น คนนำผ่านจึงไม่มีอำนาจตรวจค้นได้ การนำเข้าผ่านจำควรให้ความหมายรวมไปถึงการนำเข้าส่งออกด้วย

คำชี้แจง

คงหลักการตามร่างประมวลกฎหมาย ไม่ปรับแก้เนื่องจากข้อเสนอเคลือบคลุม

๒.๖ ลักษณะ ๔ การตรวจสอบทรัพย์สิน

หมวด ๑ คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน

หมวด ๒ มาตรการตรวจสอบทรัพย์สิน

(มาตรา ๖๓ – มาตรา ๘๒)

๑. มาตรา ๖๖

- ขอเสนอให้แก้ไขมาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง แก้ไขจาก อธิบดีอัยการ เป็น “อัยการสูงสุดหรือผู้ที่อัยการสูงสุดมอบหมาย เนื่องจาก อธิบดีอัยการมีหลายคน หรืออาจหมายถึงอัยการสูงสุด จึงควรระบุให้ชัดเจน

- มาตรา ๖๖ คณะอนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินที่ให้อธิบดีอัยการเป็นประธานอนุกรรมการ ควรบอกชื่อสำนักงานอัยการให้ชัดเจนว่า อธิบดีอัยการสำนักงานคดีอะไร

คำชี้แจง

เห็นด้วยในหลักการ เป็น “อธิบดีอัยการหรือเทียบเท่าที่อัยการสูงสุดมอบหมาย” เป็นประธานอนุกรรมการ

๒. มาตรา ๗๖

- มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่งและวรรคสองช่วงท้ายมีการกำหนดเงื่อนไขเวลาเดียวกัน คือภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด ดังนั้น ควรบัญญัติรวมกันในวรรคเดียวกัน

คำชี้แจง

สำนักงาน ป.ป.ส. พิจารณาแล้วเห็นควรไม่ปรับแก้ตามข้อเสนอเนื่องจาก เป็นกรณีต่างกัน ควรกำหนดไว้ต่างวรรค จะมีความชัดเจนมากกว่า

๓. มาตรา ๗๘

- มาตรา ๗๘ วรรคสอง ข้อสันนิษฐานเบื้องต้นภายในวรรคดังกล่าวควรนำมาใช้กับบุคคลภายนอก ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่ถูกตรวจสอบด้วย ไม่ควรใช้กับจำเลยหรือผู้ถูกตรวจสอบเท่านั้น เพราะการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดส่วนใหญ่มักมีการกระทำในลักษณะองค์กร หากบุคคลภายนอกเคยมีประวัติเกี่ยวข้องกับยาเสพติดก็น่าเชื่อได้ว่าบุคคลภายนอกดังกล่าวก็น่าจะเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหลายแบบเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ถูกตรวจสอบหรือจำเลยเช่นกัน

คำชี้แจง

เห็นด้วยในหลักการที่จะขยายผลบุคคลในเครือข่ายอาชญากรรม แต่ควรมีการสืบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินบุคคลดังกล่าวเสียก่อน เมื่อเป็นผู้ถูกตรวจสอบแล้วอยู่จะตกภายใต้ข้อสันนิษฐานตามมาตรา ๗๘ วรรคสองดังกล่าวจะเป็นธรรมมากกว่า ในกรณีนี้ จึงไม่ปรับตามข้อเสนอ

๔. มาตรา ๘๐

- ควรให้ทรัพย์สินที่ถูกริบตกเป็นของแผ่นดินไม่ใช่ตกเป็นของกองทุน ป.ป.ส.

คำชี้แจง

การบริหารจัดการทรัพย์สินของกองทุนป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามร่างประมวลกฎหมายฉบับนี้เป็นกองทุนตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารกองทุนหมุนเวียน โดยการดำเนินการต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ตามมาตรา ๘๓ ถึงมาตรา ๘๕ ของร่างประมวลกฎหมายฉบับนี้ ทั้งนี้ กองทุนดังกล่าว ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารกองทุนหมุนเวียนแล้ว

ไม่ปรับตามข้อเสนอ

๕. ความเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

- ควรจำกัดระยะเวลาการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินด้วย

- ควรเพิ่มมาตรการในการจูงใจเจ้าพนักงาน โดยการกำหนดส่วนแบ่งเงินรางวัลในการตรวจสอบทรัพย์สินที่ได้จากการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

- ควรกำหนดมาตรการในการติดตาม ตรวจสอบทรัพย์สินของผู้กระทำผิดและผู้เกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดภายหลังผู้กระทำความผิดพ้นโทษเพิ่มเติม

คำชี้แจง

ไม่ปรับแก้ตามข้อเสนอ เนื่องจาก

มีกำหนดระยะเวลาการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินซึ่งต้องดำเนินการก่อนครบหนึ่งปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด และมีเวลาให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลสั่งริบทรัพย์สิน ตามมาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง

การตรวจสอบทรัพย์สินเกี่ยวข้องกับการริบทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด ต้องปรากฏหลักฐานว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ต้องหาในความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดเสียก่อน

- การยกเลิกการขอริบทรัพย์สิน เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ ทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตาม พ.ร.บ.มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๓๐ โดยได้มีบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายยาเสพติดให้ริบทรัพย์สิน ม. ๑๓๒ แต่การริบทรัพย์สินตาม ม.๓๒ ทรัพย์สินที่ริบจะตกเป็นของแผ่นดิน ไม่ใช่เป็นของกองทุน ทำให้ไม่มีเงินไหลเข้ากองทุนเพื่อใช้ประโยชน์ในการปราบปรามยาเสพติด

คำชี้แจง

ทรัพย์สินที่เป็นของกลางในคดียาเสพติด ควรมีหลักการเช่นเดียวกับคดีอาญาเรื่องอื่น การตรวจสอบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดเท่านั้น ที่ทรัพย์สินที่ศาลมีคำสั่งริบ ตกเป็นของกองทุนตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ไม่ปรับตามข้อเสนอ

๒.๗ ลักษณะ ๔ การตรวจสอบทรัพย์สิน

หมวด ๓ กองทุนป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

(มาตรา ๘๓ – มาตรา ๘๕)

๑. มาตรา ๘๓

- ไม่เห็นด้วยกับมาตรา ๘๓ คือ กองทุนป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด ควรจะนำมาใช้ให้ครอบคลุมไปถึงการฟื้นฟูสภาพทางสังคมในการส่งเสริมสนับสนุนผู้เสพผู้ติดให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุขและยั่งยืน โดยควรจะบัญญัติ ไว้ให้มีความชัดเจนในเรื่องนี้เป็นการเฉพาะด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในภาค ๒ ซึ่งมีลักษณะ ๕ ว่าด้วยการฟื้นฟูสภาพทางสังคม มิใช่แต่เฉพาะเรื่องการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเท่านั้น

คำชี้แจง

เห็นด้วยในหลักการ ปรับตามข้อเสนอ

อนึ่ง ควรบัญญัติให้กองทุนนี้สามารถนำไปใช้ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของภาคเอกชนหรือภาคประชาชนได้ด้วย เพื่อส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหามีใช้กำหนดให้ใช้ประโยชน์กองทุนได้เฉพาะภาครัฐซึ่งมีงบประมาณแผ่นดินอยู่แล้ว

- เสนอขอให้แก้ไขมาตรา ๘๓ โดยเพิ่ม (๘) ให้กั๊ยมสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการเปรียบเทียบปรับหรือประกันตัว เพื่อไม่ให้มีผู้ที่ถูกขังเพียงเพราะไม่มีเงินเสียค่าปรับหรือไม่มีเงินประกันตัว

- กองทุนไม่ควรเป็นของหน่วยงาน ป.ป.ส. เพียงหน่วยงานเดียว ควรมีหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงานอัยการ ด้วย

คำชี้แจง

หากเข้าเงื่อนไขตามกฎหมาย กองทุนอาจปรับฐานะเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากหน่วยงาน ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการบริหารกองทุน

๒. มาตรา ๘๔

- ทรัพย์สินของกองทุน โดยเฉพาะมาตรา ๘๔ (๒) ควรจะต้องส่งคลังบางส่วนเพื่อเป็นรายได้ของแผ่นดิน

คำชี้แจง

หลักการที่มาของทรัพย์สินของกองทุน ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารกองทุนหมุนเวียนแล้ว

๓. ความเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

- การจัดตั้งต้นทศควรพิจารณำแนวทาง ที่กระทรวงการคลังกำหนดเกี่ยวกับการบริหารเงินทุนตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยพิจารณำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกัน เพื่อให้การบริหารกองทุนสอดคล้องกับการปราบปรามและแก้ไขปัญหาเสพติดเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้ง

คำชี้แจง

สำนักงาน ป.ป.ส. พิจารณาเห็นด้วย

๒.๘ ลักษณะ ๕ ความผิดเกี่ยวกับการผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย มีไว้ในครอบครอง หรือนำผ่าน ลักษณะ ๖ ซึ่งยาเสพติด

ลักษณะ ๖ ความผิดเกี่ยวกับสารระเหย

ลักษณะ ๗ ความผิดเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนตำรับ

ลักษณะ ๘ ความผิดเกี่ยวกับการเสพและการมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดเพื่อเสพ

(มาตรา ๘๖ – มาตรา ๑๐๒)

๑. มาตรา ๙๒

- มาตรา ๙๒ ควรหมายรวมถึง ยาเสพติดให้โทษในประเภท ๓ เช่น ยาแก้ไอ แก้ปวดแก้ท้องเสีย ในกรณีจำหน่ายโดยจัดให้เป็นชุดล่วงหน้าเพื่อประโยชน์ทางการค้า

- มาตรา ๙๒ ควรใช้คำว่า มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

คำชี้แจง

หลักการเฉพาะการจำหน่ายวัตถุออกฤทธิ์เท่านั้น ไม่ปรับตามข้อเสนอ

๒. มาตรา ๑๐๐

- ไม่เห็นด้วยกับมาตรา ๑๐๐ ดังนี้ การห้ามเสพยาเสพติดนั้นควรจะให้ครอบคลุมไปถึงมาตรา ๕๙ รวมถึงการเสพตามจารีตประเพณีหรือวัฒนธรรมท้องถิ่นตามที่เสนอข้อคิดเห็นมาพร้อมนี้ในข้อ ๒.๕ การควบคุมยาเสพติด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนและครอบคลุมไปถึงหลักการด้านสิทธิมนุษยชนด้วย

“การประกาศกำหนดให้เสพยาเสพติดประเภท ๕ บางชนิดได้ โดยไม่ถือเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายนี้ ไม่ควรจะคำนึงถึงทางการแพทย์แต่เพียงอย่างเดียว ควรจะคำนึงถึงจารีตประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิมด้วย เพราะตามหลักสิทธิมนุษยชนนั้นการปฏิบัติจามจารีตประเพณี ที่มีได้ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ใดและประชาชนย่อมมีสิทธิจะกระทำได้ เช่น การใช้ยาเสพติดประเภท ๕ บางชนิดมาประกอบพิธีกรรมทางศาสนา หรือการรักษาตามประเพณีท้องถิ่น หรือการใช้ในการดำรงชีวิตตามปกติ ควรจะได้การยอมรับในกฎหมายฉบับนี้ด้วย”

คำชี้แจง

เห็นด้วยในหลักการ แต่อาจมีปัญหาการกำหนดขอบเขตความหมายของ จารีตประเพณีและ วัฒนธรรมท้องถิ่น พิธีกรรมทางศาสนา ประเพณีท้องถิ่น ข้อคิดเห็นดังกล่าวเป็นประโยชน์ แต่อาจเป็นการ นอกเหนือหลักการของร่างประมวลกฎหมายฉบับนี้

๓. ความเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

- ต้องเพิ่มฐานความผิด และบทลงโทษ กรณีฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ และ ๓๙ ในลักษณะ ๕

คำชี้แจง

กำหนดยกเลิกความผิดอาญาสำหรับความผิดที่ไม่ร้ายแรงหรือไม่จำเป็น โดยกำหนดเป็น ความผิดทางปกครอง ตามมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ สำนักงาน ป.ป.ส. พิจารณาแล้วไม่ปรับตามข้อเสนอ

ภาค ๒ การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติด

๒.๙ ลักษณะ ๑ - ๒ บทบัญญัติทั่วไป และ คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

(มาตรา ๑๐๙ - มาตรา ๑๑๐)

๑. เสนอให้เปลี่ยนชื่อของ ภาค ๒

เสนอให้เปลี่ยนชื่อของ ภาค ๒ เป็น “การป้องกัน การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสภาพ ทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติด” เพื่อให้กิจกรรมต่อผู้ติดยาเสพติดมีความครอบคลุมมากขึ้น

คำชี้แจง : การตั้งชื่อภาคนั้นจะต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อหาของกฎหมายที่มีการกำหนดไว้ ซึ่งบทบัญญัติใน ภาค ๒ ตามร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (มาตรา ๑๐๙ - ๑๒๑) หลักการ สำคัญที่กำหนดไว้ในภาคนี้นี้จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. จึงเห็นว่าชื่อ “ภาค ๒ การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติด” มีความ เหมาะสมแล้ว

๒. มาตรา ๑๐๓

- มาตรา ๑๐๓ เพื่อความชัดเจนและเข้าใจของทุกภาคส่วนควรกำหนดคำนิยามเพิ่มเติม ได้แก่ คำว่า “ผู้เสพ” “ผู้ติด” “การตรวจหรือการทดสอบหาสารเสพติดในร่างกาย” “การป้องกัน” “การลด อันตรายจากการใช้ยาเสพติด” ไว้ในมาตรานี้เพราะเกี่ยวข้องกับบทบัญญัติในภาคนี้นี้ เช่น คำว่า “ผู้ติด” หมายความว่า ผู้ที่ต้องพึ่งพายาเสพติดในระดับต่างๆ ได้แก่ ระดับเล็กน้อย ระดับปานกลาง ระดับรุนแรง หรือคำว่า “การป้องกัน” หมายความว่า การป้องกันในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น ๔ ระดับ ได้แก่... เป็นต้น

คำชี้แจง : การกำหนดบทนิยามนั้นมีขึ้นเพื่ออธิบายความหมายของถ้อยคำหรือข้อความที่ใช้ ในกฎหมาย เนื่องจากถ้อยคำที่ใช้ในกฎหมายนั้นอาจมีความหมายที่ไม่แน่นอนหรือมีความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน จึงต้องกำหนดบทนิยามขึ้นเพื่ออธิบายความหมายหรือขอบเขตของถ้อยคำหรือข้อความในการร่างกฎหมาย ที่แน่นอนและชัดเจน เพื่อให้ผู้ใช้กฎหมายเข้าใจความหมายของถ้อยคำหรือข้อความในกฎหมายตรงกัน

สำหรับถ้อยคำที่เสนอให้เพิ่มเติมมานั้น ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะส่งผลให้เกิดไม่แน่นอน หรือมีความเข้าใจที่ไม่ตรงกันอันส่งผลกระทบต่อปัญหาการบังคับใช้กฎหมายอย่างไร แต่สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นด้วยกับการกำหนดบทนิยามในกรณีนี้ที่ถ้อยคำในกฎหมายนั้นไม่ใช่ถ้อยคำที่ประชาชนทั่วไปเข้าใจ ซึ่งหากจะมีการ กำหนดบทนิยามให้มีความแน่นอนและชัดเจน ก็จะทำให้ประชาชนสามารถทำความเข้าใจกฎหมายได้มากขึ้น

- ความหมายของ “ศูนย์คัดกรอง” “ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม” ยังไม่ชัดเจนว่าเป็นของทางราชการหรือเอกชน หรือไม่ อย่างไร มีโครงสร้างหรือองค์ประกอบอย่างไร ถึงแม้ว่ากระทรวงสาธารณสุขจะมีการกำหนดสถานที่เป็นศูนย์คัดกรองก็ตาม แต่ควรจะระบุไว้ในบทนิยามให้ชัดเจนเหมือนกับสถานพยาบาลผู้ติดยาเสพติด

คำชี้แจง : การกำหนดบทนิยามคำว่า “ศูนย์คัดกรอง” และ “ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม” นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการอธิบายความหมายให้บุคคลทั่วไปทราบและเข้าใจความหมายว่าถ้อยคำดังกล่าวมีความหมายว่าอย่างไร ซึ่ง คำว่า “ศูนย์คัดกรอง” หมายความว่า สถานที่คัดกรองการใช้ยาเสพติด และคำว่า “ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม” หมายความว่า สถานที่ทำการฟื้นฟูสภาพทางสังคม แก่ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่ามีความชัดเจนอยู่แล้ว

ส่วนกรณีที่มีความเห็นว่าถ้อยคำดังกล่าว นั้น ยังไม่ชัดเจนว่าเป็นของทางราชการหรือเอกชน หรือมีโครงสร้างหรือองค์ประกอบอย่างไร นั้น เรื่องนี้เป็นส่วนของรายละเอียด ที่จะต้องไปกำหนดในกฎหมายลำดับรอง โดยในส่วนของศูนย์คัดกรองนั้น กำหนดไว้ใน มาตรา ๑๑๔ โดยกำหนดให้กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดสถานที่ที่เป็นศูนย์คัดกรอง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดประกาศกำหนด และในส่วนของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมนั้น กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๖ โดยให้กระทรวงมหาดไทยและกรุงเทพมหานครจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดประกาศกำหนด ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. จึงเห็นว่าความหมายของคำว่า “ศูนย์คัดกรอง” “ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม” มีความชัดเจนแล้ว

๓. มาตรา ๑๐๔

- คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดมีหลายหน่วยงานมากเกินไป และควรมีพนักงานอัยการระดับสูงด้วย

- จำนวนกรรมการในคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดมีมากเกินไป

- องค์ประกอบของคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดควรมีภาคเอกชน รวมถึงภาคประชาชนในสัดส่วนที่มากขึ้น การมีองค์ประกอบส่วนใหญ่เป็นผู้แทนภาครัฐโดยตำแหน่งนั้น เป็นแนวคิดในเชิงอำนาจ ขาดการสร้างสรรค์และปิดกั้นความเป็นจริงของปัญหา จึงควรที่จะเพิ่มสัดส่วนของภาคเอกชน และภาคประชาชนให้มากกว่าที่กำหนดไว้ (อย่างน้อยควรเป็น ๗-๙ คน) ซึ่งจะทำให้การมีส่วนร่วมของภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับปัญหาเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานมากกว่าที่กำหนดไว้

- มติของผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบให้เสนอเพิ่มองค์ประกอบของคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ดังนี้

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานคณะกรรมการ

๒. อธิบดีกรมการแพทย์ เป็นกรรมการ

๓. รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นกรรมการและเลขานุการ

๔. รองอธิบดีกรมการแพทย์ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ไม่ต้องกำหนดหน่วยงานที่เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการ เพื่อให้เป็นการบริหารภายในของกระทรวงสาธารณสุข และให้สามารถปฏิบัติได้โดยไม่ขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายยาเสพติด หากกระทรวงสาธารณสุขจะมีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบเฉพาะในภารกิจของคณะกรรมการฯ ในภายหน้า และเสนอให้พิจารณาปรับแก้ข้อความต่างๆ ของประมวลกฎหมายในภาคนี้ ในส่วนอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในการดำเนินงานต่อไป

- กรณีที่มีเด็กและเยาวชนติดยาเสพติด ซึ่งปัจจุบันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนดูแลอยู่ ควรกำหนดให้เป็นคณะกรรมการภายใต้ร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวหรือไม่ หรือมีเหตุโดยกฎหมายฉบับอื่น หรือไม่กำหนดไว้

- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งควรกำหนดคุณวุฒิด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับการตั้งคณะกรรมการอื่นๆ เช่น คณะกรรมการควบคุมยาเสพติด เป็นต้น

คำชี้แจง

มาตรา ๑๐๔ นั้น กำหนดให้มีคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๕ เช่น การกำหนดนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดตั้งและการรับรองคุณภาพศูนย์คัดกรองสถานพยาบาลยาเสพติด สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งจะสามารถสรุปได้เป็น ๒ ภารกิจสำคัญ คือ ภารกิจด้านการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด และภารกิจด้านการฟื้นฟูสภาพทางสังคม เช่น การฝึกอาชีพ การให้การศึกษาต่างๆ เพื่อให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษากลับไปมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างยั่งยืน จึงได้กำหนดให้มีผู้แทนจากภาคส่วนต่างๆ เข้ามาเป็นจำนวนมาก เพื่อให้การกำหนดนโยบายและมาตรการ และการกำหนดกฎเกณฑ์ หรือมาตรฐานในเรื่องต่างๆ มีความรอบคอบและรอบด้าน ซึ่งนอกจากจะมีหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องแล้ว ยังกำหนดให้มีผู้แทนจากภาคเอกชน และภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เช่น ภาคเอกชน มีการกำหนดให้มี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เข้ามามีส่วนร่วม ภาคเอกชน ก็กำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคน โดยในจำนวนนี้ให้แต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรเอกชนซึ่งเกี่ยวข้องกับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างน้อยหนึ่งคน

จากองค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามีมีจำนวนกรรมการมากตามที่มีผู้ตั้งข้อสังเกต แต่ก็มีหลายความคิดเห็นที่เสนอให้มีการเพิ่มองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ เช่น ให้เพิ่มพนักงานอัยการระดับสูง เพิ่มอธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพิ่มอธิบดีกรมการแพทย์ เป็นกรรมการ และให้เพิ่มรองอธิบดีกรมการแพทย์ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ในส่วนของกรรมการโดยตำแหน่ง และเสนอให้เพิ่มสัดส่วนของภาคเอกชน และภาคประชาชนเป็น ๗-๘ คน ซึ่งในส่วนนี้สำนักงาน ป.ป.ส. ไม่มีข้อขัดข้องที่จะเพิ่มองค์ประกอบจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งในส่วนของกรรมการโดยตำแหน่งและภาคเอกชน และภาคประชาชน เป็นกรรมการในคณะกรรมการบำบัดรักษา แต่เห็นว่าในเรื่องนี้ควรสอบถามความเห็นของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งจะเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าว

ส่วนกรณีที่มีการตั้งข้อสังเกตว่าไม่ควรกำหนดหน่วยงานที่เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการ เพื่อให้เป็นการบริหารภายในของกระทรวงสาธารณสุข และให้สามารถปฏิบัติได้โดยไม่ขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายยาเสพติด หากกระทรวงสาธารณสุขจะมีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบเฉพาะในภารกิจของคณะกรรมการฯ ในภายหน้านั้น เห็นว่ากรณีดังกล่าวนี้ อาจเป็นการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ ซึ่งเรื่องดังกล่าวนี้จะต้องมีการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๒ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ สรุปความมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวได้ว่า “ไม่ควรมีข้อกำหนดในรายละเอียดให้มีการจัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่ในการร่างกฎหมายเพื่อใช้บังคับกับเรื่องหนึ่งเรื่องใด”

ส่วนประเด็นที่มีผู้เห็นว่าในส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ควรกำหนดคุณวุฒิด้วยนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. มีความเห็นว่าการกำหนดคุณวุฒิของผู้ทรงคุณวุฒินั้น หากเป็นกรณีที่คณะกรรมการชุดดังกล่าวจะต้องให้ข้อคิดเห็นหรือข้อพิจารณาในส่วนของการรายละเอียดที่เป็นเรื่องที่ต้องใช้ข้อเท็จจริงเชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือเป็นการพิจารณาให้ความเห็นในส่วนที่เป็นเรื่องที่มีการใช้อำนาจตามกฎหมาย ควรที่จะต้องมีการระบุไว้ แต่หากเป็นคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ในลักษณะที่เป็นการกำหนดนโยบาย การกำหนดคุณสมบัติของ

ผู้ทรงคุณวุฒิไว้ในกฎหมาย ในทางกลับกันอาจจะเป็นการปิดกั้นมิให้มีการแต่งตั้งผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องอื่น ๆ ที่มีได้กำหนดไว้ เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อพิจารณาและข้อเสนอที่เป็นประโยชน์ได้ จึงเห็นว่าไม่ควรที่จะกำหนดไว้จะมีความเหมาะสมกว่า

๔. มาตรา ๑๐๖

เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการบำบัดรักษาฯ ควรจะเพิ่มให้มีการกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติดไว้ด้วย เพราะการดำเนินการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติดเป็นมาตรการที่มีประโยชน์และประเทศที่มีผู้ใช้ยาเสพติดจำนวนมาก นำมาตรการนี้มาใช้ได้ผลดีมาแล้ว

คำชี้แจง

มาตรา ๑๐๓ ได้กำหนดนิยามของการบำบัดรักษาไว้ว่า “การบำบัดรักษา” หมายความว่า การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ซึ่งรวมตลอดถึงการคัดกรอง การประเมินความรุนแรง การบำบัดด้วยยา การฟื้นฟูสมรรถภาพ การลดอันตรายจากยาเสพติด และการติดตามหลังการบำบัดรักษา ดังนั้น การบำบัดรักษา จึงหมายความรวมถึง การลดอันตรายจากยาเสพติดด้วย ซึ่งคณะกรรมการบำบัดรักษาก็มีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๖ (๒) แล้ว

๒.๑๐ ลักษณะ ๓-๔ การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด และการฟื้นฟูสภาพทางสังคม

(มาตรา ๑๑๑ - มาตรา ๑๑๘)

๑. มาตรา ๑๑๑ เป็นบทบัญญัติในเชิงการบังคับบำบัดรักษา แม้จะมีคำว่า “สมัครใจ” แต่ไม่ได้มีเนื้อหาแสดงว่าจะทำให้ผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาด้วยความเต็มใจ ประกอบกับสถานที่การบำบัดรักษาก็ถูกกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ คือ สถานพยาบาลยาเสพติด ซึ่งขัดต่อหลักการที่หน่วยงานขององค์การสหประชาชาติ ได้คัดค้านในเรื่องนี้ จึงเห็นควรปรับปรุงแก้ไขให้เป็นการสมัครใจอย่างแท้จริง และสถานที่บำบัดรักษาก็ควรจะต้องเปิดกว้างมากขึ้นกว่าที่บัญญัติไว้

คำชี้แจง

มาตรา ๑๑๑ เป็นหลักการที่นำมาจากพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๙๔ พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๕๕ และพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. ๒๕๓๓ มาตรา ๒๔/๒ ที่มีเจตนารมณ์ในการที่จะให้ผู้เสพยาเสพติด ที่ได้กระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดหรือมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพไปแล้ว แต่ต้องการที่จะเข้ารับการบำบัดรักษาการเสพยาเสพติดของตนสามารถเข้ารับการบำบัดรักษาได้ และเมื่อได้ปฏิบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดประกาศกำหนดแล้ว ก็ให้ผู้นั้นพ้นจากความผิดในความผิดฐานเสพหรือมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพพ้นจากความผิด ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาด้วยความเต็มใจ

โดยในส่วนของสถานที่ที่ใช้ในการบำบัดรักษานั้น มาตรา ๑๑๑ ได้กำหนดไว้ว่าให้กระทำใน “สถานพยาบาลยาเสพติด” หรือ “สถานฟื้นฟูสมรรถภาพสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด” ซึ่งมีการกำหนดบทนิยามไว้ในมาตรา ๑๐๓ โดยสถานพยาบาลยาเสพติด หมายความว่า โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด กำหนดให้เป็นสถานที่ทำการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด และสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หมายความว่า สถานพยาบาล สถานฟื้นฟูหรือสถานที่อื่นใดตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

กำหนดให้เป็นสถานที่ทำการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งการประกาศกำหนดให้สถานที่ใดเป็นสถานพยาบาลยาเสพติด หรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด นั้นก็จะต้องได้มาตรฐานในการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติดตามที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดกำหนด ซึ่งเหตุผลที่ต้องกำหนดให้กระทำการบำบัดรักษาในสถานที่ดังกล่าวนั้นก็เพื่อเป็นการคุ้มครองประชาชนให้ได้รับการดูแลบำบัดรักษาที่มีคุณภาพ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้กระทำการบำบัดรักษาในสถานที่ดังกล่าว

๒. มาตรา ๑๑๒

- มาตรา ๑๑๒ เป็นบทบัญญัติในเชิงการบังคับบำบัดรักษา แม้จะมีคำว่า “สมัครใจ” แต่ไม่ได้มีเนื้อหาแสดงว่าจะทำให้ผู้เสพยาเสพติดสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาด้วยความเต็มใจ ประกอบกับสถานที่การบำบัดรักษาก็ถูกกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ คือ สถานพยาบาลยาเสพติด ซึ่งขัดต่อหลักการที่หน่วยงานขององค์การสหประชาชาติ ได้คัดค้านในเรื่องนี้ จึงเห็นควรปรับปรุงแก้ไขให้เป็นการสมัครใจอย่างแท้จริง และสถานที่บำบัดรักษาก็ควรจะเปิดกว้างมากขึ้นกว่าที่บัญญัติไว้

- การพิจารณาฟื้นฟูไม่มีระบบถ่วงดุล ตรวจสอบการใช้อำนาจของผู้พิพากษาซึ่งมีผลให้ผู้นั้นพ้นจากความผิด และหากการฟื้นฟูไม่น่าพอใจ กฎหมายก็ไม่ได้ระบุไว้ว่าผู้ต้องหาจะต้องถูกดำเนินการอย่างไร ต้องกลับมาดำเนินคดีหรือไม่

- กรณีผู้เข้ารับการบำบัดรักษาหลบหนี หรือไม่ให้ความร่วมมือในการบำบัดรักษา จะมีการดำเนินการเช่นใดบ้าง นอกจากสถานพยาบาลยาเสพติดหรือสถานฟื้นฟูฯ จัดทำประวัติข้อมูลและพฤติกรรมของผู้นั้นตามมาตรา ๑๑๒ วรรคท้าย

- กระบวนการในการดำเนินการของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจพิจารณาพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่นหรือสังคม เป็นการใช้ดุลยพินิจที่สร้างภาระแก่เจ้าหน้าที่ และอาจสุ่มเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงเสนอให้มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติเพิ่มเติม

- ตามมาตรา ๑๑๒ วรรคท้าย กรณีผู้เข้ารับการบำบัดรักษาหลบหนี ไม่ให้ความร่วมมือในการบำบัดรักษา ไม่มีบทบัญญัติให้สถานพยาบาล หรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพดำเนินการอย่างไรกับผู้หลบหนีหรือไม่ให้ความร่วมมือ เพียงแต่ให้ทำประวัติ ข้อมูลและพฤติกรรมของผู้หลบหนีหรือไม่ให้ความร่วมมือ

- หากภายหลังมีความจำเป็นต้องดำเนินคดีกับบุคคลตามข้อ ๑ สามารถดำเนินการได้เลยหรือไม่ หรือต้องมีการกำหนดเป็นอนุบัญญัติในกฎกระทรวงหรืออาศัยอำนาจคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดตามมาตรา ๑๐๖ กำหนดแนวทางก่อนหรือไม่ อย่างไร

- ควรปรับปรุงการใช้อำนาจหน้าที่และดุลยพินิจของหัวหน้าสถานพยาบาลยาเสพติด หรือสถานฟื้นฟูฯ ควรเพิ่มเติมเรื่องกำหนดมาตรฐานในการใช้อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาให้ผู้เสพรายนั้นๆ พ้นจากความผิด (วางระบบเชิงป้องกันเพื่อป้องกันการถูกร้องเรียนจากญาติของผู้เสพยา)

- “เป็นที่น่าพอใจ” จะเน้นการใช้ดุลยพินิจของผู้ปฏิบัติงานมาก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ

คำชี้แจง

แนวคิดสำคัญของการปรับปรุงและจัดทำประมวลกฎหมายยาเสพติดในครั้งนี้ คือการปรับปรุงและแก้ไขระบบการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด ที่ต้องการแก้ไขปัญหามันผู้เสพยาเสพติดโดยใช้กระบวนการทางสาธารณสุข เพื่อให้โอกาสแก่ผู้เสพยาในการพัฒนาตนเองโดยการปรับปรุงพฤติกรรม การมองผู้เสพยาเป็นผู้ป่วย และมองปัญหาผู้เสพยาเป็นปัญหาทางสาธารณสุข มากกว่าการดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นรูปแบบดั้งเดิมที่ใช้แก้ไขปัญหามัน ซึ่งที่ผ่านมาผู้คัดค้านการแก้ไขปัญหามันผู้เสพยาโดยใช้มาตรการทางอาญาจากหลายภาคส่วนโดยเฉพาะจากภาคประชาสังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

มาตรา ๑๑๒ เป็นหลักการที่พัฒนามาจากประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๘/๒๕๕๗ ซึ่งมาตรา ๑๑๒ นั้น จะใช้ในกรณีที่เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตรวจพบผู้ที่มีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่ากระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดเพื่อเสพตาม ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาหรืออยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดอื่นซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุก หรืออยู่ในระหว่างรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาล และไม่มีพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่นหรือสังคม และสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษา ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจส่งตัวผู้นั้นไปสถานพยาบาลยาเสพติดหรือศูนย์คัดกรองต่อไป ซึ่งหากผู้สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาเข้ารับการบำบัดรักษาและปฏิบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดประกาศกำหนดก็ให้ผู้นั้นพ้นจากความผิด

ดังนั้น การดำเนินการในกรณีตามมาตรา ๑๑๒ นี้ จึงตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจของผู้ต้องสงสัยว่าเสพยาเสพติด ซึ่งเป็นกรณีที่สมัครใจเอง เพราะไม่ใช่กรณีที่บังคับหรือไม่เต็มใจของผู้ต้องสงสัยตามที่ผู้แสดงความคิดเห็นเข้าใจแต่อย่างใด เพราะหากผู้ต้องสงสัยไม่สมัครใจก็สามารถทำได้ เช่น ในกรณีที่ผู้ต้องสงสัยต้องการจะพิสูจน์ว่าตนมิได้เสพยาเสพติด และประสงค์จะพิสูจน์ความบริสุทธิ์โดยประสงค์จะขอต่อสู้คดีตามสิทธิก็สามารถทำได้

โดยที่ในกรณีตามมาตรา ๑๑๒ นี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจ ดังนั้น หากผู้เข้ารับการบำบัดรักษาหลบหนีหรือไม่ให้ความร่วมมือในการบำบัดรักษาจนครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดประกาศกำหนด จึงกำหนดให้สถานพยาบาลยาเสพติดหรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจัดทำประวัติ ข้อมูลและพฤติการณ์ของผู้หลบหนีหรือไม่ให้ความร่วมมือในการบำบัดรักษาดังกล่าวเท่านั้น

โดยในส่วนของสถานที่ที่ใช้ในการบำบัดรักษานั้น มาตรา ๑๑๒ ได้กำหนดไว้ว่าให้กระทำใน “สถานพยาบาลยาเสพติด” หรือ “สถานฟื้นฟูสมรรถภาพสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด” ซึ่งมีการกำหนดบทนิยามไว้ในมาตรา ๑๐๓ โดยสถานพยาบาลยาเสพติด หมายความว่า โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด กำหนดให้เป็นสถานที่ทำการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด และสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หมายความว่า สถานพยาบาล สถานฟื้นฟูหรือสถานที่อื่นใดตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด กำหนดให้เป็นสถานที่ทำการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งการประกาศกำหนดให้สถานที่ใดเป็นสถานพยาบาลยาเสพติด หรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด นั้นก็จะต้องได้มาตรฐานในการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติดตามที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดกำหนด ซึ่งเหตุผลที่ต้องกำหนดให้กระทำการบำบัดรักษาในสถานที่ดังกล่าวนั้นก็เพื่อเป็นการคุ้มครองประชาชนให้ได้รับการดูแลบำบัดรักษาที่มีคุณภาพ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้กระทำการบำบัดรักษาในสถานที่ดังกล่าว

ส่วนในเรื่องที่มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจพิจารณาพฤติการณ์ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่นหรือสังคม เป็นการใช้อดุลพินิจที่สร้างภาระแก่เจ้าหน้าที่ และอาจสุ่มเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงเสนอให้มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติเพิ่มเติมนั้น ในประเด็นนี้สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นด้วยที่จะให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์การนำตัวผู้ต้องสงสัยเข้ารับการบำบัดรักษาเพื่อเป็นกรอบและลดภาระแก่เจ้าหน้าที่ในการพิจารณาส่งผู้ต้องสงสัยเข้ารับการบำบัดฟื้นฟู และเห็นว่าคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ควรที่จะต้องมีการกำหนดกรอบแนวทางการใช้ดุลพินิจในการพิจารณาว่าเป็นผู้ผ่านการบำบัดรักษาเพื่อกำหนดกรอบในการใช้ดุลพินิจของหัวหน้าสถานพยาบาลหรือสถานพยาบาลยาเสพติด

๓. มาตรา ๑๑๓

- มาตรา ๑๑๓ เป็นมาตรการที่บัญญัติไว้สำหรับการรองรับการบังคับบำบัดรักษา ตามมาตรา ๑๑๑ และมาตรา ๑๑๒ ดังกล่าวมาแล้ว อีกทั้งยังมีการนำเอามาตรการกึ่งอาญา การให้บุคคลนั้นอยู่ในความดูแล การตรวจหาสารเสพติด การส่งบันทึกข้อมูลให้พนักงานสอบสวน ซึ่งขัดต่อหลักการการบำบัดรักษา โดยสมัครใจ ประกอบกับผู้ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๑๓ คือ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มิใช่บุคลากรทางการแพทย์หรือสาธารณสุข ในฐานะที่จะเป็นผู้ดูแลผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดในฐานะที่ได้รับการยอมรับว่า “ผู้เสพหรือผู้ติดคือผู้ป่วย” จึงควรที่จะยกเลิกมาตรานี้เสีย

- มาตรา ๑๑๓ แก้ไขเป็น “มาตรา ๑๑๓ เพื่อประโยชน์ในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือพนักงานฝ่ายปกครอง พนักงานสาธารณสุข หรือตำรวจ มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

มาตรา ๑๑๓ (๓) แก้ไขเป็น

(๓) ตรวจหรือทดสอบหรือสั่งให้รับการตรวจหรือทดสอบสารเสพติดในร่างกายของบุคคล เมื่อมีเหตุจำเป็นประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าบุคคลนั้นเสพยาเสพติดในเคหสถาน สถานที่ใด ๆ หรือยานพาหนะ และอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่น

คำอธิบาย เนื่องจากมีลักษณะจำกัดสิทธิ เสรีภาพของประชาชนค่อนข้างมาก จึงควรกำหนดเงื่อนไขการตรวจว่า เสพจริงหรือไม่โดยควรให้บุคลากรด้านสาธารณสุขหรือพนักงานสาธารณสุขตามกฎหมายเข้าร่วมตรวจ ทดสอบด้วย

- มาตรา ๑๑๓ เป็นเหตุให้ท้องถิ่นถูก สตง. เรียกเงินคืน จากการสนับสนุนชุดตรวจปัสสาวะ เพราะ สตง. มองว่าไม่มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสารเสพติด จึงให้งบตำรวจ ปกครอง จังหวัดไม่ได้ด้วย ควรเพิ่มว่า พนักงานปกครองขององค์กรปกครองท้องถิ่น หรือสนับสนุนงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ ฯลฯ

คำชี้แจง

มาตรา ๑๑๓ เป็นหลักการที่พัฒนามาจากประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๘/๒๕๕๗ ที่เป็นการกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ในการดำเนินการส่งตัวผู้ต้องสงสัยเข้ารับการบำบัดรักษา ซึ่งจะทำให้การดำเนินการส่งตัวผู้ต้องสงสัยของเจ้าหน้าที่มีฐานอำนาจที่ชัดเจน แยกต่างหากจากอำนาจในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่มีวัตถุประสงค์ในการให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในการดำเนินคดีกับผู้ต้องหา แต่ในการดำเนินการกับผู้เสพนั้นจะใช้มาตรการทางสาธารณสุขเป็นหลัก จึงได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจไว้เป็นการเฉพาะ

ส่วนในกรณีที่มีข้อคิดเห็นที่จะให้พนักงานสาธารณสุขมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนี้ด้วยนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. ไม่ขัดข้อง แต่มีข้อสังเกตว่าจะเป็นการเพิ่มภารกิจให้กับเจ้าหน้าที่ทางด้านสาธารณสุขซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงหากจะต้องปฏิบัติภารกิจนี้ตามกฎหมาย จึงควรสอบถามความเห็นของกระทรวงสาธารณสุข

ส่วนในกรณีที่มีข้อเสนอให้แก้ไขมาตรา ๑๑๓ (๓) โดยเพิ่มเงื่อนไขการใช้อำนาจว่าในกรณีที่จะใช้อำนาจได้นอกจากจะเป็นกรณี ให้ทำได้ในกรณีเมื่อมีเหตุจำเป็นประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าบุคคลนั้นเสพยาเสพติดในเคหสถาน สถานที่ใด ๆ หรือยานพาหนะแล้ว ยังจะต้องเป็นกรณีที่สามารถก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่นด้วยนั้น ในประเด็นนี้หากเป็นไปตามข้อเสนอ ก็จะทำให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ไม่สามารถดำเนินการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติดแก่บุคคลที่ต้องสงสัยได้ จนกว่าจะเป็นกรณีที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่น อันจะทำให้การดำเนินการตรวจหาสารเสพติดในร่างกายไม่สามารถ

ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการตรวจหรือทดสอบสารเสพติดในร่างกายได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของเจ้าพนักงาน

๔. มาตรา ๑๑๕

- การกำหนดให้สถานพยาบาลยาเสพติดหรือสถานฟื้นฟูฯ มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการต่าง ๆ รวมถึงการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติดนั้น อาจเป็นการจำกัดจนเกินไป เพราะผู้ติดยาเสพติดมีจำนวนมาก จึงสมควรที่จะกำหนดให้หน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ที่มีขีดความสามารถจะดำเนินการเรื่องนี้ได้ มีความรับผิดชอบดำเนินการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติดได้ด้วย

คำชี้แจง

การดำเนินการตามมาตรการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด เป็นส่วนหนึ่งของการดูแลผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติดในการบำบัดรักษาให้ผู้เสพยาเสพติดลดลง และพัฒนาไปสู่การเลิกเสพยาเสพติดซึ่งในเรื่องดังกล่าว ในกระบวนการบำบัดรักษาที่ดำเนินการต่อผู้เสพยาเสพติดอาจมีกรณีให้ผู้เสพยาเสพติดมีการใช้ยาหรือยาเสพติดทดแทน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการควบคุมคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อให้ประชาชนได้รับการบำบัดรักษาที่มีคุณภาพ ซึ่งในกฎหมายก็ได้มีการปิดกั้นไม่ให้หน่วยงานหรือองค์กรภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ ซึ่งหน่วยงานภาคเอกชนหากมีความพร้อมในการดำเนินการดังกล่าว และมีมาตรฐานในการจัดตั้งสถานพยาบาลยาเสพติดหรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ก็สามารถดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้ ทั้งนี้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูยาเสพติดกำหนด

๕. มาตรา ๑๑๖

- การฟื้นฟูสภาพทางสังคมซึ่งจำเป็นจะต้องใช้บุคลากร งบประมาณ องค์ความรู้ และทรัพยากรต่าง ๆ มากมายจึงควรที่จะกำหนดไว้ในกฎหมายให้ชัดเจนว่าให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวง ฯลฯ กรุงเทพมหานคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และภาคประชาชน ร่วมกันจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ทั้งนี้ เพื่อให้การฟื้นฟูสภาพทางสังคมมีขอบข่ายงานที่กว้างขวางได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

- มาตรา ๑๑๖ แก้ไขเป็น “ให้กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรและศาสนสถานที่ได้รับอนุญาต จัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดประกาศกำหนด”

คำอธิบาย ควรเพิ่มหน่วยงานและองค์กรที่ทำหน้าที่ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ซึ่งจะเป็นผลดีมากกว่า โดยอาจจัดตั้งสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณบางส่วนจากภาครัฐ สอดคล้องกับการส่งเสริมมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม

- การจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ควรพิจารณาเชิงบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่มีอยู่เดิมแล้ว เช่น กรมคุมประพฤติ เป็นต้น

คำชี้แจง

มาตรา ๑๑๖ กำหนดให้กระทรวงมหาดไทยและกรุงเทพมหานครจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมขึ้น เพื่อทำหน้าที่ในการดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ และสงเคราะห์แก่ผู้เข้ารับการบำบัดรักษา ซึ่งเหตุผลที่กำหนดให้กระทรวงมหาดไทยและกรุงเทพมหานครเป็นผู้จัดตั้งนั้น เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับพื้นที่ และสามารถบูรณาการการทำงานของ

หน่วยงานราชการส่วนต่างๆ และภาคเอกชนในท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้

๖. มาตรา ๑๑๘

- มาตรา ๑๑๘ บัญญัติให้แต่เพียงหน้าที่ของศูนย์ฟื้นฟู ควรบัญญัติอำนาจให้ชัดเจนกว่านี้ เช่น มาตรการในการติดตามการเรียกตัวผู้รับการบำบัดมาทดสอบสารเสพติดหลังผ่านการบำบัด โดยไม่ต้องผ่านอำนาจอื่นๆ

คำชี้แจง

ร่างมาตรา ๑๑๘ กำหนดให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำแนะนำ ปรีกษา และช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา

(๒) ให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคม รวมทั้งการสนับสนุนผู้ผ่านการบำบัดรักษา

ให้ได้มีที่อยู่อาศัยเป็นการชั่วคราว

(๓) ช่วยเหลือเกี่ยวกับอาชีพ การศึกษา เงินทุนสงเคราะห์ และให้การสงเคราะห์อื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพแก่ผู้ผ่านการบำบัดรักษา

(๔) สนับสนุนและส่งเสริมให้นายจ้างหรือสถานประกอบการรับผู้ผ่านการบำบัดรักษาเข้าทำงาน

(๕) ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม ดูแล และช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา

ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ส. พิจารณาเห็นว่ามีความครอบคลุมแล้ว

๒.๑๑ ลักษณะ ๕ ความผิดเกี่ยวกับการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด (มาตรา ๑๑๙ - มาตรา ๑๒๑)

๑. มาตรา ๑๑๙

- ไม่เห็นด้วยในมาตรา ๑๑๙ เนื่องจากการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดโดยใช้ยาฯ หรือโดยใช้วิธีอื่นๆ ที่มีได้ทำในสถานพยาบาลเสพติดไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ ไม่ควรจำกัดอยู่เฉพาะในสถานพยาบาล ยาเสพติดหรือสถานฟื้นฟูเท่านั้น แต่ควรเปิดกว้างให้องค์กร ภาคเอกชน หรือสถานที่อื่นได้สามารถดำเนินการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดได้ด้วย เพื่อรองรับจำนวนผู้ติดยาเสพติดที่มีจำนวนมากและอาจต้องใช้เวลาบำบัดรักษาฟื้นฟูเป็นเวลานาน เพียงแค่ให้กำหนดไว้ในกฎหมายให้มีการขออนุญาตจากคณะกรรมการบำบัดรักษาก่อน เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลมิให้เป็นการดำเนินการในสถานที่มีขอบ

- อาจมีปัญหาเกี่ยวกับวัดที่มีการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

คำชี้แจง

เหตุผลที่กำหนดให้การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดจะต้องกระทำใน “สถานพยาบาลเสพติด” หรือ “สถานฟื้นฟูสมรรถภาพสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด” นั้น ก็เพื่อเป็นการคุ้มครองประชาชนให้ได้รับการดูแลบำบัดรักษาที่มีคุณภาพ โดยผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบำบัดรักษา และมีสถานที่ที่มีอุปกรณ์และเครื่องมือทางการแพทย์ที่จำเป็นในการดูแลผู้เข้ารับการบำบัดรักษา ทั้งนี้ มาตรฐานในการจัดตั้งสถานพยาบาลเสพติดหรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จะถูกควบคุมโดยคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ซึ่งหากภาคเอกชนที่มีความพร้อมทั้งทางด้านบุคลากรทางสาธารณสุข สถานที่ และอุปกรณ์ทางการแพทย์ และมีมาตรฐานในการดูแลผู้เสพผู้ติดยาเสพติดตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดกำหนดแล้ว สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นควรที่จะให้องค์กร ภาคเอกชน เข้ามาทำภารกิจนี้ร่วมกับภาครัฐได้ แต่ควรจะสอบถามความเห็นของทางกระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าว

สำหรับกรณีที่มีผู้เห็นว่าอาจมีปัญหากับวัดที่มีการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่า การบำบัดรักษาในวัดที่ดำเนินการจนประสบผลสำเร็จอาจเป็นวิธีการบำบัดรักษาโดยภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ซึ่งควรที่จะเปิดกว้างให้จัดเป็นการบำบัดรักษาประเภทหนึ่งได้ตามการวินิจฉัยของแพทย์ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ในการกำหนด ดังนั้น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานการจัดตั้ง และการรับรองคุณภาพของสถานพยาบาลยาเสพติดหรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ก็ควรที่จะมีการนำประเด็นเรื่องการบำบัดรักษาในวัดโดยวิธีการแพทย์แผนไทย เข้าไปพิจารณาในการจัดทำมาตรฐานในการจัดตั้งสถานพยาบาลยาเสพติดหรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดด้วย

ภาค ๓ บทกำหนดโทษ

๒.๑๒ ลักษณะ ๑ บทบัญญัติทั่วไป

(มาตรา ๑๒๒ – มาตรา ๑๓๒)

๑. มาตรา ๑๒๕

- มาตรา ๑๒๕ วรรคสี่ “คำว่าองค์กรอาชญากรรม” หมายความว่า บุคคลสามคนขึ้นไป รวมตัวกันทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด คุณแล้วไม่เหมาะสมกับคำว่าองค์กรเลย องค์กรมันต้องขนาดใหญ่ บุคคลตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไปใช้ไหมครับไม่ใช่แค่สามคน

- มาตรา ๑๒๕ วรรคท้าย เกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรม ทั้งความหมายและถ้อยคำ ถ้าต้องการวรรคนี้คงอยู่ ให้ระบุไว้ว่า ถ้ากระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด กระทำความผิดตั้งแต่สามคนขึ้นไป เพราะทุกเรื่องทุกคดีที่กระทำความผิดมีวัตถุประสงค์เพื่อผลประโยชน์ทางการเงิน ทรัพย์สินอยู่แล้วทุกเรื่อง

คำชี้แจง

เหตุที่ต้องมีการกำหนดบทนิยามคำว่า “องค์กรอาชญากรรม” ในมาตรา ๑๒๕ นี้ เนื่องจากในมาตรา ๑๒๕ วรรคสาม ได้กำหนดให้ในกรณีที่มีการสมคบกันกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดหากมีลักษณะเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด เนื่องจากเป็นกรณีที่กำหนดเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษสูงขึ้น ซึ่งการตีความในการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องดังกล่าวจะต้องตีความอย่างเคร่งครัด หากไม่กำหนดไว้ก็จะเกิดความไม่ชัดเจนว่าจะต้องจำนวนผู้เข้ามาเป็นเครือข่ายมากน้อยเพียงใด จึงได้กำหนดบทนิยามไว้ โดยกำหนดให้ “องค์กรอาชญากรรม” หมายความว่า คณะบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไป ที่รวมตัวกันช่วงระยะเวลาหนึ่งและร่วมกันกระทำการใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดและเพื่อได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางการเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์ทางวัตถุอย่างอื่น ซึ่งการกำหนดบทนิยามดังกล่าวนี้จะสอดคล้องกับคำว่า “องค์กรอาชญากรรม” ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ ส่วนในประเด็นที่มีผู้แสดงความคิดเห็นว่าสามคนไม่เหมาะสม ควรที่จะกำหนดอย่างน้อยสิบคนนั้นเห็นว่า การกำหนดไว้เพียงสามคนนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินคดียาเสพติดต่อเครือข่ายมีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญตามความเข้าใจของคนทั่วไป เพราะหากกำหนดไว้สูงนั้นจะเป็นการยากลำบากในการค้นหาและนำพยานหลักฐานที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันของบุคคลดังกล่าว อันจะส่งผลไม่สามารถลงโทษผู้กระทำให้หนักขึ้นได้ ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. จึงเห็นว่าการกำหนดไว้ดังกล่าวมีความเหมาะสมแล้ว

๒. มาตรา ๑๒๗

- มาตรา ๑๒๗ ควรมีโทษให้แก่ผู้ยินยอมให้ใช้ชื่อตนเอง เอกสารหลักฐานในการไปทำธุรกรรมใดๆ โดยรู้หรือควรรู้ว่าเป็นการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่ใช่บัญญัติว่ารู้อย่างเดียว

- มาตรา ๑๒๗ ควรมีมาตรการป้องกันหรือคุ้มครอง ประชาชนผู้บริโภคที่ถูกเอาข้อมูลส่วนตัวด้วยกลอุบายต่างๆ นำไปเปิดบัญชี ตามที่ปรากฏในสื่อต่างๆ บางคนถูกหลอกเอาข้อมูลไปเปิดบัตรเครดิต มาตราบทอีกทีคือมีหมายศาลแจ้งให้ไปชำระหนี้แล้ว ดังนั้น ควรมีมาตรการป้องกัน และอำนาจในการพิสูจน์ว่าบัญชีที่ถูกเปิดว่ามีเจตนาเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ควรเป็นหน้าที่ของรัฐ

คำชี้แจง

มาตรา ๑๒๗ นี้เป็นหลักการที่กำหนดขึ้นใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาการลักลอบค้ายาเสพติด ที่ผู้กระทำความผิดจะหลบเลี่ยงการสืบสวนจับกุมของเจ้าหน้าที่ โดยลงให้เจ้าพนักงานหลงเชื่อว่าบัญชีธนาคารหรือหมายเลขโทรศัพท์ที่ใช้ติดต่อในการลักลอบค้ายาเสพติดเป็นของบุคคลอื่น อันจะทำให้การสืบสวนขยายผลกระทำได้ยากลำบากยิ่งขึ้น โดยผู้กระทำความผิดจะมีวิธีการหลบเลี่ยงโดยการเสนอผลประโยชน์ตอบแทนกับบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อของขบวนการลักลอบค้ายาเสพติด และให้บุคคลดังกล่าวไปเปิดบัญชีธนาคารหรือลงทะเบียนหมายเลขโทรศัพท์มือถือ เมื่อได้ทำการเปิดบัญชีธนาคารและเปิดบัตร ATM หรือเปิดใช้บริการหมายเลขโทรศัพท์มือถือแล้ว ผู้ลักลอบค้าก็จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนกับผู้เปิดบัญชี หลังจากนั้นผู้ลักลอบค้าก็จะดำเนินการทำธุรกรรมทางการเงิน หรือติดต่อสื่อสารผ่านทางบัญชีหรือหมายเลขโทรศัพท์ในชื่อของผู้อื่น ซึ่งกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ เนื่องจาก ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของขบวนการลักลอบค้ายาเสพติดดังกล่าวไม่รู้ว่ามีผู้ที่ตนรับจ้างเปิดบัญชีธนาคารหรือหมายเลขโทรศัพท์นั้นนำหมายเลขโทรศัพท์มือถือหรือบัญชีธนาคารดังกล่าวไปทำอะไร จึงถือไม่ได้ว่าผู้เปิดบัญชีธนาคารมีเจตนาช่วยเหลือหรือสนับสนุนการกระทำความผิด จึงได้มีการกำหนดให้มีความผิดดังกล่าวขึ้น และกำหนดอัตราโทษไว้ไม่สูงมากนักเพื่อเป็นการป้องปรามมิให้ประชาชนมีความระมัดระวังและตกเป็นเหยื่อของขบวนการลักลอบค้ายาเสพติด

ซึ่งในประเด็นที่มีผู้แสดงความคิดเห็นว่าควรกำหนดถ้อยคำว่ารู้หรือควรรู้ว่าเป็นการกระทำผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่ใช่บัญญัติว่ารู้เพียงเดียวนั้น ในประเด็นนี้สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นด้วยที่ควรจะกำหนดเพิ่มเติมให้รวมถึง “หรือควรรู้” ด้วย เพราะมีเช่นนั้นอาจมีปัญหาในการบังคับใช้เมื่อมีการดำเนินคดี เพราะจะต้องพิสูจน์ถึงเจตนาพิเศษว่ารู้ว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งในข้อเท็จจริงบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อไม่รู้ว่ามีผู้ที่ตนรับจ้างนั้นนำไปใช้ประโยชน์ต่อการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด และในคดีอาญาโดยหลักการการพิสูจน์ของโจทก์ต้องพิสูจน์จนปราศจากข้อสงสัย ดังนั้น หากกำหนดให้รวมถึงควรรู้ด้วยนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นด้วยกับข้อเสนอดังกล่าวเพื่อให้กรณีที่ต้องมีการบังคับใช้กฎหมายจะทำให้การดำเนินคดีมีประสิทธิภาพ

๓. มาตรา ๑๒๘

- มาตรา ๑๒๘ วรรคท้าย ระวังโทษไว้ ๓ เท่า รุนแรงเกินไป

คำชี้แจง

อัตราโทษตามที่กำหนดในมาตรา ๑๒๘ นี้เป็นหลักการเดิมที่นำมาจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๑๖/๑ ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่ามีความเหมาะสมแล้ว

๔. มาตรา ๑๓๒

- มาตรา ๑๓๒ ขอเสนอให้แก้ไขเป็น

“มาตรา ๑๓๒ บรรดา ยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ประเภท ๒ ประเภท ๔ วัตถุออกฤทธิ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ เครื่องจักรกลหรือทรัพย์สินอื่นใดที่ใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายยาเสพติดให้ศาลมีอำนาจสั่งริบเสีย เว้นแต่ทรัพย์สินเหล่านี้เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

คำอธิบาย มาตรา ๑๓๒ เป็นบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับอำนาจศาลในการพิจารณา ริบทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓ ถือเป็นบทบัญญัติที่ก้าวล่วงอำนาจศาลหรือฝ่ายตุลาการ เปิดโอกาสให้มีการใช้อำนาจโดยมิชอบของเจ้าพนักงานที่จะได้ประโยชน์จากการริบทรัพย์สินได้ ทำให้ประชาชน ได้รับผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจนเกินสมควร ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ นอกจากนี้ไม่ควร ริบทรัพย์สินความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ แต่ควรใช้มาตรานี้กับความผิดยาเสพติด ที่ร้ายแรง หรือยาเสพติดที่ส่งผลเสียต่อสังคมในวงกว้าง โดยเฉพาะองค์กรอาชญากรรม

- มาตรา ๑๓๒ ที่บัญญัติให้ริบเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ ทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้ริบเสียทั้งสิ้น ควรบัญญัติยกเว้นให้ยานพาหนะ ทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิด เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ ควรที่จะบัญญัติให้ตกเป็นของกองทุน

คำชี้แจง

หลักการที่กำหนดในมาตรา ๑๓๒ นี้เป็นหลักการเดิมที่นำมาจากพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๐๒ พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๕๗ และได้ปรับปรุงให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ซึ่งอำนาจในการริบทรัพย์สินที่กำหนดในมาตรานี้เป็นอำนาจของ ศาลยุติธรรม ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่าการริบทรัพย์สินของกลางตามมาตรา ๑๓๒ นี้ ยังคงจำเป็นอยู่สำหรับ ยาเสพติดให้โทษประเภท ๕ ส่วนในกรณีที่เราเห็นว่าควรกำหนดให้ตกเป็นของกองทุนนั้น เนื่องจากสิ่งที่ริบ ตามมาตรา ๑๓๒ นี้เป็นของกลางในคดีอาญาซึ่งมีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการกับของกลางไว้เป็น การเฉพาะแล้ว

๕. ความเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

- ความผิดฐานสนับสนุนหรือช่วยเหลือผู้กระทำความผิด และความผิดฐานสมคบควรมีการ บัญญัติกฎหมายเพิ่มเติมให้ความผิดที่ฟ้องฐานสมคบ แต่ให้ความว่าเป็นการสนับสนุนให้ศาลพิพากษาลงโทษ จำเลยได้ เหมือนดัง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ เพราะความผิดหนึ่งฐานดังกล่าว โกล่เคียงกันมากทำให้การพิจารณาเลือกฟ้องฐานใดฐานหนึ่ง

คำชี้แจง

โดยหลักแล้วความผิดฐานสมคบตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๕ กับความผิดฐานสนับสนุน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๓ มีองค์ประกอบและเจตนาในการกระทำความผิดที่แตกต่างกัน แต่สำนักงาน ป.ป.ส. ไม่ขัดข้องหากจะมีการกำหนดให้บัญญัติกฎหมายเพิ่มเติมให้ความผิดที่ฟ้องฐานสมคบ แต่ให้ความว่าเป็น การสนับสนุนให้ศาลพิพากษาลงโทษจำเลยได้ เหมือนดัง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ เพราะจะทำให้การดำเนินคดีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๑๓ ลักษณะ ๒ บทกำหนดโทษเกี่ยวกับการอนุญาตสำหรับยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์
ลักษณะ ๓ บทกำหนดโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ปลอม ฝิ่นมาตรฐาน
 หรือเสื่อมคุณภาพ

(มาตรา ๑๓๓ – มาตรา ๑๔๑)

๑. ความเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

- อัตราโทษเบาเกินไป

คำชี้แจง

อัตราโทษที่กำหนดไว้ในลักษณะ ๒ และลักษณะ ๓ นี้ สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่ามีความเหมาะสมกับระดับของการกระทำความผิดแล้ว

๒.๑๔ ลักษณะ ๔ บทกำหนดโทษเกี่ยวกับการผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย มีไว้ในครอบครอง
 หรือนำผ่านซึ่งยาเสพติด

ลักษณะ ๕ บทกำหนดโทษเกี่ยวกับสารระเหย

(มาตรา ๑๔๒ – มาตรา ๑๕๕)

๑. มาตรา ๑๔๒

- การกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔๒ วรรคสอง (๑),(๒) กับวรรคสาม (๒) คาบเกี่ยวกัน
 อย่างมาก คาดว่ามีปัญหาในการแปลความพอสมควร (ระวางโทษต่างกันมาก)

- มาตรา ๑๔๒ ความแตกต่างระหว่าง (๑) (๒) และ (๓) และคำว่า “เพื่อการค้า” ควรบัญญัติ
 บทนิยามไว้ให้ชัดเจน

มาตรา ๑๔๒ วรรคสาม (๒) การทำให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐความปลอดภัย
 ของประชาชนทั่วไปเป็นถ้อยคำที่ทำให้ตีความได้กว้างขวางไม่ชัดเจนควรนิยามความหมายไว้เพื่อเป็นกรอบ

- ตามที่มาตรา ๑๔๒ ระบุเรื่องการกระทำความผิดที่ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงจำคุก
 ตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงห้าล้านบาทหรือประหารชีวิต หาก (๑) กระทำโดยหัวหน้า ผู้มีหน้าที่สั่ง
 การ หรือผู้มีหน้าที่จัดการในเครือข่ายอาชญากรรม (๒) การทำให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือ
 ความปลอดภัยของประชาชนทั่วไป นั้น

ขอเรียนเพิ่มเติมถึงพันธกรณีระหว่างประเทศของไทยเกี่ยวกับโทษประหารชีวิตว่า ประเทศไทย
 เป็นภาคีของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on
 Civil and Political Rights – ICCPR) ซึ่งได้กำหนดพันธกรณีที่เกี่ยวข้องกับโทษประหารชีวิตไว้ในข้อ ๖ (๒) ว่า

“ในประเทศที่ยังมิได้ยกเลิกโทษประหารชีวิต การลงโทษประหารชีวิตอาจกระทำได้เฉพาะ
 คดีอุกฉกรรจ์ที่สุด (most serious Crimes) ตามกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่กระทำความผิด และไม่ขัดต่อ
 บทบัญญัติแห่งกติกาฯ และต่ออนุสัญญา ว่าด้วยการป้องกันและการลงโทษอาชญากรรมล้างเผ่าพันธุ์ การลงโทษ
 เช่นว่านี้จะกระทำได้ก็แต่โดยคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลที่มีอำนาจ” โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Human
 Rights Committee) ซึ่งเป็นคณะกรรมการประจำกติกาฯ ได้ตีความว่า คดีเกี่ยวกับยาเสพติด (drug-related
 crimes) ไม่ถือเป็นคดีอุกฉกรรจ์ ที่สุดในความหมายของกติกาฯ และไม่ควรมีการลงโทษประหารชีวิต

ดังนั้น หากมีการตัดสินความผิดตามมาตราดังกล่าวโดยใช้โทษประหารชีวิต ควรมีคำอธิบาย
 อย่างชัดเจนถึงเหตุผลของการวินิจฉัยว่าบุคคลที่ถูกตัดสินประหารชีวิตเป็นผู้ที่เป็นหัวหน้า ผู้มีหน้าที่สั่งการ หรือผู้
 มีหน้าที่จัดการในเครือข่ายอาชญากรรมอย่างแท้จริง หรือได้กระทำการอย่างไรที่นำไปสู่ข้อวินิจฉัยว่าได้ทำให้

เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประชาชนทั่วไป เพื่อประโยชน์ในการอธิบายเหตุผลต่อสาธารณชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงองค์การระหว่างประเทศ

- มาตรา ๑๔๒ วรรคสาม การกำหนดบทลงโทษบางประการเรื่องยาเสพติดถือว่ามี การพัฒนาที่ดีมีการกำหนดเงื่อนไขในการพิจารณาก่อนลงโทษหาชีวิต ซึ่งทำให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจพิจารณาได้ อย่างไรก็ตาม การกำหนดบทลงโทษประหาร ควรเป็นไปตามแผนการรณรงค์เปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิต เป็นไปตามมติของคณะกรรมการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๙ และมติของ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมืองและข้อเสนอแนะให้ไทยตอบรับภายใต้กลไกรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศ หรือ UPR

คำชี้แจง

สำหรับประเด็นที่มีผู้เห็นว่าควรมีการกำหนดบทนิยามนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นด้วยที่ควร จะมีการกำหนดบทนิยามเพื่อความชัดเจน

๒. มาตรา ๑๔๕

- มาตรา ๑๔๕ ขอเสนอให้แก้ไข ความผิดเกี่ยวกับ การผลิต นำเข้า ส่งออก และจำหน่าย ยาเสพติดประเภท ๕ ใหม่ทั้งหมด โดยลดโทษยาเสพติดประเภท ๕ ที่มีประโยชน์ทางการแพทย์ และใช้มาตรการ ทางแพ่ง มาตรการทางภาษีเข้ามาแทน

คำอธิบาย ให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิด การผลิต นำเข้า ส่งออก และจำหน่าย ยาเสพติด ประเภท ๕ ที่ไม่สูงกว่ากฎหมายยาเสพติดปัจจุบัน เนื่องจากบทลงโทษตามมาตรานี้น่าจะขัดต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากมีบทลงโทษที่รุนแรงไม่ได้สัดส่วนกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการใช้ยาเสพติดประเภท ๕ เช่น การจำหน่ายน้ำกระท่อม ที่ไม่มีสารเสพติดอื่นใด และไม่มีผลกระทบต่อร่างกาย แต่กลับได้รับโทษอาญาที่รุนแรง นอกจากนี้ควรจำแนกยาเสพติดประเภท ๕ ออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่ ๑ กลุ่มที่มีประโยชน์ทางการแพทย์ กับ กลุ่มที่ ๒ กลุ่มที่ไม่มีประโยชน์ทางการแพทย์และมีผลกระทบทางสังคมและสุขภาพ ซึ่งความผิดเกี่ยวกับกลุ่มที่ ๒ ควรมีบทลงโทษที่รุนแรงกว่า เช่น หนักขึ้นกว่า

คำชี้แจง

ในประเด็นนี้สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่านโยบายทางอาญาเกี่ยวกับการควบคุมยาเสพติดให้ โทษประเภท ๕ ยังคงมีความจำเป็นอยู่ เพราะเป็นมาตรการที่สำคัญในการควบคุมการลักลอบค้ายาเสพติด เพื่อ ป้องกันมิให้นำยาเสพติดให้โทษประเภท ๕ ไปใช้ในทางที่ผิด โดยในร่างประมวลกฎหมายฉบับนี้ได้มีการปรับปรุง หลักเกณฑ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาเสพติด โดยมีการผ่อนปรนการใช้ประโยชน์จากยาเสพติดให้โทษ ประเภท ๕ เพื่อการศึกษาวิจัยและใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์แล้ว

ส่วนประเด็นเรื่องบทลงโทษนั้นเมื่อพิจารณาความผิดในลักษณะเดียวกันที่กำหนดไว้ใน ลักษณะ ๔ (มาตรา ๑๔๒ – มาตรา ๑๔๖) จะเห็นได้ว่าการกำหนดอัตราโทษสำหรับยาเสพติดแต่ละประเภทไว้ อย่างเป็นลำดับแล้ว ส่วนในประเด็นที่ยาเสพติดในประเภทเดียวกันควรมีบทลงโทษที่แตกต่างกันนั้น ในประเด็นนี้ ร่างประมวลกฎหมายฉบับนี้กำหนดให้ศาลได้เปิดโอกาสให้ศาลได้ใช้ดุลพินิจโดยพิจารณาถึงความร้ายแรง ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. จึงเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๔๕ มีความเหมาะสมแล้ว

๓. มาตรา ๑๕๐

- การลงโทษน้อยตาม มาตรา ๑๕๐ ควรใช้คำว่าเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อให้หมายความรวมถึงการทำผิดเกี่ยวกับวัตถุออกฤทธิ์ด้วย เพราะในลักษณะ ๔ เป็นบทกำหนดโทษเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งบางมาตรามีวัตถุออกฤทธิ์ด้วย ทั้งนี้เพื่อมิให้ลักลั่นกัน (แต่จะบัญญัติไม่ให้นำรวมถึงสารระเหยก็ได้) และขัดกับ มาตรา ๑๔๙ ด้วย

คำชี้แจง

ในประเด็นนี้สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นด้วยในหลักการที่ควรจะต้องมีการกำหนดการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดนั้น ควรรวมถึงยาเสพติดทุกประเภท

๔. มาตรา ๑๕๓ มาตรา ๑๕๔

- เสนอให้เพิ่มอัตราโทษอาญาแก่ผู้จำหน่ายสารระเหยให้แก่ผู้มีอายุไม่เกินสิบแปดปีและผู้ที่ตนรู้หรือควรรู้ว่าเป็นผู้ติดสารระเหย เสนอแก้ไขเป็น

“มาตรา ๑๕๓ ผู้ใดจำหน่ายสารระเหยแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี เว้นแต่เป็นการจำหน่ายโดยสถานศึกษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอน อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทแต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

“มาตรา ๑๕๔ ผู้ใดจำหน่ายหรือจัดหาสารระเหยให้แก่ผู้ซึ่งตนรู้หรือควรรู้ว่าเป็นผู้ติดสารระเหย อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทแต่ไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการจำหน่ายหรือจัดหาสารระเหยให้แก่บุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีแต่ไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทแต่ไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

คำอธิบาย เนื่องจากสารระเหยเป็นสิ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของผู้เสพและก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลและสังคม มีอันตรายร้ายแรงมากกว่ายาเสพติดประเภท ๑ (กรณีเมทแอมเฟตามีน) จึงควรมีอัตราโทษที่สูงกว่ากฎหมายปัจจุบัน

คำชี้แจง

อัตราโทษอาญาที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๕๓ และมาตรา ๑๕๔ นั้นเป็นหลักการเดิมที่นำมาจากพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. ๒๕๓๓ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๓/๑ ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่า การกำหนดอัตราโทษทางอาญาในเรื่องนี้มีความเหมาะสมแล้ว

๕. มาตรา ๑๕๕

- ไม่เห็นด้วยกับมาตรา ๑๕๕ ที่กำหนดให้การเสพสารระเหยต้องเป็นความผิดและมีโทษทางอาญา เพราะผู้ติดสารระเหยมีผลกระทบทางร่างกายและจิตใจมากกว่าผู้เสพสารเสพติดอื่นๆ จึงควรเป็นเสมือนผู้ป่วยที่ควรจะได้รับกำกับการบำบัดรักษามากกว่าการที่จะกำหนดให้เป็นความผิดและมีบทลงโทษทางอาญา

คำชี้แจง

ในประเด็นนี้สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่า การกำหนดให้การเสพสารระเหยเป็นความผิดนั้น ยังคงมีความจำเป็นอยู่ เพราะนโยบายทางอาญาเกี่ยวกับการควบคุมการเสพยาเสพติดนั้น เห็นว่ารัฐยังคงต้องมีการควบคุมมิให้มีการนำยาเสพติดมาใช้ในทางที่ผิด แต่สำหรับขั้นตอนการดำเนินการในส่วนของผู้เสพนั้น ประมวลกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้มีการดำเนินการกับผู้เสพ โดยได้กำหนดให้มีการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพทางสังคมที่มองผู้เสพเป็นผู้ป่วย ตามที่กำหนดไว้ในภาค ๒ แล้ว

๖. ความเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

- ขอให้เพิ่มบทกำหนดโทษ กรณีที่ฝ่าฝืนมาตรา ๓๘

คำอธิบาย ไม่มีบทบัญญัติกำหนดฐานความผิดและกำหนดโทษกรณีฝ่าฝืนมาตรา ๓๘

- ไม่เห็นด้วยที่กำหนดให้ทุกการกระทำความผิดมีโทษในระดับเดียวกัน

คำชี้แจง

ในประเด็นที่ขอให้เพิ่มบทกำหนดโทษกรณีฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ นั้น ร่างมาตรา ๓๘ ถูกกำหนดไว้ใน ภาค ๑ ลักษณะ ๓ หมวด ๔ การอนุญาตเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ ซึ่งมาตรา ๔๖ ได้บัญญัติว่าผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหมวดนี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามหมวดนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยการเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุมยาเสพติด หรือผู้อนุญาต แล้วแต่กรณี พิจารณาตักเตือน สั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือเพิกถอนใบอนุญาต ตามสมควรแก่กรณี ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น ในประเด็นนี้สำนักงาน ป.ป.ส. จึงเห็นว่ากฎหมายได้มีการกำหนดให้มีบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ ไว้แล้ว

ส่วนที่มีผู้แสดงความคิดเห็นว่าไม่เห็นด้วยที่กำหนดให้ทุกการกระทำความผิดมีโทษในระดับเดียวกัน ขอเรียนว่า ร่างประมวลกฎหมายฉบับนี้ได้มีการปรับปรุงแก้ไขโดยกำหนดให้อัตราโทษในคดียาเสพติด จะมีระดับความหนักเบาโดยพิจารณาจากบทบาท พฤติการณ์และความร้ายแรงเป็นลำดับขั้น ตัวอย่างเช่น การกำหนดบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดมาตรา ๑๔๒ วรรคหนึ่งกำหนดว่า หากเป็นการผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๕ ปีและปรับไม่เกิน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งจะไม่มีการกำหนดอัตราโทษขั้นต่ำเพื่อเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

แต่หากผู้กระทำความผิดมีพฤติการณ์ในการกระทำความผิดในลักษณะที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔๒ วรรคสอง อาทิเช่น การกระทำให้การค้า การจำหน่ายแก่บุคคลอายุไม่เกิน ๑๘ ปี หรือการจำหน่ายในบริเวณสถานศึกษา อัตราโทษก็จะเพิ่มสูงขึ้น โดยต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๒ - ๒๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ - ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท และหากพฤติการณ์ในการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดมีความร้ายแรงมาก เช่น เป็นการกระทำความผิดโดยเป็นหัวหน้า ผู้มีหน้าที่สั่งการ หรือผู้มีหน้าที่จัดการในเครือข่ายอาชญากรรม ผู้นั้น ก็จะต้องถูกลงโทษจำคุกตั้งแต่ ๕ ปี จนถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ - ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือประหารชีวิต

ซึ่งจากการกำหนดบทลงโทษใหม่นี้ จะมีการแบ่งระดับของผู้กระทำความผิดและกำหนดอัตราโทษอย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้ศาลได้ใช้ดุลพินิจอย่างเต็มที่ แต่ในส่วนของนักค้ายาเสพติดรายใหญ่หรือรายสำคัญ บทลงโทษขั้นสูงนั้นมิได้ลดลงเลย ยังคงมีอัตราโทษจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ ถึง ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือประหารชีวิตเช่นเดิม (มาตรา ๑๔๒, ๑๔๓, ๑๔๔, ๑๔๕ และ ๑๔๖)

๒.๑๕ ลักษณะ ๖ บทกำหนดโทษเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนตำรับ

ลักษณะ ๗ บทกำหนดโทษเกี่ยวกับการเสพยาเสพติดและการมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดเพื่อเสพ

ลักษณะ ๘ บทกำหนดโทษสำหรับการจูงใจ ชักนำ ยุยงส่งเสริม ใช้อุบายหลอกลวง หรือใช้กำลังบังคับ ให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด

(มาตรา ๑๕๖ - มาตรา ๑๗๐)

๑. มาตรา ๑๖๐ มาตรา ๑๖๑

- ไม่เห็นด้วยกับมาตรา ๑๖๐ มาตรา ๑๖๑ ที่กำหนดให้การเสพยาเสพติดประเภท ๑ ประเภท ๒ หรือประเภท ๕ อันมิใช่กรณีตามมาตรา ๑๑๑ และมาตรา ๑๑๒ เป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา เพราะเพื่อเป็นที่ยอมรับว่านโยบายหลักนี้จะนำมาใช้กับผู้เสพยาเสพติด คือ เน้นการใช้ระบบสาธารณสุขในการดูแลผู้เสพยาเสพติดซึ่งถือเป็นผู้ป่วยแบบบูรณาการ (อ้างอิงคำกล่าวของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และ พล.อ.ไพบูลย์ คุ้มฉายา ขณะดำรงตำแหน่ง รมว.ยุติธรรม รวมถึงหลักการสากลของการประชุม UNGASS 2016)

- มาตรา ๑๖๐-๑๖๑ ขอเสนอให้แก้ไขอัตราโทษในความผิดฐานเสพยาเสพติดและการมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดเพื่อเสพยาเสพติดประเภท ๕ ที่มีประโยชน์ทางการแพทย์ ให้มีอัตราโทษไม่สูงกว่ากฎหมายยาเสพติดปัจจุบัน เช่น กรณีพืชกระท่อม และใช้มาตรการทางสังคม มาตรการทางปกครอง เข้ามาแทน เช่นเดียวกับต่างประเทศ เช่น เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส และแคนาดา

คำอธิบาย เพื่อไม่ให้มีคดีขึ้นสู่ศาลจำนวนมาก และควรใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษทางอาญา

- มาตรา ๑๖๑ วรรคสอง อาจทำให้หลักการการพิสูจน์เป็นของโจทก์ หากจำเลยครอบครอง ยาเสพติดในปริมาณที่ไม่เกินตามที่กฎกระทรวงกำหนด โจทก์อาจต้องมีภาระการพิสูจน์ว่าจำเลยครอบครองโดยมีเจตนาอย่างอื่น ไม่ได้มีไว้เพื่อเสพ

คำชี้แจง

การกำหนดให้การเสพยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ ประเภท ๒ และประเภท ๕ หรือการเสพวัตถุออกฤทธิ์เป็นความผิดยังคงมีความจำเป็นอยู่ เพราะนโยบายทางอาญาในเรื่องดังกล่าวยังคงเห็นว่ารัฐยังคงต้องมีมาตรการควบคุมให้มี การนำยาเสพติดมาใช้ในทางที่ผิด แต่สำหรับขั้นตอนการดำเนินการในส่วนของผู้เสพนั้น ประมวลกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้มีการดำเนินการกับผู้เสพ โดยได้กำหนดให้มีการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพทางสังคมที่มองผู้เสพเป็นผู้ป่วย ที่เน้นการใช้ระบบสาธารณสุขในการดูแลผู้เสพผู้ติดซึ่งถือเป็นผู้ป่วยแบบบูรณาการตามที่กำหนดไว้ในภาค ๒ แล้ว

ส่วนในประเด็นที่มีผู้แสดงความคิดเห็นว่าหากจำเลยครอบครองยาเสพติดในปริมาณที่ไม่เกินตามที่กฎกระทรวงกำหนด โจทก์อาจต้องมีภาระการพิสูจน์ว่าจำเลยครอบครองโดยมีเจตนาอย่างอื่น ไม่ได้มีไว้เพื่อเสพนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นด้วยในหลักการนี้เพราะการดำเนินคดียาเสพติดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายนี้ต้องการที่จะให้มีการพิจารณาความผิดและบทลงโทษโดยดูจากพฤติการณ์และความร้ายแรงในการกระทำความผิด โดยกรณีการครอบครองเพื่อเสพนั้นได้มีการกำหนดเป็นบทสันนิษฐานในทางที่เป็นคุณกับผู้ครอบครองในปริมาณเล็กน้อยตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่หากจำเลยครอบครองปริมาณเล็กน้อยไม่เกินกว่าที่กำหนดแล้ว หากผู้ดำเนินคดีเห็นว่าบุคคลดังกล่าวมีพฤติการณ์ที่ไม่ใช่ผู้เสพยาเสพติด ก็จะต้องพิสูจน์ให้เห็นถึงเจตนาของผู้นั้นว่าการมียาเสพติดในปริมาณเล็กน้อยของจำเลยมีได้มีไว้เพื่อการเสพสำหรับตนเองอย่างไร

๒. มาตรา ๑๖๒

- มาตรา ๑๖๒ มีถ้อยคำที่ เสพยาเสพติดเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานบางอย่าง เป็นถ้อยคำที่ไม่ชัดเจน กำกวม เป็นการบัญญัติโดยมิได้คำนึงถึงสังคมโดยรวม จึงอาจไม่สอดคล้องกับการควบคุม ป้องกันการแพร่กระจายยาเสพติด

คำชี้แจง

มาตรา ๑๖๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดกรอบการพิจารณาและพิพากษาคดีของศาลที่ในการพิจารณานั้นจะต้องคำนึงเรื่องใดบ้าง ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่าการกำหนดดังกล่าวเป็นเพียงกรอบการพิจารณาของศาลเท่านั้น ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่ามีความเหมาะสมแล้ว

๓. มาตรา ๑๖๕

- มาตรา ๑๖๕ ควรขยายความข้อความที่บัญญัติว่า “หากจำเลยสำนึกในการกระทำ โดยตกลงเข้ารับการรักษาหรือการฟื้นฟูสภาพทางสังคม เมื่อศาลสอบถามพนักงานอัยการแล้ว หากศาลเห็นสมควร ให้ส่งตัวจำเลยไปสถานพยาบาลยาเสพติดเพื่อเข้ารับการรักษาต่อไป”

คำอธิบาย เนื่องจากไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์ของคำถาม ที่ศาลสอบถามพนักงานอัยการ ควรเขียนขยายความ

คำชี้แจง

การกำหนดให้ศาลสอบถามอัยการในเรื่องดังกล่าวนี้ มีขึ้นเพื่อให้ศาลได้สอบถามความเห็นของพนักงานอัยการว่ามีความเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งตัวจำเลยไปเข้ารับการรักษาอย่างไร ซึ่งเห็นว่าหากเขียนขยายความของคำถามที่ให้ศาลสอบถามพนักงานอัยการก็จะทำให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

๔. ความเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

- เห็นว่าควรนำบทกำหนดโทษไปต่อท้ายมาตราที่ระบุเป็นความผิดเลย

คำชี้แจง

ในประเด็นนี้เป็นประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบการร่างกฎหมาย โดยสำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่ารูปแบบที่ใช้ในร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา มีความเหมาะสมแล้ว

๒.๑๖ ลักษณะ ๔ บทกำหนดโทษสำหรับความผิดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

ลักษณะ ๑๐ บทกำหนดโทษสำหรับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

ลักษณะ ๑๑ บทกำหนดโทษเกี่ยวกับการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

(มาตรา ๑๗๑ - มาตรา ๑๘๑)

๑. มาตรา ๑๗๑

- มาตรา ๑๗๑ ระวังโทษปรับขั้นต่ำและขั้นสูงน้อยเกินไป ควรกำหนดขั้นต่ำ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ขั้นสูง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท มิฉะนั้นผู้ประกอบการจะไม่เกรงกลัว

คำชี้แจง

ร่างมาตรา ๑๗๑ เป็นบทบัญญัติที่นำมาหลักการมาจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๑๕ ทวิ ที่กำหนดให้มีอัตราโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท ซึ่งในประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นว่า ระวังโทษปรับขั้นต่ำและขั้นสูงน้อยเกินไป ควรกำหนดขั้นต่ำ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ขั้นสูง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท มิฉะนั้นผู้ประกอบการจะไม่เกรงกลัวนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่าบทลงโทษดังกล่าวมีอัตราโทษที่ได้สัดส่วนกับระดับของการกระทำความผิดและมีความเหมาะสมแล้ว

๒. มาตรา ๑๗๒

- เสนอขอให้แก้ไข บทลงโทษฐานการไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ จากปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท เป็น ปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท และมีค่าปรับรายวัน

คำอธิบาย ซึ่งมีบทลงโทษต่ำมาก ควรกำหนดให้มีโทษปรับทางปกครองสำหรับผู้รับอนุญาต เหมือนกับกฎหมายอื่น ๆ ที่มีโทษปรับทางปกครองในอัตราสูง

คำชี้แจง

ร่างมาตรา ๑๗๒ เป็นบทบัญญัติที่นำมาหลักการมาจากพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๓๙ ที่กำหนดให้มีอัตราโทษปรับไม่เกินสองพันบาท โดยในประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นโดยเสนอขอให้แก้ไขบทลงโทษฐานการไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่จากปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท เป็น ปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท และมีค่าปรับรายวัน เนื่องจากเห็นว่าอัตราโทษต่ำมาก ควรกำหนดให้มีโทษปรับทางปกครองสำหรับผู้รับอนุญาตเหมือนกับกฎหมายอื่น ๆ ที่มีโทษปรับทางปกครองในอัตราสูง นั้น สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่าบทลงโทษดังกล่าวมีอัตราโทษที่ได้สัดส่วนกับระดับของการกระทำความผิดและมีความเหมาะสมแล้ว

๓. มาตรา ๑๘๒

- เสนอขอให้แก้ไขมาตรา ๑๗๕

“มาตรา ๑๗๕ ภายใต้บังคับ มาตรา ๑๒๙ วรรคสาม กรรมการ อนุกรรมการ หรือสมาชิกของคณะทำงานตามประมวลกฎหมายนี้ เลขานุการ ป.ป.ส. รองเลขานุการ ป.ป.ส. เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายนี้ผู้ใด กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดเสียเอง ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น”

คำอธิบาย ข้อความซ้ำกับมาตรา ๑๒๙ วรรคสาม เมื่อเพิ่มข้อความในมาตรา ๑๗๕ ควรตัดข้อความในมาตรา ๑๒๙ วรรคสาม

- กำหนดโทษเป็น ๓ เท่า เห็นว่าสูงเกิน

คำชี้แจง

ร่างมาตรา ๑๗๕ เป็นบทบัญญัติที่นำมาหลักการมาจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๑๗ ที่กำหนดให้กรรมการ เลขานุการ ป.ป.ส. รองเลขานุการ ป.ป.ส. เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ใด หากกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดเสียเอง ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ซึ่งร่างมาตรา ๑๗๕ นี้ได้ปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมขึ้น โดยปรับปรุงแก้ไขใน ๒ ประเด็น คือ

๑. แก้ไขฐานความผิดที่จะต้องระวางโทษสูงขึ้น จากเดิมที่กำหนดให้ทุกฐานความผิดพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๕๙ พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. ๒๕๓๓ และพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเป็นเฉพาะ “ความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด” ซึ่งจำกัดเฉพาะความผิดความผิดเกี่ยวกับการผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติด เว้นแต่มีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ และให้หมายรวมรวมถึง การสมคบ สนับสนุน ช่วยเหลือ หรือพยายามกระทำความผิดดังกล่าว ตามที่กำหนดไว้ในบทนิยาม มาตรา ๑ ซึ่งจะทำให้ความผิดที่เป็นเพียงความผิดเล็กน้อยมีอัตราโทษที่เหมาะสมกับระดับของการกระทำความผิด

๒. การแก้ไขบุคคลผู้ต้องระวางโทษเพิ่มสูงขึ้น โดยเพิ่มบุคคลผู้ต้องระวางโทษเพิ่มสูงขึ้นมากกว่ากฎหมายเดิมโดยกำหนดเพิ่มให้อนุกรรมการ หรือสมาชิกของคณะทำงานตามประมวลกฎหมายนี้ เพื่อให้มีความครอบคลุมมากขึ้น

ส่วนในประเด็นที่มีผู้แสดงความเห็นว่า ข้อความซ้ำกับมาตรา ๑๒๙ วรรคสาม เมื่อเพิ่มข้อความในมาตรา ๑๗๕ ควรตัดข้อความในมาตรา ๑๒๙ วรรคสามนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. ขอเรียนว่า มาตรา

๑๒๙ วรรคสาม มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มโทษในกรณีที่กรรมการ ป.ป.ส. เลขาธิการ ป.ป.ส. รองเลขาธิการ ป.ป.ส. เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ได้มาโดยคำสั่งอนุญาตของอธิบดี ผู้พิพากษาศาลอาญาตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญา ซึ่งกรณีดังกล่าวนี้ ไม่ใช่ความผิดร้ายแรง เกี่ยวกับยาเสพติด ตามที่กำหนดในบทนิยาม มาตรา ๑ จึงต้องมีการกำหนดไว้

ส่วนในประเด็นที่มีผู้เห็นว่า กำหนดให้เพิ่มโทษเป็น ๓ เท่า สูงเกินไปนั้น บุคคลที่กำหนดให้ ต้องระวางโทษสูงขึ้นเมื่อกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดดังกล่าว นั้น เป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรง เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งบุคคลที่กำหนดไว้นี้ อาจเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับการปราบปรามการลักลอบค้ายาเสพติด เช่น ข้อมูลการสืบสวนสะกดรอย ข้อมูลด้านการข่าวยาเสพติด ดังนั้น หากบุคคลดังกล่าวกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเสียเอง ก็ควรที่จะมีระวางโทษสูงกว่าบุคคลทั่วไป แต่ทั้งนี้ กฎหมายก็ให้ศาลใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษได้ตามความเหมาะสม ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. จึงเห็นว่า บทลงโทษดังกล่าวมีอัตราโทษที่ได้สัดส่วนกับระดับของการกระทำความผิดและมีความเหมาะสมแล้ว

๔. มาตรา ๑๗๖

- มาตรา ๑๗๖ กำหนดโทษเป็น ๓ เท่า เห็นว่าสูงเกิน
- บทกำหนดโทษสำหรับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ควรมีเนื้อหาครอบคลุมเหมือนเช่น

ประมวลกฎหมายอาญา

คำชี้แจง

ร่างมาตรา ๑๗๖ เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ โดยกำหนดให้กรรมการ อนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายนี้ หรือเจ้าพนักงานหรือข้าราชการผู้ใด กระทำความผิดต่อตำแหน่ง หน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา อันเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้ สำหรับความผิดนั้น เช่น กรณีที่เป็นเจ้าพนักงานตำรวจ หากรับผลประโยชน์เพื่อไม่ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำ ความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด อันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามที่กำหนดไว้ในประมวล กฎหมายอาญามาตรา ๑๔๙ ก็จะต้องระวางโทษเป็นสามเท่า ซึ่งในประเด็นที่มีผู้เห็นว่า กำหนดให้เพิ่มโทษเป็น ๓ เท่า สูงเกินไปนั้น บุคคลที่กำหนดให้ต้องระวางโทษสูงขึ้นเมื่อกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดดังกล่าว นั้น เป็นบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ดังนั้น หากบุคคลดังกล่าวกระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติดเสียเอง ก็ควรที่จะมีระวางโทษสูงกว่าบุคคลทั่วไป แต่ทั้งนี้กฎหมายก็ให้ศาลใช้ดุลพินิจในการ กำหนดโทษได้ตามความเหมาะสม ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. จึงเห็นว่าบทลงโทษดังกล่าวมีอัตราโทษที่ได้สัดส่วน กับระดับของการกระทำความผิดและมีความเหมาะสมแล้ว

ส่วนในประเด็นที่มีผู้แสดงความคิดเห็นว่า บทกำหนดโทษสำหรับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ควรมีเนื้อหาครอบคลุมเหมือนเช่นประมวลกฎหมายอาญานั้น สำนักงาน ป.ป.ส. ขอเรียนว่า กรณีดังกล่าวเมื่อได้มีการ กำหนดความผิดและบทลงโทษสำหรับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ไว้ในประมวลกฎหมายอาญาแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องมากำหนดในร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดซ้ำอีก

๕. มาตรา ๑๗๗

- มาตรา ๑๗๗ ให้ลงโทษเป็นสองเท่า น่าจะพิมพ์ผิด เพราะไม่สอดคล้องกับ มาตรา ๑๗๖ อีกทั้งไม่สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ และพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ มาตรา ๑๐๐ เดิม ที่ให้ลงโทษหนักเป็นสามเท่า เหมือนกันหมด จึงไม่ควรให้เกิดความสับสน

คำชี้แจง

ร่างมาตรา ๑๗๗ เป็นบทบัญญัติที่นำมาหลักการมาจากพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๑๐ ที่กำหนดให้กรรมการหรืออนุกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด เจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาลหรือสภาท้องถิ่นอื่น ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์การหรือหน่วยงานของรัฐหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจผู้ใดกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือกระทำความผิดตามมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ซึ่งร่างมาตรา ๑๗๗ นี้ได้ปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมขึ้น โดยปรับปรุงแก้ไขบุคคลผู้ต้องระวางโทษเพิ่มสูงขึ้น ให้สอดคล้องกับตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐยิ่งขึ้น

ส่วนในประเด็นที่มีผู้เห็นว่าควรกำหนดให้เพิ่มโทษเป็น ๓ เท่า นั้น เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๗๖ นั้น ขอเรียนว่าบุคคลที่กำหนดให้ต้องระวางโทษสูงขึ้นตามมาตรา ๑๗๕ และ มาตรา ๑๗๖ เป็นบุคคลที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามตำแหน่งราชการหรือเป็นเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ดังนั้น บุคคลกลุ่มดังกล่าวจึงได้กำหนดให้มีระวางโทษ ๓ เท่า ส่วนกลุ่มบุคคลตามมาตรา ๑๗๗ นั้น เป็นกลุ่มบุคคลที่แม้ว่าจะเกี่ยวข้องกับอำนาจรัฐ แต่ก็ไม่ใช่อำนาจหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามตำแหน่งราชการหรือเป็นเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม แต่ก็เป็นบุคคลที่เป็นผู้ใช้อำนาจรัฐ ดังนั้น จึงเห็นควรกำหนดให้กลุ่มบุคคลตามมาตรา ๑๗๗ ต้องระวางโทษสูงขึ้นกว่ากรณีบุคคลทั่วไป แต่มีอัตราน้อยกว่าบุคคลผู้มีตำแหน่งและมีอำนาจหน้าที่โดยตรง จึงได้กำหนดไว้ให้ต้องระวางโทษ ๒ เท่า เพื่อให้อัตราโทษมีความเหมาะสมกับระดับของการกระทำความผิด ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. จึงเห็นว่าบทลงโทษดังกล่าวมีอัตราโทษที่ได้สัดส่วนกับระดับของการกระทำความผิดและมีความเหมาะสมแล้ว

๖. มาตรา ๑๗๘

- ขอเสนอให้แก้ไขมาตรา ๑๗๘ ควรมีระบบขออนุญาตให้สามารถกระทำนอกสถานพยาบาลได้ เพื่อเป็นการลดความแออัดในสถานพยาบาล และเพิ่มความยืดหยุ่นกรณีต้องมีการบำบัดรักษา ผู้ติดยาเสพติดนอกสถานพยาบาล

- มาตรา ๑๗๘ อาจเป็นปัญหากับวัดที่ทำการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

คำชี้แจง

มาตรา ๑๗๘ เป็นบทกำหนดโทษสำหรับผู้ทำการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดเป็นปกติธุระโดยมิได้กระทำในสถานพยาบาลยาเสพติดหรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่ว่าจะได้รับประโยชน์ตอบแทนหรือไม่ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๑๙ ซึ่งในประเด็นที่มีผู้ขอเสนอให้แก้ไขมาตรา ๑๗๘ ว่าควรมีระบบขออนุญาตให้สามารถกระทำนอกสถานพยาบาลได้ เพราะจะช่วยลดความแออัดในสถานพยาบาล และเพิ่มความยืดหยุ่นกรณีต้องมีการบำบัดรักษา ผู้ติดยาเสพติดนอกสถานพยาบาล สำนักงาน ป.ป.ส. ขอเรียนว่าเหตุผลที่ต้องกำหนดให้การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดจะต้องกระทำใน “สถานพยาบาลยาเสพติด” หรือ “สถานฟื้นฟูสมรรถภาพสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด” นั้น ก็เพื่อเป็นการคุ้มครองประชาชนให้ได้รับการดูแลบำบัดรักษาที่มีคุณภาพ โดยผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบำบัดรักษา และมีสถานที่ที่มีอุปกรณ์และเครื่องมือทางการแพทย์ที่จำเป็นในการดูแลผู้เข้ารับการบำบัดรักษา ทั้งนี้ มาตรฐานในการจัดตั้งสถานพยาบาลยาเสพติด หรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จะถูกควบคุมโดยคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ซึ่งหากภาคเอกชนที่มีความพร้อมทั้งทางด้านบุคลากรทางสาธารณสุข สถานที่ และอุปกรณ์ทางการแพทย์ และมีมาตรฐานในการดูแลผู้ติดยาเสพติดตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟู

ผู้ติดตามเสพติดกำหนดแล้ว สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นควรที่จะให้องค์กร ภาคเอกชน เข้ามาทำภารกิจนี้ร่วมกับภาครัฐได้ แต่ควรจะสอบถามความเห็นของทางกระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าว

ส่วนในกรณีที่มีผู้เห็นว่าอาจมีปัญหาเกี่ยวกับวัดที่มีการบำบัดรักษาผู้ติดตามเสพติดนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่า การบำบัดรักษาในวัดที่ดำเนินการจนประสบผลสำเร็จอาจเป็นวิธีการบำบัดรักษาโดยภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ซึ่งควรที่จะเปิดกว้างให้จัดการบำบัดรักษาประเภทหนึ่งได้ตามการวินิจฉัยของแพทย์ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ในการกำหนด ดังนั้น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานการจัดตั้ง และการรับรองคุณภาพของสถานพยาบาลเสพติดหรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพสมรรถภาพผู้ติดตามเสพติด ก็ควรที่จะมีการนำประเด็นเรื่องการบำบัดรักษาในวัดโดยวิธีการแพทย์แผนไทย เข้าไปพิจารณาในการจัดทำมาตรฐานในการจัดตั้งสถานพยาบาลเสพติดหรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพสมรรถภาพผู้ติดตามเสพติดด้วย ซึ่งหากมีการกำหนดหลักเกณฑ์ให้รองรับกับวิธีการบำบัดรักษาโดยภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยซึ่งใช้ในวัดบางแห่งแล้ว ก็จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ แต่ควรจะสอบถามความเห็นของทางกระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าว

๗. ความเห็นเพิ่มเติมอื่น ๆ

- ขอเสนอให้เพิ่มมาตรา ๑๗๒/๑ บทลงโทษฐานขัดขวางการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังนี้

“มาตรา ๑๗๒/๑ ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท”

คำอธิบาย เทียบเคียงจาก พ.ร.บ.วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.๒๕๕๙ มาตรา ๑๓๙

- ควรพิจารณาประเด็นในลักษณะ ๑๐ กรณีเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของทางราชการหน่วยงานของรัฐ นอกเหนือจากความผิดในคดีอาญาแล้ว จะมีในส่วนของการดำเนินการทางวินัย และเจ้าพนักงาน แต่ละหน่วยงานด้วยจึงควรระบุในส่วนนี้ไว้ด้วย เพื่อให้มีการพิจารณาในทางอาญาและวินัย

- สำหรับข้าราชการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๗๖ และมาตรา ๑๗๗ เพื่อมิให้มีปัญหาการตีความใครอย่างไร ให้ยุบรวมมาเป็นมาตราเดียว แล้วพิจารณาว่าจะ ๓ เท่าหรือ ๒ เท่า

คำชี้แจง

ประเด็นที่มีผู้เสนอให้เพิ่มมาตรา ๑๗๒/๑ บทลงโทษฐานขัดขวางการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยเทียบเคียงจาก พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.๒๕๕๙ มาตรา ๑๓๙ นั้น เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๘ ได้กำหนดความผิดและบทลงโทษในกรณีดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะซึ่งสามารถปรับใช้ในเรื่องดังกล่าวได้อยู่แล้ว สำนักงาน ป.ป.ส. จึงเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดไว้

- สำหรับประเด็นที่ต้องการให้มีการกำหนดให้มีการดำเนินการทางอาญาและทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ของทางราชการ หน่วยงานของรัฐผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่าหากข้าราชการหรือพนักงานของรัฐกระทำความผิดซึ่งมีอัตราโทษทางอาญาก็จะเป็นความผิดวินัยตามกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ๆ สังกัดอยู่แล้ว เช่น หากข้าราชการพลเรือนกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งมีความผิดที่มีโทษทางอาญา ก็จะเป็นความผิดวินัยตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ อยู่แล้ว สำนักงาน ป.ป.ส. จึงเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดไว้

ส่วนในกรณีที่มีผู้แสดงความคิดเห็น โดยเสนอให้รวม มาตรา ๑๗๖ และมาตรา ๑๗๗ ให้เป็นมาตราเดียวกันเพื่อมิให้มีปัญหาการตีความ แล้วพิจารณาว่าจะกำหนดให้เพิ่มโทษเท่าใดนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่าวัตถุประสงค์ของมาตรา ๑๗๖ และมาตรา ๑๗๗ นั้นมีความแตกต่างกันจึงเห็นว่าการกำหนดเป็นมาตรา ๑๗๖ และมาตรา ๑๗๗ มีความเหมาะสมแล้ว

๒.๑๗ ลักษณะ ๑๒ การบังคับโทษปรับ

(มาตรา ๑๘๒ - มาตรา ๑๘๓)

๑. มาตรา ๑๘๒

- มาตรา ๑๘๒ ให้เพิ่ม วรรคสาม ควรกำหนดมาตรการให้ผ่อนจ่ายค่าปรับได้ หรือมีเงินยืม สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการเปรียบเทียบปรับหรือประกันตัว โดยผู้มีเงินเสียค่าปรับได้ทำให้คดีเล็กกัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ผู้มีรายได้น้อยอาจถูกกักขังแทนค่าปรับ

คำชี้แจง

ในประเด็นเรื่องการผ่อนจ่ายค่าปรับ หรือผ่อนชำระค่าปรับนั้น หากกฎหมายกำหนดให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจในการผ่อนชำระค่าปรับ หรือกำหนดค่าปรับเป็นงวดได้ ก็จะเปิดโอกาสให้ผู้ต้องโทษปรับที่ไม่มีทรัพย์สิน หรือมีทรัพย์สินแต่ไม่เพียงพอที่จะชำระค่าปรับได้ทั้งหมด ซึ่งไม่มีเจตนาหลีกเลี่ยงการชำระค่าปรับ สามารถยื่นคำร้องขอผ่อนชำระค่าปรับหรือขอชำระค่าปรับเป็นงวดได้ และถึงแม้ว่ารัฐจะไม่ได้ค่าปรับเป็นเงินก้อนจากผู้กระทำความผิดในคราวเดียว แต่ท้ายที่สุดเมื่อผู้ต้องโทษปรับผ่อนชำระค่าปรับครบถ้วน รัฐก็จะได้รับค่าปรับเต็มตามจำนวนที่กำหนดในคำพิพากษา บรรลุวัตถุประสงค์ของการลงโทษที่มุ่งประสงค์ลงโทษในทางทรัพย์สิน ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้กระทำความผิดได้มีโอกาสสำนึกในความผิดของตน โดยพยายามขวนขวายหาทรัพย์สินมาชำระค่าปรับให้ครบถ้วน และยังเป็นหนทางหนึ่งในการป้องกันการหลีกเลี่ยงไม่ชำระค่าปรับโดยยอมที่จะถูกกักขังแทนค่าปรับ และในท้ายที่สุดรัฐยังจะได้รับประโยชน์ที่จะไม่ต้องสิ้นเปลืองงบประมาณแผ่นดินที่จะต้องนำมาใช้ในการดำเนินการบังคับโทษปรับ รวมถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการกักขังแทนค่าปรับอีกด้วย แต่สิทธิในการขอผ่อนชำระค่าปรับนี้ไม่ควรจะมีการกำหนดในกลุ่มของ “ผู้ค้ำรายใหญ่” ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับผลประโยชน์ตัวจริงจากการลักลอบค้ายาเสพติด

สำหรับในประเด็นเรื่องเงินยืมสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการเปรียบเทียบปรับหรือประกันตัวนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่าเป็นหลักการที่ดี เพื่อให้โอกาสผู้ต้องหาหรือจำเลยมีโอกาสที่ได้รับการประกันตัวออกมาสามารถดำเนินการค้นหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนในกระบวนการยุติธรรม แต่ในประเด็นนี้นั้น ในปัจจุบันได้มีการตราพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมาตรา ๕ ได้กำหนดให้มีกองทุนยุติธรรม ซึ่งอยู่ภายในสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การขอลปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ดังนั้น ในประเด็นนี้ หากกำหนดให้มีเงินยืมสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการเปรียบเทียบปรับหรือประกันตัวนั้นก็อาจเข้าซ้อนกับภารกิจของกองทุนยุติธรรมได้

ส่วนในประเด็นว่า ผู้มีเงินเสียค่าปรับได้ทำให้คดีเล็กกัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ผู้มีรายได้น้อยอาจถูกกักขังแทนค่าปรับนั้น การลงโทษปรับแก่จำเลยนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่า ประกอบกับประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑๔๙ กำหนดว่า

“มาตรา ๑๔๙ ความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดตามประมวลกฎหมายนี้ที่มีโทษจำคุกและปรับ ให้ศาลลงโทษจำคุกและปรับด้วยเสมอ โดยคำนึงถึงการลงโทษในทางทรัพย์สินเพื่อป้องปรามการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด

ถ้าศาลเห็นว่าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งของผู้ใดเมื่อได้พิเคราะห์ถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิด ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดและพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว กรณีมีเหตุอันสมควรเป็นการเฉพาะราย ศาลจะลงโทษจำคุกหรือปรับน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้”

ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. จึงเห็นว่าบทบัญญัติในร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดฉบับนี้ เปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษปรับให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแล้ว

๒. มาตรา ๑๘๓

- มาตรา ๑๘๓ ไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือการให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการบังคับคดี เกรงว่าจะมีปัญหาในทางปฏิบัติ

- ควรกำหนดให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา เพื่อทำการบังคับคดี พนักงานอัยการควรมีหน้าที่ขอออกหมายบังคับคดีแล้วส่งหมายบังคับคดีให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. บังคับคดีต่อไป

- ควรให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ช่วยเหลือเจ้าพนักงานบังคับคดีในการบังคับคดี เพราะงานในสำนักงานบังคับคดีมีมากจะเป็นการช่วยกันทำงานให้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

- ควรกำหนดให้มีการแบ่งรายได้บางส่วนที่ได้จากการบังคับคดีโทษปรับให้ตกเป็นรายได้ของแผ่นดิน

คำชี้แจง

เนื่องจากในปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญา ได้มีการปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการบังคับโทษปรับทางอาญา โดยมีการเพิ่มเติมมาตรา ๒๙/๑ ซึ่งบัญญัติว่า

“มาตรา ๒๙/๑ ในกรณีที่ผู้ต้องโทษปรับไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งให้ศาลมีอำนาจออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับ ค่าปรับ

การบังคับคดีตามวรรคหนึ่ง ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งและพนักงานอัยการเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการบังคับคดี และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจหน้าที่ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับ และขายทอดตลาดตามที่ได้รับแจ้งจากศาลหรือพนักงานอัยการ ทั้งนี้ มิให้หน่วยงานของรัฐเรียกค่าฤชาธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายจากผู้ดำเนินการบังคับคดี

การตรวจสอบหาทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับโดยพนักงานอัยการเพื่อการบังคับคดี ตามวรรคสองให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่กระทบต่อการที่ศาลจะมีคำสั่งตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง”

ประกอบกับได้มีการยกเลิกบทบัญญัติในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดี ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกับการบังคับโทษปรับตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

ดังนั้น สำหรับประเด็นเรื่องที่ว่าไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือการให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการบังคับคดี เกรงว่าจะมีปัญหาในทางปฏิบัติ นั้น ในเรื่องนี้สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นด้วยที่จะต้องมีการกำหนดรายละเอียดการประสานความร่วมมือไว้ เพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ โดยนำไปกำหนดในกฎหมายลำดับรอง ซึ่งในเรื่องนี้ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙/๑ วรรคสาม กำหนดให้กำหนดเป็นข้อบังคับอัยการสูงสุด

สำหรับประเด็นที่เห็นว่า ควรกำหนดให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา เพื่อทำการบังคับคดี พนักงานอัยการควรมีหน้าที่ขอออกหมายบังคับคดีแล้วส่งหมายบังคับคดีให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. บังคับคดีต่อไปนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่า การที่ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดกำหนดให้ดำเนินการบังคับโทษปรับนั้นเป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญานั้นมีความเหมาะสมแล้ว ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการบังคับโทษปรับในคดีอาญาทุกประเภท มีการดำเนินการที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สำหรับในประเด็นที่ว่าควรให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ช่วยเหลือเจ้าพนักงานบังคับคดีในการบังคับคดี เพราะงานในสำนักงานบังคับคดีมีมากจะเป็นการช่วยกันทำงานให้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้นนั้น เห็นว่าร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑๘๓ กำหนดให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. อำนวยความสะดวกหรือให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการบังคับคดีด้วย ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่ามีการกำหนดไว้ตามกฎหมายแล้ว

สำหรับประเด็นที่เห็นว่า ควรกำหนดให้มีการแบ่งรายได้บางส่วนที่ได้จากการบังคับคดี โทษปรับให้ตกเป็นรายได้ของแผ่นดินนั้น เห็นว่าร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดได้กำหนดให้มี กองทุนป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งมีกรอบวัตถุประสงค์ของกองทุนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย เพิ่มขึ้นจากวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษา

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษา วิจัย ทดสอบ ทดลอง ฝึกอบรม หรือประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีความรู้หรือความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ฝึกอบรมหรือประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการให้บริการหรือจัดกิจกรรมอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตลอดจนส่งเสริม พัฒนาผู้ติดยาเสพติด ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู และผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู ให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้

(๕) ส่งเสริมและสนับสนุนการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนช่วยเหลือหรือสนับสนุนการป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ทั้งในประเทศและระดับต่างประเทศ

(๖) เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

(๗) กิจกรรมอื่นที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามประมวลกฎหมายนี้

ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในเรื่องดังกล่าว สำนักงาน ป.ป.ส. จึงเห็นว่ายังคงมีความจำเป็นที่กองทุนป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด จะต้องมีงบประมาณเพื่อรองรับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ซึ่งนอกจากจะเป็นเงินได้จากมาตรการริบทรัพย์แล้วยังกำหนดให้เงินได้จากการบังคับโทษปรับในคดียาเสพติดให้ตกเป็นของกองทุนป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด อันจะทำให้การดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามวัตถุประสงค์ของกองทุนเป็นไปตามวัตถุประสงค์

๓. ความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๓.๑ การแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓ และมาตรา ๔ เกี่ยวกับบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

- ไม่มีผู้แสดงความคิดเห็นและให้เหตุผลคัดค้าน

๓.๒ การแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ยาเสพติด” “กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด” “ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด” และ “เจ้าพนักงาน” ตามมาตรา ๕

- นิยามคำว่า “ยาเสพติด” คำว่า “ยาเสพติด” เป็นคำที่ใช้เพื่อสื่อความหมายหรือสร้างความเข้าใจในทางที่ผิด ๆ เป็นคำที่ใช้ตีตราบาปสำหรับคนที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในทำนองเดียวกับ “ยาบ้า” ควรจะใช้เพียงคำว่า “ยาเสพติด” หรือ “สารเสพติด” น่าจะมีความเหมาะสมและถูกต้องมากกว่า

- นิยามคำว่า “ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด” คำว่า “ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด” อาจไม่สอดคล้องกับนิยามในร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดที่มีการแบ่งความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีทั้งความผิดร้ายแรงและความผิดทั่วไป

- นิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ควรระบุนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ให้ชัดเจนว่าหมายถึงลูกจ้างด้วยหรือไม่ และระบุตำแหน่งให้ชัดเจน และควรปรับปรุงบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ให้สอดคล้องกับร่างกฎหมายฉบับอื่นที่มีการแก้ไข (ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.)

คำชี้แจง

นิยามคำว่า “ยาเสพติด”

ปัจจุบันพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕ ได้กำหนดบทนิยามของคำว่ายาเสพติดไว้ว่า “ยาเสพติด” หมายความว่า ยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๓ ได้ให้ความหมายของคำว่ายาเสพติดไว้ว่า “ยาเสพติด” หมายความว่า ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และสารระเหยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย ซึ่งในการปรับปรุงบทนิยามของคำว่า “ยาเสพติด” ตามร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในครั้งนี้ เป็นการปรับปรุงบทนิยามให้มีความสอดคล้องกับร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด ที่ได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. ๒๕๓๓

นิยามคำว่า “ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด”

ปัจจุบันพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕ ได้กำหนดบทนิยามของคำว่าความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดไว้ว่า “ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด” หมายความว่า ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งคำว่ากฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดในกฎหมายฉบับเดียวกันนี้ได้มีการกำหนดบทนิยามไว้ ดังนี้ “กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด” หมายความว่า กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษและกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ซึ่งในการปรับปรุงบทนิยามของคำว่า “ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด” ตามร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในครั้งนี้ เป็นการปรับปรุงบทนิยามให้มีความสอดคล้องกับร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด ที่ได้มีการยกเลิกพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. ๒๕๓๓

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๕๙

ส่วนความเห็นที่เห็นว่าอาจไม่สอดคล้องกับนิยามในร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดที่มีการแบ่งความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีทั้งความผิดร้ายแรงและความผิดทั่วไปนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นด้วยกับประเด็นความคิดเห็นดังกล่าว ที่ควรปรับปรุงนิยามของคำว่าความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้สอดคล้องกับความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดในร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด

นิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน”

คำชี้แจง ปัจจุบันพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕ ได้กำหนดบทนิยามของคำว่าเจ้าพนักงานไว้ว่า “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งในการปรับปรุงบทนิยามของคำว่า “เจ้าพนักงาน” ตามร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในครั้งนี้ เป็นการปรับปรุงบทนิยามให้มีความสอดคล้องกับร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด ที่ได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ และสอดคล้องกับที่มีการกำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน ป.ป.ส.” ในร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด

๓.๓ การแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กรรมการ ป.ป.ส.” “คณะกรรมการ ป.ป.ส.” “เลขาธิการ ป.ป.ส.” และ “เจ้าพนักงาน ป.ป.ส.” ตามมาตรา ๕

นิยามคำว่า “กรรมการ ป.ป.ส.” “คณะกรรมการ ป.ป.ส.” “เลขาธิการ ป.ป.ส.” ควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับร่างกฎหมายฉบับอื่นที่มีการแก้ไข (ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.)

คำชี้แจง การเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กรรมการ ป.ป.ส.” “คณะกรรมการ ป.ป.ส.” “เลขาธิการ ป.ป.ส.” และ “เจ้าพนักงาน ป.ป.ส.” ในร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในครั้งนี้เป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้มีความสอดคล้องกับร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด

๓.๔ การแก้ไขเพิ่มเติมการรักษาการ มาตรา ๖

- ไม่มีผู้แสดงความคิดเห็นและให้เหตุผลคัดค้าน

๓.๕ การแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของกรรมการ ป.ป.ส. เลขาธิการ ป.ป.ส. รองเลขาธิการ ป.ป.ส. และเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เพิ่มหมวด ๒/๑ มาตรา ๑๑/๑ ถึง มาตรา ๑๑/๗

๑. มาตรา ๑๑/๑

- มาตรา ๑๑/๑ การเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจค้นเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรฯ นั้น เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจการใช้ดุลยพินิจโดยไม่มีกรอบที่ชัดเจน และในอดีตมีการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในเรื่องนี้เกิดขึ้นมาแล้วมากมาย บางกรณีมีการกระทำโดยมิชอบหรือโดยทุจริตจึงควรกำหนดกรอบดุลยพินิจให้ชัดเจนไว้ในกฎหมาย มิใช่ไปกำหนดไว้ในระเบียบหรือประกาศอื่น ๆ

เพื่อความถูกต้องในการตรากฎหมาย นอกจากนั้นเพื่อเป็นการแสดงความบริสุทธิ์ของผู้ตรวจค้นควรจะต้องบัญญัติเพิ่มเติมให้ชัดเจนไว้ในกฎหมาย ๒ ประการที่สำคัญ คือ

๑. จะต้องแสดงตนพร้อมเอกสารที่ระบุชื่อ ตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ หน่วยงานที่สังกัด ที่เป็นปัจจุบันต่อผู้ครอบครองเคสสถานนั้นทุกครั้ง มิใช่บัญญัติเพียงคำว่า แสดงเอกสารตามหมายนั้น ซึ่งไม่มีความชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้ประชาชนทั่วไปเข้าใจได้

๒. เมื่อมีการตรวจค้นเสร็จแล้วจะต้องมีการจัดทำบันทึกการตรวจค้นเป็นหนังสือ และบัญชีของกลางทรัพย์สินหรือของกลางที่มีการยึด และมอบสำเนาเอกสารดังกล่าวให้กับผู้ครอบครองเคสสถานนั้นไว้เป็นหลักฐานในการตรวจค้นด้วยทุกครั้ง เพื่อป้องกันการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบซึ่งเกิดขึ้นเป็นประจำ โดยที่ผู้บังคับบัญชาหรือระบบที่มีอยู่เดิมไม่อาจควบคุมหรือตรวจสอบได้ ทำให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดล้มเหลวมาจนถึงทุกวันนี้

ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกของเจ้าพนักงานแต่เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น ควรจะให้ภาคประชาชนมีโอกาสและมีหลักฐานตรวจสอบการปฏิบัติงานที่มีขอบของเจ้าพนักงานด้วย

คำชี้แจง

มาตรา ๑๑/๑ เป็นบทบัญญัติที่นำมาหลักการมาจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๑๔ ซึ่งในประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นนั้น เป็นกรณีที่ให้อำนาจเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในการเข้าไปในเคสสถานหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจค้น ซึ่งในเรื่องนี้มีการกำหนดกรอบการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานที่ชัดเจนแล้วในกฎหมาย โดยกำหนดว่ากรณีที่เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. จะเข้าไปในเคสสถานหรือสถานที่ใดๆ เพื่อตรวจค้นได้นั้น จะต้องเป็นกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่ามียาเสพติด หรือมีบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหลบซ่อนอยู่ หรือมีทรัพย์สินซึ่งมีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเนื่องจากการเน้นข่าวว่าจะเอาหมายค้นมาได้ บุคคลนั้นจะหลบหนีไป หรือทรัพย์สินนั้นจะถูกโยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม

อีกทั้งบทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๑/๑ วรรคสอง ยังกำหนดว่าการใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง (๑) ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ค้นปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ส. กำหนด และแสดงความบริสุทธิ์ก่อนการเข้าค้น รายงานเหตุผล และผลการตรวจค้นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป และบันทึกเหตุอันควรสงสัยตามสมควร และเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้สามารถเข้าค้นได้เป็นหนังสือไว้แก่ผู้ครอบครองเคสสถานหรือสถานที่ค้น แต่ถ้าไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ค้นส่งมอบสำเนาหนังสือนั้นให้แก่ผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้ และหากเป็นการเข้าค้นในเวลากลางคืนภายหลังพระอาทิตย์ตก เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้เป็นหัวหน้าในการเข้าค้นต้องเป็นข้าราชการพลเรือนตำแหน่งประเภทบริหาร ตำแหน่งประเภทอำนวยการ ตำแหน่งประเภทวิชาการระดับชำนาญการขึ้นไป ตำแหน่งประเภททั่วไประดับอาวุโสขึ้นไป หรือข้าราชการตำรวจตำแหน่งตั้งแต่สารวัตรหรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือข้าราชการทหารตำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับกองร้อยหรือเทียบเท่าขึ้นไป ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่ากฎหมายได้มีการกำหนดกรอบการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานไว้อย่างชัดเจนและรัดกุมแล้ว

ส่วนข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องการแสดงความบริสุทธิ์ของผู้ตรวจค้นที่กำหนดให้จะต้องแสดงตนพร้อมเอกสารที่ระบุชื่อ ตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ หน่วยงานที่สังกัด ที่เป็นปัจจุบันต่อผู้ครอบครองเคสสถานนั้นทุกครั้ง มิใช่บัญญัติเพียงคำว่า แสดงเอกสารมอบหมายนั้น ซึ่งไม่มีความชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้ประชาชนทั่วไปเข้าใจได้นั้น ขอชี้แจงว่า “เอกสารมอบหมาย” นั้น คือ บัตรประจำตัวเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งในบัตรประจำตัวเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. จะมีการระบุชื่อ ตำแหน่ง หน่วยงานที่สังกัด และระบุอำนาจหน้าที่

ซึ่งมีความชัดเจนอยู่แล้ว ส่วนที่ไม่กำหนดในกฎหมายนั้น เนื่องจากเป็นเพียงรายละเอียดของเอกสารมอบหมาย จึงควรที่จะกำหนดในกฎหมายลำดับรอง

ส่วนข้อเสนอที่ว่าเมื่อมีการตรวจค้นเสร็จแล้วจะต้องมีการจัดทำบันทึกการตรวจค้น เป็นหนังสือ และบัญชีของกลางทรัพย์สินหรือของกลางที่มีการยึด และมอบสำเนาเอกสารดังกล่าวให้กับผู้ครอบครองเคหสถานนั้นไว้เป็นหลักฐานในการตรวจค้นด้วยทุกครั้ง เพื่อป้องกันการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบนั้น ในเรื่องดังกล่าว เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของประชาชนเห็นด้วยที่จะต้องมีการกำหนดให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ต้องมีการจัดทำบันทึกการตรวจค้นเป็นหนังสือ และบัญชีของกลางทรัพย์สินหรือของกลางที่มีการยึด และมอบสำเนาเอกสารดังกล่าวให้กับผู้ครอบครองเคหสถาน โดยกำหนดเป็นกฎหมายลำดับรอง

๒. มาตรา ๑๑/๒

- มาตรา ๑๑/๒ อำนาจของเจ้าพนักงานในการตรวจหาสารเสพติดในร่างกาย เป็นอำนาจที่มีการนำไปใช้ในทางที่ก่อให้เกิดการทุจริต เรียกรับผลประโยชน์ และนำไปใช้ในทางที่ผิดเป็นประจำ และในอดีตมิได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่กำหนดไว้ ผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลยไม่ตรวจสอบควบคุมให้ดำเนินการ โดยถูกต้องเป็นธรรม ดังนั้น อำนาจในการตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีสารเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่ จึงควรกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ทางการแพทย์หรือสาธารณสุข เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการตรวจร่างกายหรือสารที่ออกมาจากร่างกายมนุษย์ ซึ่งจะทำให้ลดภารกิจของเจ้าพนักงานและมีการดำเนินที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ตามแนวทางสากลที่ถือปฏิบัติกันในทางอารยประเทศ และจะทำให้ลดความเดือดร้อน เสียหายของประชาชนอันเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่โดยมิชอบได้อีกทางหนึ่งด้วย

- ควรเพิ่มให้ พนักงานสาธารณสุข มีอำนาจตรวจหรือทดสอบบุคคลว่ามีสารเสพติดในร่างกายด้วย

คำชี้แจง

มาตรา ๑๑/๒ เป็นบทบัญญัติที่นำมาหลักการมาจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๑๔ ทวิ ซึ่งเป็นการให้อำนาจเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในการตรวจหาสารเสพติดในร่างกาย ซึ่งบทบัญญัติในร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด กำหนดให้การเสพยาเสพติดเป็นความผิดที่มีอัตราโทษทางอาญา ดังนั้น เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีเครื่องมือทางกฎหมายที่ให้อำนาจเจ้าพนักงาน ในการตรวจพิสูจน์การเสพยาเสพติด เพื่อพิสูจน์ว่าบุคคลที่ต้องสงสัยเสพยาเสพติดหรือไม่ ซึ่งหากเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ไม่มีอำนาจดังกล่าว ก็จะไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามที่ประมวลกฎหมายยาเสพติดกำหนดได้ ซึ่งในการตรวจหรือทดสอบนั้นก็จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ส. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ส่วนกรณีที่ต้องการเพิ่มให้พนักงานสาธารณสุขมีอำนาจดังกล่าวด้วยนั้น พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นเรื่องการให้อำนาจแก่เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวน การรวบรวมพยานหลักฐาน และการดำเนินคดี ซึ่งไม่ใช่บทบาทและอำนาจหน้าที่ของพนักงานสาธารณสุข

๓. มาตรา ๑๑/๓

- เสนอขอให้แก้ไขมาตรา ๑๑/๓ (๒) ดังนี้

“กรณีที่เป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๔ หรือประเภท ๕ ... ให้พนักงานสอบสวนเจ้าหน้าที่ทำลายหรือนำไปใช้ประโยชน์ได้”

เนื่องจากไม่ควรให้อำนาจเฉพาะพนักงานสอบสวนเป็นผู้มีดุลพินิจในการนำยาเสพติดเหล่านี้ เป็นผู้ใช้ประโยชน์เพียงฝ่ายเดียว

- เสนอขอให้แก้ไข มาตรา ๑๑/๓ (๓) ดังนี้

“(๓) ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ และสารระเหยหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ยึดไว้ ให้สถานตรวจพิสูจน์ค้นพนักงานสอบสวน ในกรณีที่ตัวอย่างหมดไปในการตรวจพิสูจน์หรือกรณีตรวจไม่พบยาเสพติด”

ควรเพิ่มเติมสารละลายด้วย และเนื่องจากกรณีมีตัวอย่างเหลือจากการตรวจพิสูจน์เพื่อเก็บรักษา ยังจำเป็นต้องเก็บภาชนะหีบห่อกับตัวอย่าง และจากกรณีที่ตรวจสอบแล้วไม่พบยาเสพติดด้วย

คำชี้แจง

สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับความเห็นดังกล่าวเพื่อนำไปพิจารณา ในกรณีนี้ เนื่องจากการตรวจรับ การเก็บรักษา การนำไปใช้ประโยชน์ การทำลาย และการตรวจพิสูจน์ยาเสพติดให้โทษประเภท ๔ ประเภท ๕ และสารระเหย เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวน มีดุลพินิจภายใต้กรอบตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด ดังนั้น การให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจในการทำลายหรือใช้ประโยชน์นั้น เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจับ ยึด และตรวจพิสูจน์ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๗ การกำหนดบทบัญญัติดังกล่าวเป็นไปโดยถูกต้องตามระเบียบแล้ว สำนักงาน ป.ป.ส. จึงยังคงบทบัญญัติดังกล่าวไว้ อย่างไรก็ตาม เห็นควรนำเสนอประเด็นดังกล่าวต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป

๔. มาตรา ๑๑/๔

มาตรา ๑๑/๔ การขอให้บุคคลช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานควรกำหนดไว้ให้ชัดเจนว่า ผู้ที่ได้รับการร้องขอ มีอำนาจช่วยการปฏิบัติหน้าที่เป็นครั้งคราวเท่าที่เจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่ตาม มาตรา ๑๑/๑ และ ๑๑/๒ อยู่เท่านั้นและในการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดตลอดเวลาที่ทำการช่วยเหลือ เพื่อป้องกันการปิดความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานเมื่อมีการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน หากมีการละเมิดสิทธิเสรีภาพหรือมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ประชาชน ซึ่งกรณีเช่นนี้เกิดขึ้นอยู่เสมอ

คำชี้แจง

มาตรา ๑๑/๔ เป็นบทบัญญัติที่นำมาหลักการมาจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๑๔ ตีร ที่กำหนดให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มีอำนาจขอให้ประชาชนช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจค้นและการตรวจหาสารเสพติดในร่างการตามมาตรา ๑๑/๑ และ ๑๑/๒ ได้ ซึ่งใน ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นนั้นในเรื่องดังกล่าวนี้ ในการตรวจค้นหรือการตรวจหาสารเสพติดในร่างการ นั้นจะต้องมีเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่อยู่ด้วย ส่วนการขอความช่วยเหลือจากบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่นั้นจะต้องเป็นไปตามลำดับ ดังนี้

(๑) เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ

(๒) เจ้าพนักงาน ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ

(๓) บุคคลทั่วไป

และในการขอให้บุคคลช่วยเหลือดังกล่าว จะบังคับให้บุคคลใดช่วยเหลือโดยอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลนั้นไม่ได้

๕. มาตรา ๑๑/๖

มาตรา ๑๑/๖ เกี่ยวกับอำนาจในการควบคุมตัวของเจ้าพนักงานที่บัญญัติไว้ให้สามารถควบคุมตัวผู้ถูกจับซึ่งกระทำความผิดร้ายแรงฯ ไว้ได้เป็นเวลาไม่เกินสามวันนั้น ควรจะบัญญัติเสียใหม่ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งจะเป็นผลดีมากกว่าเพราะกำหนดไว้ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจ

พิเศษในลักษณะนี้ มิได้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานอย่างแท้จริงแต่ก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าและเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพอย่างรุนแรงดังที่เกิดขึ้นมาแล้วหลายครั้ง ประกอบกับหากนำตัวส่งพนักงานสอบสวน ก็มิได้ทำให้การสืบสวนสอบสวนในอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานจะกระทำมิได้แต่อย่างใด การที่จะทำให้เกิดความสะดวกต่อการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานแต่เพียงด้านเดียว โดยไม่คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เป็นอาการกระทำที่ขัดต่อหลักการสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง จึงเป็นสิ่งไม่ควรจะมากำหนดไว้

คำชี้แจง

มาตรา ๑๑/๖ เป็นบทบัญญัติที่นำมาหลักการมาจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๑๕ ที่กำหนดให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มีอำนาจควบคุมผู้ถูกจับตามมาตรา ๑๑/๑ (๓) ซึ่งกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดไว้เพื่อทำการสืบสวนสอบสวนได้เป็นเวลาไม่เกินสามวัน ซึ่งการใช้อำนาจดังกล่าวนี้มีการปรับปรุงหลักการจากเดิมที่ไม่ได้กำหนดประเภทของความผิด แต่ในร่างกฎหมายฉบับนี้มีการปรับปรุงโดยกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจไว้เพียงเฉพาะแต่ในความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดเท่านั้น เช่น การผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย โดยไม่รวมถึงการเสพหรือการครอบครองเพื่อเสพ ซึ่งอำนาจดังกล่าวนี้เป็นเครื่องมือที่สำคัญของเจ้าพนักงานในการสืบสวนขยายผลไปยังผู้อยู่เบื้องหลังเครือข่ายการลักลอบค้ายาเสพติดเพื่อสืบสวนขยายผลให้เห็นถึงพฤติการณ์และเครือข่ายในการกระทำความผิดของขบวนการลักลอบค้ายาเสพติด

๖. มาตรา ๑๑/๗

- เนื่องจากมาตรา ๑๑/๗ การแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๕ แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติดที่ต้องได้รับอนุมัติจากเลขาธิการ ป.ป.ส. หรือผู้ที่เลขาธิการ ป.ป.ส. มอบหมายนั้น เห็นว่าจะเป็นการล่าช้าในการทำสำนวนสอบสวน เนื่องจากต้องใช้เวลาในการขออนุมัติ ซึ่งทำให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนมายังอัยการล่าช้า และหากเบื้องต้นไม่มีข้อหาตามมาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๕ แต่หากพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นความผิดตามมาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๕ พนักงานอัยการก็ต้องมีคำสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติม โดยให้พนักงานสอบสวนไปขออนุมัติจากเลขาธิการ ป.ป.ส. ทำให้การพิจารณาคดีล่าช้า

คำชี้แจง

มาตรา ๑๑/๗ เป็นบทบัญญัติที่นำหลักการมาจากพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๔ ที่กำหนดให้การจับกุมหรือการแจ้งข้อหาสมคบกับผู้กระทำความผิดต้องได้รับอนุมัติจากเลขาธิการ ป.ป.ส. ก่อน ซึ่งเหตุผลและความจำเป็นที่กำหนดให้ต้องมีการขออนุมัติจากเลขาธิการ ป.ป.ส. ก่อนนั้น เนื่องมาจากการดำเนินคดีในข้อหาสมคบ หรือข้อหาสนับสนุนช่วยเหลืออื่น มีความแตกต่างกับคดีความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดอื่น ๆ เช่น การผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือครอบครอง ที่จะมียาเสพติดของกลางเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่การดำเนินคดีสมคบนั้นสามารถทำได้แม้ว่าจะไม่มียาเสพติดของกลางเลยก็ตาม เนื่องจากมาตรการสมคบเป็นมาตรการที่นำมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพราะยังไม่ต้องรอให้ถึงขั้นลงมือกระทำความผิด โดยหากมีการตกลงกันกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดก็สามารถดำเนินคดีได้แล้ว ซึ่งการพิสูจน์การกระทำความผิดดังกล่าวนี้ จะนำพยานหลักฐานที่ได้จากการสืบสวนสอบสวนก่อนและหลังการจับกุมที่เป็นพยานแวดล้อมกรณี (Circumstantial evidence) เช่น รายงานการสืบสวนถึงพฤติการณ์ในการกระทำความผิด ภาพถ่าย รายงานการใช้โทรศัพท์มือถือ หลักฐานการโอนเงิน หลักฐานการเข้าพักในโรงแรม คำขจัดทอของผู้ต้องหาที่ร่วมกระทำผิด ฯลฯ เหล่านี้ สามารถนำไปใช้แสดงต่อศาลเพื่อพิสูจน์เจตนาของจำเลยว่ามี การตกลงกันกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้ แม้ว่าในคดีนั้นจะไม่ได้มียาเสพติดของกลางเลยก็ตาม ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ใช้มาตรการสมคบ

ไปกลั่นแกล้งประชาชนผู้บริสุทธิ์ รวมทั้งเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหา กฎหมายจึงได้กำหนดกลไกการดำเนินคดีความผิดฐานสมคบและสนับสนุนช่วยเหลือ โดยกำหนดให้การจับกุมหรือการแจ้งข้อหาสมคบหรือสนับสนุนช่วยเหลือกับผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับอนุมัติจากเลขาธิการ ป.ป.ส. ก่อน ซึ่งเงื่อนไขการอนุมัติจับกุมหรือแจ้งข้อหาของเลขาธิการ ป.ป.ส. นี้เป็นเงื่อนไขสำคัญ ซึ่งหากมิได้มีการขออนุมัติดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นการดำเนินคดีโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ซึ่งที่ผ่านมาปรากฏข้อเท็จจริงว่า เมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเสร็จแล้ว เมื่อคดีไปถึงพนักงานอัยการ หากพนักงานอัยการตรวจสำนวนแล้วมีความเห็นว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิดฐานสมคบ แต่ในบางครั้งเป็นระยะเวลากระชั้นชิดที่จะครบกำหนดเวลาที่จะต้องฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล เนื่องจากครบกำหนดระยะเวลาที่ไม่อาจผิดฟ้องหรือฝากขังผู้ต้องหาได้อีกต่อไป ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดฉบับนี้จึงได้มีการเพิ่มเติมข้อยกเว้น โดยในกรณีที่พนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนเสร็จสิ้นและส่งสำนวนให้พนักงานอัยการแล้วหากพนักงานอัยการเห็นควรแจ้งข้อหาสมคบหรือสนับสนุนช่วยเหลือกับผู้กระทำความผิด ก็ให้พนักงานอัยการเป็นผู้อนุมัติให้แจ้งข้อหาเพื่อดำเนินคดีได้โดยไม่ต้องขออนุมัติเลขาธิการ ป.ป.ส. ซึ่งถือได้ว่าเป็นการกระจายอำนาจ (Decentralize) อย่างหนึ่ง ซึ่งจะทำให้สามารถลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ทำให้การดำเนินคดียาเสพติดมีความรวดเร็วและคล่องตัวมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ พนักงานอัยการในตำแหน่งหรือระดับใดจะเป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการอนุมัติแจ้งข้อหาสมคบได้นั้น จะได้กำหนดในกฎกระทรวงต่อไป

ซึ่งร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ไม่มีการกำหนดเรื่องการจับกุม เนื่องจากเห็นว่าเป็นขั้นตอนที่มีความซ้ำซ้อน เนื่องจากแม้ว่าจะได้รับอนุมัติจากเลขาธิการ ป.ป.ส. ให้จับกุมแล้ว ในขั้นตอนการปฏิบัติก็จะต้องไปขอหมายจับต่อศาลอีก อันทำให้การดำเนินการมีความล่าช้าและถือว่ามืองค์กรที่ตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานในการจับกุมแล้วคือศาล

สำหรับประเด็นที่เห็นว่าจะเป็นการล่าช้าในการทำสำนวนสอบสวน เนื่องจากต้องใช้เวลาในการขออนุมัติ ซึ่งทำให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนมายังอัยการล่าช้านั้น เนื่องจากการดำเนินคดีข้อหาสมคบหรือสนับสนุนช่วยเหลือ นั้น มีขึ้นเพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพราะยังไม่ต้องรอให้ถึงขั้นลงมือกระทำความผิด จึงต้องมีการกำหนดมาตรการป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ใช้มาตรการสมคบไปกลั่นแกล้งประชาชนผู้บริสุทธิ์ รวมทั้งเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหา จึงได้กำหนดให้การแจ้งข้อกล่าวหา คดีสมคบจะต้องได้รับอนุมัติจากเลขาธิการ ป.ป.ส. ก่อน

ส่วนในประเด็นที่มีผู้แสดงความคิดเห็นว่า ในขั้นต้นหากพนักงานสอบสวนเบื้องต้นไม่มีข้อหาตามมาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๕ แต่หากพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นความผิดตามมาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๕ พนักงานอัยการก็ต้องมีคำสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติม โดยให้พนักงานสอบสวนไปขออนุมัติจากเลขาธิการ ป.ป.ส. ทำให้การพิจารณาคดีล่าช้า นั้นอาจเป็นกรณีที่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อน เนื่องจากกรณีดังกล่าวเป็นกรณีที่กรณีที่พนักงานสอบสวนส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีแล้ว ซึ่งร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้เพิ่ม มาตรา ๑๑/๗ แล้ว โดยกำหนดให้ ในกรณีที่พนักงานสอบสวนส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีแล้ว พนักงานอัยการเห็นควรแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๓ หรือตามมาตรา ๑๒๕ แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด เพิ่มเติม ให้พนักงานอัยการเป็นผู้อนุมัติให้แจ้งข้อหาเพื่อดำเนินคดีตามมาตรา

๓.๖ การแก้ไขเพิ่มเติมการแสดงตนของจำเลยต่อหน้าพนักงานศาล การยื่นขออนุญาตฎีกา และยื่นฎีกา (มาตรา ๑๕/๑ และมาตรา ๑๙/๑)

- ไม่มีผู้แสดงความคิดเห็นและให้เหตุผลคัดค้าน

๓.๗ ยกเลิกการบังคับโทษปรับ (ยกเลิกหมวด ๕ การบังคับโทษปรับ มาตรา ๒๑)

- ควรมีโทษจำคุกและปรับคู่กัน เพื่อให้ดำเนินการยึดทรัพย์สินผู้กระทำความผิด จะได้ใช้ได้หลาย
- ควรให้คงการกำหนดโทษในรูปแบบเดิมจะเหมาะสมกว่า

คำชี้แจง

เนื่องจากในปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญา ได้มีการปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการบังคับโทษปรับทางอาญา โดยมีการเพิ่มเติมมาตรา ๒๙/๑ ซึ่งบัญญัติว่า

“มาตรา ๒๙/๑ ในกรณีที่ผู้ต้องโทษปรับไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งให้ศาลมีอำนาจออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับเพื่อใช้ค่าปรับ

การบังคับคดีตามวรรคหนึ่ง ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งและพนักงานอัยการเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการบังคับคดี และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจหน้าที่ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับ และขายทอดตลาดตามที่ได้รับแจ้งจากศาลหรือพนักงานอัยการ ทั้งนี้ มิให้หน่วยงานของรัฐเรียกค่าค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายจากผู้ดำเนินการบังคับคดี

การตรวจสอบหาทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับโดยพนักงานอัยการเพื่อการบังคับคดีตามวรรคสองให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่กระทบต่อการที่ศาลจะมีคำสั่งตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง”

ดังนั้น การบังคับโทษปรับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงมีความซ้ำซ้อนกับที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙/๑ จึงเห็นควรยกเลิกบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการบังคับโทษปรับตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้มีการบังคับโทษปรับตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญาแทน

๖. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

เนื่องจากร่างกฎหมายที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามอบหมายให้สำนักงาน ป.ป.ส. นำมาดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นในครั้งนี้เป็นร่างที่อยู่ในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน ป.ป.ส. จะดำเนินการจัดทำสรุปประเด็นความคิดเห็นเพื่อส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณานำไปประกอบการจัดทำร่างกฎหมายตามขั้นตอนต่อไป